"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukształis ir
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

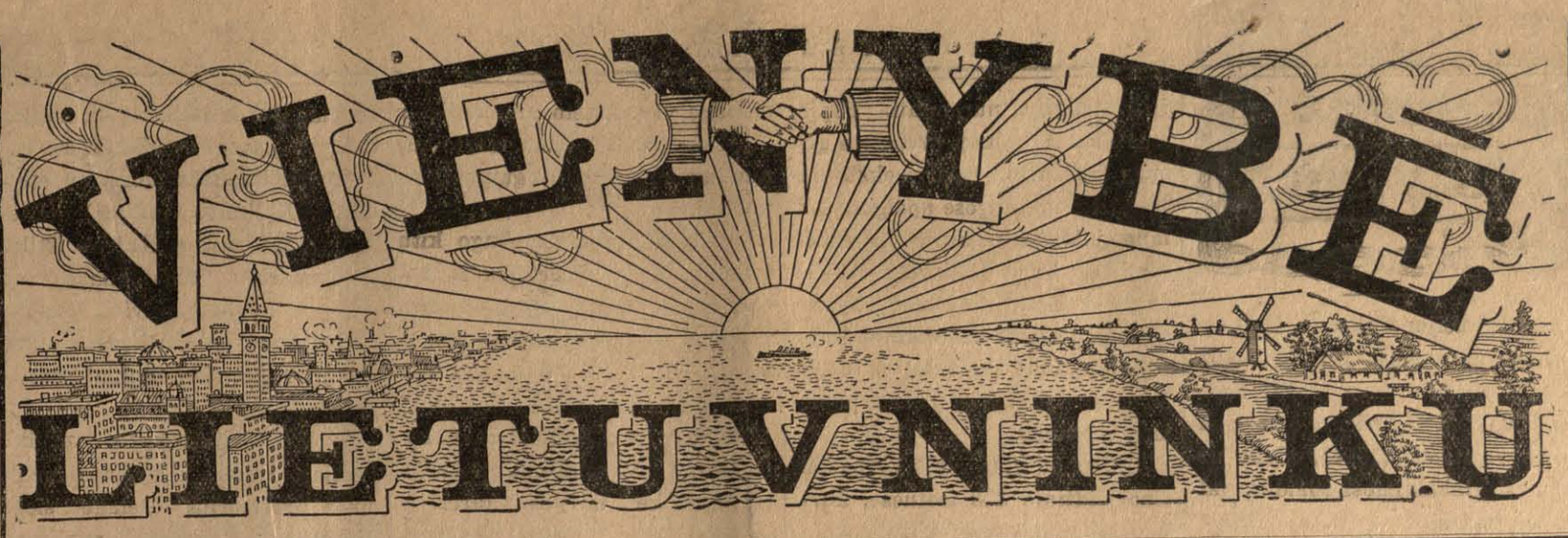

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukształis & Co.(Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 18. Brooklyn, N. Y. 30 d. Balandžio (April) 1913 m. Metai XX VII.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

AR IŠNYKS KADA-NORS TAUTOS?

(Keletas minčių.)

Šis klausimas gana sunkiai berišamas: vieni atsako vienaip, kiti kitaip. Dar ir tarpe mokslo vyrų neprieita prie galutino išrišimo, nors, tiesą pasakius, tas klausimas labai mažą dalelę mokslinčių teužima. Užtai gi šis klausimas musų lietuviškus „mokslinčius", kurie visą savo mokslą pasisėmė iš musiškės geltonosios spaudos, labai užima: jie jį jau senai išrišo, — išrišo, kad ne tik lietuvių tauta, bet ir apskritai visos tautos turi ankščiau ar vėliau visai išnykti. Dabar tie „mokslinčiai" tik populiarizuoja tą savo išradimą.

Bet kaipgi ištikrųjų yra? Juk ne tik tautos, bet ir rasės jungiasi viena su kita, įvairiausios kalbos artinasi viena prie kitos; mokslas, išradimai, prekyba senai jau pasidarė tarptautiškais. Išrasta net tarptautiškos kalbos — Esperanto, Volapiuk'as ir kitos. Šis viskas tartum veda prie tautų išnykimo ir rodos, kad tolimoje ateityje ir pasiliks tik viena tauta-žmonija, pranyks tautiška neapikanta ir viskas, kas rišasi su tauta. Vienok tai taip tik išrodo, bet, kad geriaus išrišus tą klausimą, turime žinot jo pamatą, tai yra klausimą, kaip tautos atsirado.

Nesigilįsime į tolimiausią senovę, kuomet dar visi žmonės buvo laukiniais, nesiremsime nė legendomis, nė historiniais spėjimais, o tik čion pritaikinsime Darvino mokslą. Rodos prieš Darvino mokslą šiandien niekas neina priešais, niekas nesiginčija už neklaidingumą jo teorijų išskiriant vieną-kitą dvasišką tėvelį. Darvinas mokina, kad ant žemės visokios veislės atsirado pasidėkavojant prisitaikinimui prie aplinkybių ir kovai už buvį. Lygiai tas pats ir su žmonių gentkartėmis. Tos žmonių gentkartės, kurios apsigyveno šiltose šalyse, kur daugybė įvairių gyvulių, kur maistą galima lengvai surast, jos sulig to pasidarė tinginesnės; nuo saulės kaitros per daugelį šimtmečių pajuodo, jų gįslose visad tekėjo karštas kraujas, del kurio išsidirbo ir karštas tų žmonių budas. Visai kas kita buvo su tais žmonėmis, kurie apsigyveno šiaurės kraštuose. Čia menkesni augalai, mažiau gyvulių ir maistas sunkiau surandamas. Ir delto tai tie žmonės pasidarė darbštesniais; jų kalba ir pobudžiai išsivystė kitaip, negu anų šiltų kraštų žmonių. Dar kiti apsigyveno tyruose, ketvirti miškuose, penkti pajurėse ir t. t. Ir kiekviena tokia žmonių grupa, sulig aplinkybių ir prisitaikymo, išvystė savo kalbą, savo papročius. Taigi tautos atsirado po įtekme klimato, floros, faunos, etnografiškojo ir geografiškojo žmonių padėjimo. Ir ištikrųjų — paimkime sicilietį ir šiaurės francuzą ar suomą ir turką, arba, užvis geriausia žydą ir arabą, ir sulyginkime; juk jie, nors tos pačios kilmės, bet tarp jų labai didelis skirtumas.

Taigi tautos, kaip sakėme, atsirado po įtekme klimato ir kitų priežasčių. Kol tos priežastįs neišnyks, neišnyks ir tautos. Afrikos tyruose visuomet gyvęs juodi žmonės, nes ten, jei ir baltas apsigyventų, jis turi pajuost. Tautos išnyktų tik tada, kad ant viso žemės kamuolio visur butų vienodas klimatas ir vienodos gyvenimo aplinkybės; tas negalima iš fiziškojo atžvilgio, tai lygiai negalimas ir tautų išnykimas. Tiesa, historija parodo, kad nekurios tautos, net augštai kulturoje pakilusios, išnyko. Taip, tas tiesa; gali išnykt viena kita tauta, bet viso pasaulio tautos susiliet į vieną negali. Jei jos ir susilietų, vėl laikui bėgant įssiskirstytų, nors kalba gal jau pasiliktų maž-daug vienoda, nes susinešimo įrankiai jau labai augštai technikoje pakilę.

Kas eina prieš tautą ir tautiškumą, tas eina pirmiausiai prieš gamtos įstatymus, o paksui jau — ir prieš kulturą. Ir užtiesą dar jokis anti-tautietis niekad nieko prakilnaus nenuveikė tarpe žmonių; tik vienos tautos žmonės tegali vienas kito atspėt mintis, pažint jų geidulius. Kad šitas tvirtinimas yra teisybe, parodo tas faktas, kad tik tos tautos augščiau pakilo, kurios pirmiau tautiškai susiprato, arba visuomet tie kraštai augščiau stovi, pas kuriuos ankščiau kilo tautiškumas. Vienok ir tautiškumas, kaipir kiekvienas daiktas, turi savo rubežius; juk niekas nepagirs šovinistų arba tautiškų fanatikų, kurių taipgi nestoka pas mus.

Kad vienos tautos žmonės skirstosi į partijas, grupas ir grupeles, tai visai natūrališkas apsireiškimas; jei to nebutų, tauta butų arti mirties, nes tik tas kunas yra sveikas, kuriame veikia visi organai.

Tad veikime vieni kitą neišniekindami ir tai tą, ką skaitome geriausiu tarp tų žmonių, kuriuos geriausiai suprantame, geriausiai pažįstame ir atjaučiame, tai yra, veikime tarp lietuvių. Mums neateis pagalbon nė anglai, nė vokiečiai, nė rusai, nė francuzai, nes ir jie veikia tik tarp savųjų, nes kartais dar ir jie nori, kad mes kuom-nors padėtume jiems.

P. Gulbinas.

Politikos savaite

SUVIENYTOS VALSTIJOS.

Visai nesenai tarp Amerikos ir Japonijos delei Californijos valstijos beveik sutruko sątaikos ryšiai. Ši valstija griežtai pasiryžo atimti nuo japonų teises bei uždrausti jiems valdyti žemę. Tasai šios valstijos pasiryžimas sukėlė tarp japonų, kaip čia Amerikoje gyvenančių taip ir anapus juros, tiek trukšmo bei bruzdėjimo, kad jau buvo kalbama apie iškilsiantį tarp Šiaurinės Amerikos ir Japonijos karą. Japonai net buvo paketinę boikotuoti Panamos parodą, kuri bus San Franmisco mieste 1915 metuose.

Bet visas tasai trukšmas, kai matosi, jau pradeda aptilti. Prezidentas Wilsonas savo taktingu pasielgimu, savo įtekme, pradeda šitą didelį bruzdėjimą nuraminti. Ir be abejo, kad jam pasiseks įkurti taiką, kuri jau kaipir mirus buvo. Pačioje Japonijoje trukšmo balsai jau nutyla ir tikima, jog neilgtrukus visai nutils. Tečiau klausimas ar tas trukšmo numalšinimas suteiks japonams teises tapti Californijos valstijoje žemės savininkais?

Balandžio 23 d. Washingtone atsidarė Atstovų Rume penkių dienų sesija, ir paimta svarstyman tarifo klausimas. Svarstymai ir diskusijos užsibaigs balandžio 28 d. Muito klasimą be svarstant vieni nurodo, kad numažinimas muito nieku budu negali kenkti šio krašto gyventojams. P-nas Anderwood nurodė savo kalboje, kad labai didelis muitas, kokis dabar prisieina muitinyčiose mokėti, tai civilinio karo pasekmės. Didelis muitas imama todel, kad valdžiai buvo reikalinga pinigai uždengimai to karo padarytų išlaidų. Anot jo tos išlaidos senai jau uždengtos ir dabar po priedanga karo skaudžiami žmonės. Tečiau nevisi taip mano. Kiti butinai nurodo, kad muito numažinimas ir daleidimas už pigią čienią gabenti Amerikon įvairius išdirbinius iš svetimų kraštų užikrs kelią šio krašto išdirbystei ir tatai palies plačią visuomenės dalį.

BALKANŲ KARAS.

Svarbiausiais praeitos savaitės atsitikimais — tai puolimas vienos iš žymiausių Turkijos tvirtumos Skutari.

Taip, juodkalniečiai po dviejų dienų aštriausio mušio balandžio 23 d. paėmė Skutari, o tuomi jie paėmė paskutiniąją Europos Turkijos tvirtovę. Su didžiu triumfu ir linksmumu įžengė tvirtovėn Juodkalnijos kariuomenė, — nebuvo galo šauksmams bei krikštavimams.

„Mes tiktai atsiėmėme Skutari, ir mes visomis spėkomis ir drąsa pasistengsime jį palaikyti sau, nežiurint ant kitų valstijų pasipriešinimų; delei užėmimo šito miesto tiek pralieta musų kraujo, tiek iškentėta, tai jis ir turi likti musų rankose", pasakė Juodkalnijos karalius Nikalojus, apsuptas entuziazmo perimta minia.

Po dviejų valandų baisiausios durtuvų kovos, laike kurios krito labai daug kareivių iš abiejų pusių, turkų vadas Essad paša galop pasidavė. Laike tų dviejų dienų kovos krito apie 3.000 juodkalniečių ir apie 5.000 turkų; nelaisvėn paimta virš 20,000 turkų; liko užmuštas taipgi R-K. arcivyskupas J. Serezgi.

Tuoj po formališkam Essad pašos pasidavimui, karalius Nikalojus triumfališkai įjojo į paimtąjį miestą panašiai, kaip Bulgarijos caras Ferdinandas įjojo į Adrianopolį ir Graikijos kar. Jurgis į Salonikus.

Užėmimas juodkalniečiais Skutari — tai vienas iš svarbiausių atsitikimų laike septynių mėnesių Balkanų karo. Užkariavimas tos tvirtovės — beveik išimtinai juodkalniečių nuopelnas, nors nekurį laiką jiems pagalbon buvo pribuvę serbai.

Komendantą Skutari tvirtovės Essad pašą galima priskaityti prie žymiausių Europos karvedžių.

Skutari užėmimas turi labai didžią svarbą tarybose apie Balkanų karės užbaigimą. Juodkalnija, užimdama Skutari, gal sakyti stojo kovon su šešiomis didžiosiomis Europos valstijomis, kurių laivai yra augulę jos portus. Austrija tvirtai reikalauja, kad Skutari but perduotas Albanijai. Tas klausimas bus išrištas ambasadorių taryboje Londone.

Reikia stebėtis neapsakomai drąsai ir energijai Juodkalnijos kar. Nikalojaus. Jis visad laike tvirtovės apgulimo ir jos šturmavimo buvo pirmose eilėse; jis, galop, neatsižvelgdamas ant didžiųjų valstijų ultimatumo, užima tą tvirtovę ir pasižada niekam jos neatiduoti.

Pirmais jo pagelbininkais karėje buvo gen. Martinovič ir sosto įpėdinis princas Danilo. Kar. Nikalojus turi jau 71 m. amžiaus.

Kuom pasibaigs klausimas apie Skutari ir Albaniją, dabar negalima pasakyti. Vienok yra daug spėjimų ir pranašavimų labai tamsaus turinio. Kalbama net apie greitą įsikišimą karan Austrijos, o su ja ir kitų didžiųjų valstijų; bet reikia tikėti, kad viskas pasibaigs ramiu budu. Balkanų koalicija patvirtina savo senuosius reikalavimus kaslink Turkijos rubežiaus, Egejiškų salų, Albanijos ir užmokėjimo karo vedimo nuostolių sumoje $300,000,000.

Dabar visa Europa su didžiausiu nekantrumu laukia išrišimo tų kelbilų ir ropių klausimų.

VOKIETIJA.

Jau visiems gerai žinoma, kad Vokietija ir Francuzija su neapsakomu uolumu ginkluojasi ir didina sau kariuomenes. Žinoma, delei to viso reikalinga milžiniška pinigų suma. Taigi Vokietija ir Francuzija labai žymiai padidino skiriamą karės reikalams sumą. Šitas dalykas sukėlė neapsakomai karštus ginčus, kaip pačiuose parlamentuose, taip ir tarpe įvairių visuomenės sluogsnių bei atskirų politikierių ir visuomenės veikėjų.

Dar visai nesenai Vokietijos kancleris (ministerių premjeras) Bethman Holweg, padavus įstato projekto apie kariuomenės padidinimą, Reichstage (parlamente) pasakė labai svarbią prakalbą, turinčią didžią politišką svarbą.

Kancleris išreiškė nuomonę, kad Vokietija visad turi trokšti ir stengties turėti galingą ir paveikslingą kariuomenę. Tikrai ką-nors pasakyti apie europejišką karą negalima, bet aišku, kad tokis karas be Vokietijos dalyvavimo negalimas.

Kaslink kilimo slovėniškų Balkanų valstijų, tai kol-kas germaniškos tautoms nėra pavojaus, jei tik paskutiniosios ekonominiuose bei kulturos klausimuose eis išvien ne tik tarpe savęs, bet ir su kaimyniškomis valstijomis.

Toliau kancleris kalbėjo apie sątikius tarp Vokietijos ir Rusijos Jis pasakė, kad atsinešimai tarp Germanijos ir Rusijos yra visai draugiški, — jis gi visados stengėsi palaikyti tvirtus ryšius su Rusijos ministerių kabinetu.

Tiedvi valstiji, anot jo žodžių, ekonomiškuose bei kulturos dalykuose gali veikti viena antrai netrukdydami; draugiškas jiedviejų atsinešimus gali tik priversti šituose klausimuose prie geresnių pasekmių. Rasių gi įskirtumas neprives prie Rusijos-Vokietijos karo. Vienok, kaip Rusijos, taip ir Vokietijos valdžioms gerai žinoma, kad panslaviškos srovės, kurios gąsdino dar Bismarką, dar didesnę įgijo svarbą paskutiniame laike, padėkavojant atsitikimams Balkanuose. Panslavistų šalininkai kalba, kad bulgarų pergalė reiškia pergalę germaniškos idėjos slaviška. Tiktai delei šito apsireiškimo buvo iškilę nesusipratimai tarp Austrijos ir Rusijos.

Budama sutartyje su Austro-Vengrija, Vokietija pirmiausiai stengiasi prašalinti karo pavojų tarpe tų dviejų valstijų, bet atėjus reikalui, vokiečiai nesišalįs ir nesislėps, o visomis savo pajėgomis patvirtįs sutarties gilumą ir parodys visą savo galybę. Užtai Vokietija privalo buti pasirengusi karan ir pasirengusi taip, kad išeiti pergalėtoja. Kanclerio kalba apie Vokietijos-Rusijos sątikius kelis kartus buvo pertraukti ovacijomis bei krikštavimu „bravo".

Pradėjus kalbėti apie Vokietijos sątikius su Francija, kancleris išsireiškė, kad tie atsinešimai yra užtektinai geri, ypač kad dabartinė Francijos valdžia stengiasi palaikyti taikos idėją.

Gan įdomi chrakteristika businčio karo. — Apie didumą ir smarkumą businčio pasaulės gaisro, kalbėjo jis, niekas negali sau tikrai perstatyti. Visi praeities karai pasirodys tik vaikų žaislais, sulyginant su tuom ateities karu. Nei vienas valstijos veikėjas, nešantis atsakomybę, nemano be gilaus apsvarstymo prikišti knatą prie parako... Francija, pasitikėdama savo armijos galybei, sutarčiai su Rusija ir Anglijos draugiškumui, turi tvirtą viltį, kad ji, jei ir neperviršija spėka Vokietijos, tai ir nestovi žemiau. Francuzai jau persistato sau, kaip minios rusų kavalerijos ir pėstininkų apsiaus Vokietiją. Jų svajonėse turkų nepasisekimai ir puolimas pernešama ant vokiečių — kaip turkų provincijos papuola Balkanų koalicijai, taip Vokietijos pateks Francijai. Žinoma, kaip Francija žiuri ant Elzas-Lotaringijos. Visame tame daug illiuzijos, bet juk panašiai keletą kartų Francija vedė karą su Vokietija... Vokietija, pridurė Beth-

man Holweg, daugiau už visas valstijas turi visad buti ant sargybos, nes jai gal prireikti gintiesi iš dviejų pusių. Apdovanota neišsemiamais gamtos turtais galingoji Rusija su nesuprantamu greitumu kila iš ekonominio atžvilgio, o kartu stebėtinai auga ir kariškos jos spėkos.

Toliaus kancleris trumpai prisiminė apie Francijos armiją ir išgyrė ją, kaipo tvirtą ir paveikslingą. Kalbėjo taipgi apie pagerėjimą atsinešimų tarp Anglijos ir Vokietijos. Savo kalbą jis užbaigė maž-daug sekančiai: „Nuo pat pasaulio pradžios visad pergali ta tauta, kuri savo spėkomis gali užpulti ant neprietelo. Mes įnešame naują projektą ne delei to, kad mes geistume karo, bei, kad mes geidžiame taikos ir geidžiame, jei iškils karas, likti pergalėtojais. Jei šitas projektas liks įstatu, tai mes nebusime visuotinos taikos ardytojais, kaip nebuvome tokiais iki šiol''.

Šitai kanclerio kalbai prijautė visi, apart social-demokratų. Ant vieno jų patėmijimo kancleris atsakė, kad Vokietija visai nemano eiti lenktinėmis ginklavimosi su Rusija; rusų caras gali visad daugiau išstatyti kareivių, negu Vokietija.

Paskutinėse dienose didelį trukšmą Reichstage ir visoje Vokietijoje sukėlė socialistų atstovo Liebknecht'o kalba pranešimas apie tai, kad didžiausia kariškų ginklų išdirbimo korporacija Krupp'o firma, platina Vokietijos ir užrubežiniuose laikraščiuose žinias apie grumojantį Vokietijai karą.

Apart to šita firma siunčia Francijon tam tikrus agentus, kurie visokiais budais kurstytų francuzus priešais Vokietiją. Pasekme tokių nešvarių Krupp'o firmos pasielgimų yra Vokietijos ginklavimosi, iško firma semia milžiniškas pinigų kruvas. Liebknecht'o patvirtinimui to pranešimo padavė daug rinktų faktų bei priparodymų. Buvo taipgi kalbėta, kad tas viskas daroma ne be Vokietijos valdžios žinios. Visa Vokietija labai pasipiktino iš tokio Krupp'o firmos pasielgimo.

Iškilus į viršų tam tamsiam dalykui, balandžio 22 d. padavė kaizeriui rezignaciją karės ministeris, generolas von Heeringen.

BELGIJA.

Dar pirmą kartą žmonijos historijoje susiorganizavę darbininkai išlaimėjo politišką kovą ramaus streiko keliu.

Padėkavojant karaliaus Alberto įtekmei ir patarimams, valdžia priėmė kompromiso projektą, kurį padavė radikalų atstovas Masson. Masson'o projektas parlamente liko priimtas vienbalsiai, o pataisa kler. atstovo Liebcart'o, papeikianti visuotiną streiką — 124 balsais prieš 39.

Anot šito projekto rinkimų įstatai turi buti rimtai ir plačiai peržiurimi ir įvestos juose tinkamos permainos.

Balandžio 24 d. esktraordinališkame socialistų kongrese liko nutarta tuoj užbaigti streiką ir visiems darbininkams stoti prie darbo.

Generališkas Belgijos darbininkų streikas, kuris tęsėsi vos 10 dienų, pasibaigė pilnu darbininkų išlaimėjimu. Šitas streikas buvo grynai politiško turinio, užtai jis ir yra taip svarbus, nes čia aiškiai pasirodė, kad darbininkai ramiu keliu greit pradės rišti pirmos rųšies politiškus klausimus. Streike, kaip žinome, dalyvavo virš 500,000 darbininkų; nuostolių valstija kasdien iš streiko priežasties panešė virš $2,000,000.

Iš Visur.

× **Francijos deficitas.** Iš Paryžiaus pranešamas, jog Francijos budžete šiais metais (1913) busią 40,000,000 dol. deficito, o ateinantiems metams (1914), idant uždengti ginklavimosi išlaidas, valdžia turėsianti pasiskolinti 200,000,000 dolerių. Apie tai pranešęs laikraščiui „Matin'' senatorius Emille Aimond'as, kuris paskirta budžeto komitetan.

× **Kruppo kompanijos pirmininkas teisina pačią kompaniją.** Cologne, Vokietijoje, balandžio 24 d. Ponas Hughenberg, Kruppo kompanijos direktorių tarybos pirmininkas, savo intervievu, kuris išspausdintas laikraštyje „Die Koelnische Zeitung'', teisina šią kompaniją. Jisai savo rašte sako, jog, jei šios kompanijos Berlino agentas davęs kyšius karo viršininkams, tai tik tuo tikslu, kad gauti informacijų apie padarytus kontraktus bei ginklų užsakymus. Karo viršininkams duota pinigai iš paties agento kišeniaus ir be kompanijos žinios. O tokių slaptų žinių kiekviena kompanija reikalaujanti ir jieškanti, idant sužinojus, ką veikia jos kompetitoriai.

× **16,000 gyventojų apleido Tripolį.** Gabes, Tunis, balandžio 24 d. Šešiolika tukstančių Tripolio vietinių gyventojų apleidę šį miestą, perėję į Tunisianiškąją teritoriją ir apsistojo netol Dehibaato, arti sienos. Italija išigrdusi apie jų pasiryžimą apleisti Tripolį išsiuntus tenai valdžios sąnarius, kad jie sugrąžintų juos atgal į Libyą. Kadir italų valdikai prižadėjo jiems suteikti pilną amnestiją ir daugelį kitokių gerovių, tečiau šie nesutiko grįžti atgal.

× **Rusų šokikė Londone.** Balandžio 21 d. Anna Pavlova ir M. Novikovas, garsųs Rusijos šokikai, pradėjo Londone savo perstatymus. Jiedu busią Londone apie 15 savaičių, o perstatymams pasibagus grįžš į Peterburgą, gi ištenai keliausią Amerikon.

× **„Little Dorrit'' pasimirė.** London, balandžio 23 d. Poni Mary A. Cooper iš Southgate, originalė anglų rašytojo Cahrles Dickens'o „Little Dorrit'' pasiekusi 100 metų amžiaus visai nesenai pasimirus. Jinai ir garsus rašytojas, kuomet jiedu buvo dar mergaitė ir vaikiščias, gyvenę ant tos pačios gatvės, miestelyje Somers Town, ir ne kartą sykiu žaidę.

× **Vokietijos socialistai įteikė parlamentui pensijos bilių.** Iš Berlino praneša, jog Vokietijos socialistai įteikė per budžeto komitetą Imperatoriškam parlamentui bilių, sulig kurio visi darbininkai, sulaukę 65 metų amžiaus turės gauti pensiją. Ligi šiol pensija buvo duodama tik pasiekusiems 70 metų senumo.

× **Eucharistų kongresas.** Iš Valletta, Sicilijoje, balandžio 23 d. praneša, jog kaimelyje Musta buvo keturioliktas Tarptautinio Eucharistų (sakramento garbintojų) kongreso atidarymas. Pamaldos buvo laikomos gersioje Rotunda bažnyčioje, kurių klausė apie 10,000 asmenų.

× **Popiežiaus sveikatos stovis.** Kaip praneša žinios iš balandžio 23 d. popiežius esąs šiek-tiek stipresnis, negu pirmiau. Idant popiežiui nedaleisti nerimauti, kas labai užkenkia jo pasveikimui, jo daktarai nutarė prašyti jo sesers Onos Sarta, kad jinai pabutų pas jį ir stengtųsi nuraminti. Popiežius Pius X pajutęs sveikatos grįžimą labai rupinasi ir trokšta dalyvauti iškilmingose apeigose Milana jubilėjaus, kurio apvaikščiojimas buvo paskirtas 10—11 gegužio mėn. dienomis. Tečiau delei popiežiaus nesveikatos tų iškilmių pamaldos atidėtos neapribotam laikui, ligi patsai popiežius pasveiks.

Milano ediktas išleitas Konstantino Didžiojo 313 metuose, kuris suteikė krikščionybei liuosybę, t. y. krikščionis įgijo pilnas teises skelbti bei platinti Kristaus mokslą.

× **„Šventoji'' Italijos sodžiuje.** Viename Italijos sodžiuje, vardu Azzono, nesenai apsireiškė gan įdomios religijos fanatizmo scenos. Viena isterija serganti mergaitė, Teresa Marra, dirbanti audimo dirbtuvėje, gan gerai išpranašavo išgijimą kelių sunkiai sergančių ir mirtį kitų. Galop T. Marra pranešė apie savo mirimo dieną, ir, atėjus paskirtajai dienai, ji ištiesų smarkiai apsirgo. Dažinoję apie tą „šventąją'' apie linkės žmonės, pradėjo buriais rinktiesi pas namelį, kur ji gulėjo; galop priėjo-privažiavo apie 30,000 žmonių ir užtvenkė visus sodžiaus užkampius bei kelius. Minia, klupodama purvyne, karštai meldėsi, prašymada įvairių malonių. Daugelis gi pradėjo nešti nuo „šventosios'' namo medines ir akmenines sienų dalis, o taipgi jų tinkas, kaipo relikvijas. Namą taip apardė, kad jis pradėjo visai irti.

× **Japonija priešais Suv. Valst.** Tokio, Japonija. Californijos legislaturos nutarimas, suvaržantis turėti japonams nejudinamąjį turtą šitoje valstijoje padarė labai gilų įspudį ant visų Japonijos gyventojų. Japonijos sostinėj užviešpatavo pilnai kariškas upas; čia visur išnešami protestai prieš visą amerikonišką valdžią.

Japonijos gi valdžia daug pasitiki ant prez. Wilsono, kurio intervencija turi tinkamai išrišti šitą opų klausimą.

Nekuriuose sostinės laikraščiuose patalpinti aštrųs straipsniai prieš Suv. Valst. valdžią; juose tarp ko kito kalbama, kad japonai netur nusileisti, nors delei to prisieitų stoti karan.

Delei to viso paskutiniu laiku Japonijoje jaučiasi didi suirutė komercijos dalykuose.

× **Miesto gyventojų milicija.** Liege, Belgija. Balandžio 21 d. tapo suorganizuota vietinių gyventojų milicija, kuri palaikytų mieste tvarką laike demonstracijų ir susirinkimų streikierių. Policija, jausdama savyje menką galybę, perdavė visos tvarkos vedimą milicijai. Kada gi milicija išėjo ant gatvių, pasigirdo galingas šauksmas: „Lai gyvuoja streikas!'' Neapsakomas entuziazmas užsivyravo kaip streikierių eilėse, taip ir tarpe milicionierių. Po kiek laiko streikieriai pilnoj tvarkoj išsiskirstė. Milicijai gi liko pranšeta, kad kol-kas jos pagalba nereikalinga.

× **Pirklių sąjunga stengiasi užbaigti streiką.** Brussels, Belg. Visos Belgijos pirklių bei pramonininkų sąjunga, priskaitant į 120,000 narių, balandžio 21 d. įnešė atstovų ruman peticiją, kurioje reikalaujama, idant parlamentas kuogreičiausiai pasistengtų užbaigti streiką ir įvykinti krašte ramumą.

Savo peticijoj pirkliai nurodo, kad laike savaitės generališko streiko buvo panešti milžiniški nuostoliai, o jei streikas tęsis dar toliau, tai turės subankrutyti daugelis firmų; streiko pasekmės sustabdys visą krašto pramoniją ir atneš valdybai didžius nuostolius, nuo kurių negreit bus galima atsipeikėti.

× **Juodkalnija nepabugo kitų valstijų.** Kaip pranešama iš Antivari, tai praeitą savaitę tarptautiško laivyno komendantas buvo pasiuntęs Juodkalnijos valdžiai ultimatum'ą, idant ji tuoj prašalintų nuo Skutari savo kariuomenę. Priešingame gi karte, tarptautiško laivyno kareivija bus išsodinta Antivari, Dulcigno ir San Giovanni di Medna.

Vienok Juodkalnijos valdžia mažai paisė ant to ultimatumo ir tvirtai pasiryžo laikyties iki pačiam galui. Juodkalnijos karalius Nikalojus pasakė, kad negalima atsitraukti nuo Skutari, nes jo užėmimas bus tikru užmokesniu už visus Juodkalnijos panašetus nuostolius laike tos karės.

Energiškas Joudkalnijos senukas-herojus, kar. Nikalojus, dasiekė svarbiausio savo pageidavimo — balandžio 23 d. Skutari po dviejų dienų baisiausio mušio tapo užimtas, ir jis triumfališkai įjojo į užimtąjį miestą, tą vieną iš dručiausių Turkijos tvirtovių.

× **Chinų-mongolų sątaika.** Urga, Mongolija. Mongolijos valdžia gavo laišką nuo Chinijos valdžios, kuriame prašoma išrišti visą konfliktą taika, delei ko Mongolija vėl turi prisijungti prie Chinų respublikos. Chinų valdžia pasiima ant savęs visas Mongolijos skolas ir pasižada neprileisti chinams kolonizuoties ant jos teritorijos. Chinų valdžia greižtai reikalauja, kad mongolai galutinai pertrauktų visas tarybas su Rusija.

× **Japonai — geri kolonizatoriai.** Anot padavimo vieno anglų laikraščio, japonai pasirodo esą geriausiais kolonizuotojais. Taip jie pilnai apgyvendino savo žmonėmis Korėją, Kvantuno pussalį, Sachaliną ir dalį Mandžurijos. Dabar jie ramiu keliu stengiasi užimti Filipiniškas ir Hawajiškas salas ir dalį Californijos.

Ant Hawaijiškų salų 1896 m. japonų buvo 22,000 žmonių, 1900 m. — 56,000 žm., 1910 — 80,000 žmonių.

× **Buvusio sultano patarimai.** Konstantinopolis. Eks-sultano Abdul Hamido palociuje šiose dienose atsibuvo slaptas princų ir augštų Turkijos valdžios atstovų susirinkimas.

Abdul Hamidas, pasiremdamas ant visų savo prityrimų įvairiuose vailstijiniuose klausimuose, karštai stovėjo už tą, idant kuogreičiausiai butų užverta sątaika ir pradėta vykinti vidurinės valstijos reformos.

× **Gyvulių džuma.** Berlinas, Vokietija. Šį pavasarį Hollandijoj raguočiai smarkiai serga džuma. Vokietijos valdžia nori visai uždrausti statymą iš tenai mėsos. Džuma jau įnešta į Bavarijos Munichą. Manoma, kad į Vokietijos miestus mėsa dabar bus gabenama iš Rusijos.

× **Slapta sutartis Austrijos su Bulgarija.** Londono „Daily Mail'' šiose dienose paskelbė, kad iš įvairių šaltinių sužinota, kad tarp Austrijos ir Bulgarijos yra padaryta sutartis priešais Serbiją. Sulig tos sutarties, jei iškiltų karas su Serbija, jiedvi turi remti viena kitą.

× **Nužudė tris piktadarius.** Paryžiuje balandžio 21 d. tapo giljotina nužudyti trįs banditai-automobilistai: Monier, Callemin ir Londy,, kurie gan ilgą laiką terrorizavo Francijos sostinę; tą ekzekucija tęsėsi tik 4 minutes.

× **Po sutarties aktų** laikinai pertraukti karą Bulair'e pasirašė Turkijos ir Balkanų koalicijos delegatai, apart Juodkalnijos.

× **Susirėmimas chinų su anglais.** Iš Kalkutos (Indijoj) pranešama, kad ant rubežiaus ištiko gan smarkus susirėmimas tarp chinų ir anglų kareivių. Paskutinieji buvo priversti atsitraukti, nes jų vadas liko sunkiai sužeistas.

× **Nuo mikroskopo apžlibo.** Plačiai žinomas Paryžiaus medicinos profesorius Delage šiose dienose visai nustojo regėjimo. Priežastis šito apsireiškimo — pertankus mikroskopo vartojimas.

× **Graikijos ir Turkijos valdžios** nutarė persimainyti paimtais nelaisvėn kareiviais. Graikija savo laivais išvežė virš 5,000 turkų kareivių į Maž. Azijos portus; ji pareikalavo, kad tie kareiviai nedalyvautų daugiau karėje, jei ji atsinaujintų.

× **Sutartis trijų Azijos valstijų.** Valdiškas chinų dienraštis, išeinantis Pekine, šiose dienose paskelbė, kad greitu laiku manoma padaryti tvirtą sutartį tarp Chinijos, Japonijos ir Sijamo.

× **Vis naujiems milžinams nesiseka.** Iš Hamburgo praneša, kad balandžio 22 d. naujas „Hamburg—Amerikos Linijos'' garlaivis milžinas — „Imperator'' įsmego į smėlis, beplaukiodamas upe Elba. „Imperator'' plaukė iš laivų dirbtuvių „Vulkan'' į Hamburgo prieplauką. Nors laivas nebuvo sugadintas, bet dikčiai prisiėjo pavargti, kol jį paliuosavo.

„Imperator'' yra didžiausias pasaulyje laivas, — turi 900 pėdų ilgio ir 62 p. pločio, t. y. jis yra dukart didesnis už didžiausią karišką Vokietijos laivą; jį statė laike dviejų metų. Gegužio 22 d. „Imperator'' pirmą kartą išplauks į Ameriką.

× **Kareiviškos Anglijos sufragistės.** Kaip pranešama iš Londono, sufragisčių „padegėjų'' skyrius šiose dienose priemiestyje Birmingham sudegino keturis vidutiniško didumo garlaivukus. Eina gandas, kad sufragistės nori sudeginti kiek galint daugiau garlaivių. Delei šito visi laivai dabar esta uoliai saugojami policijos.

Sufragistės kėsinasi dinamitu suardyti seniasią Anglijos bažnyčią Minster In Thanel. Ačiu didžiam vėjui geru laiku užgeso knatas, ir dinamitas jau nesprogo.

Iš Amerikos.

Uptonas Sinclair ir vėl apsivedė. Iš Fredericksburg, Va. balandžio 24 d. praneša, jog garsiojo „Raisto'' (The Jungle) autorius, Upton Sinclair ir vėl apsivedęs su teisėjo Kimbrough duktere, p-le Mary Craig Kimbrough. P-lė Kimbrough yra taip jau rašytoja: jinai dažnai rašo į laikraščius ir žurnalus, o beto yra parašiusi veikalą „The Romance History of Winnie Davis''. Po vestuvių jie ketina keliauti į Hollandiją ir tenai suradę vietą apsigyventi.

Legalinį persiskyrimą su savo pirmąja pačia, Meta H. Fuller'iute, jis gavo 1911 m. Su ja apsivedė 1900 m. ir gyveno ligi ta įsimylėjo į jauną Amerikos poetą Harry Kemp, kuris kaipo Sinclairo draugas gyveno tulą laiką p. Sinclairo vasarnamyje Ardene.

Didelis tvanas. New Orleans, Kanadoje, balandžio 21 d. Iš Mayersville, Miss. valstijos į New Orleans pranešta, kad toje apielinkėje baisiai pakilęs Mississippi upėje vanduo ir išsiliejęs per kraštus. Vietomis vanduo dasiekė net 400 pėdų platumos. Šito tvano priežastis, tai tvenkinio išliejimas. Ing Woodlawn kriaušą arba supylą pasidarę dvi spragi. Iš jų besiveržiąs vanduo žymiai pakėlęs Mississippi upę. Kai laikraščiai praneša, net keturiems pavietams — Sharkey ir Isaquena bei Washington ir Waren — gręsia pavojus. Pirmuoju du pavietu vanduo visai užliesiąs, o pastaruoju du tik dalimis. Ta nelaimė paliesianti apie 15,000 žm., kurie turės apleisti savo namus. O šiaip nuostolių busią apie keliolika milijonų dolerių vertės.

Sulig inžinierių tukrinimų, tasai tvanas užsemsiąs apie 1,150 ketvirtainių mylių.

Memphis, Miss. Balandžio 21 d. supylos sargai nušovė farmerį Ed. Robinsoną, kuris netol nuo Arkansas City, Ark. ganė savo galvijus. Kuomet sargai paliepė jam varyti šalin nuo supylų galvijus, jisai baisiai užsirustinęs ir po pykčio įtekme grąsinęs užmušti sargus ir išardyti pilymą.

Washington, Miss. Tą pačią dieną iš šio miestelio pranešta, jog iždo ministeris McAdoo ketinąs padėti į tulą didelį Ohio banką 40,000 dol. valdžios pinigų, kurie turės buti skolinami tiktai nuo tvano nukentėjusiems žmonėms.

Bijo, kad tik kur nežutų Spanijos laivas. Havana, Piet. Amerikoje, balandžio 23 d. Iš Havanos praneša, kad dar neatvykęs Spanijos laivas Rio Jano, kuris su 85 pasažierais išplaukęs iš Spanijos miesto Vigo. Jis turėjo pributi į Havaną apie balandžio 14

Meksikos vidurinių reikalų ministerio rezignacija. Balandžio 23 d. iš Meksiko miesto atėjusios oficialės žinios skelbia, jog rezignavęs Meksikos vidurinių reikalų ministeris Garcia Granados. Rezignavimo priežasčia paduota, jog jisai sergąs, tečiau neabejojama, kad jisai pasitraukė delei nesątaikos su darbartine administracija. Jo vieton dar ligi šiol kito nepaskyrė.

Patosas užmušė juokdarį. Chicago, Ill. Balandžio 21 d., naktį rado hotelyj pasimirusį žymų komedijantą, Cliff Gordon, kuris, kaip sprendžia pasimiręs iš didelio susikrimtimo, kad jam nepasisekė prajuoktin publikos, kuri graudžiai verkė kuomet lošė Sarah'os Bernhardt veikalėlį.

Tasai jos veikallėlis buvo statomas vieną po-pietį. Kaip tik veikalėlio perstatymas užsibaigė, tuč tuojaus ant pagrindo pasirodė Gordonas ir visomis jiegomis stengėsi publiką prajuokinti. Bet jam nepasisekė. Ir matoma, kad jis savo nepasisekimą giliai atjautė, nesa nuėjęs pas teatro užveizdą ir jin prabilęs:

„Žmonės sėdėjo savo vietose be mažiausio jausmo ir linksmumo. Aš neįstengiau jų prajuokinti ir todel turiu pasitraukti. Bent vienas komedijantis, kuris tik išeina po Sarah'os Benhardt lošimo turi mirti''.

Užveizda stengėsi jį nuraminti bei patarė pasilsėsti ir mėginti išnaujo vakariniame perstatyme. Gordonas nuėjo į hotelį ir užsidarė savo kambarin. Vakarui atėjus tečiau Gordonas į paskirtą laiką neatvyko. Pasiųsta pakviesti jį. Vaikiščias pranešė, kad Gordono durįs užrakintos ir niekas iš vidaus neatsiliepia. Atplėšus duris ant grindų išvydo begulint jį ir jau nebegyvą. Kaip daktaras tikrina, jisai išgėręs kokių tai nuodų, priegtam turėjęs širdies ligą.

Manoma, jog neilgtrukus užsibaigs West Virginijos angliakasių

streikas. Charleston, West Va., balandžio 22 d. Gub. Henry D. Hatfield atsilankė šiandien į angliakasių surengtą konveciją ir ragino juos priimti jo nurodytas sąlygas, idant užbaigt Kanawha pavieto streiką. Gubernatoriaus siulomos sąlygos, kurios turėtų užbaigti šį angliakasių streiką, kurį pažymėjo — maištai, kraujo praliejimas ir tris kartus paskelbtas karo padėjimas — štai šitokios: angliakasiai turi teisę išsirinkti patįs savo anglių svėrėją, 9 val. darbo diena, ir apsaugojimas jų nuo skaudimo.

Įėjus gubernatoriui į salę, kur buvo laikoma konvecija, angliakasiai jį maloniai pasveikinę. Savo trumpoj kalboj jisai išsireiškęs sekančiai: „Aš geidžiu, idant jųs priimtumėte mano pasiųlytąsias sąlygas, o kuomet jųs tai padarysite, aš stengiuosi panaudoti visą savo galę, kuri man, kaipo gubernatoriui prideri, kad tasai mano projektas liktų įstatu, kurį turės pildyti, kaip patįs angliakasiai, taip lygiai ir angliakasyklų savininkai.''

Ledas paskandido laivą. Port Huron, Mich. Balandžio 21 d. į Port Huroną atvyko laivo Uganda žmonės, kuriuos pasisekė, ytin visus, išgelbėti. Balandžio 19 d. laivas Uganda beplaukdamas Mackinaw siauruma susidurė su ledu ir nuskendo nusinešdamas į vandens dugną 100,000 bušelių kornų. Skęstančio laivo žmones išgelbėjo laivas Donaldson.

Vizija apie vieną Bažnyčią Hartford, Conn. Šios valstijos gub. S. E. Baldwin balandžio 21 dieną viename pasikalbėjime išsireiškė, jog jisai pilnai tikįs, kad kuomet-nors susijungsiančios į vieną visos protestonų tikėjimo sektos ir sudarysiančios vieną protestonų tikybą, kuri per liuterionizmą susijungsianti su Rymo-katalikų tikėjimu, ir pagaliaus tos visos tikybos įkursiančios vieną visatiną krikščionių bačnyčią, kuri busianti tikrai katalikiška. Anot paties gub. Baldwino išsireiškimo — „Tatai dabar gali buti tik vizija, svajone, bet vizijos ir pirmiau išsipildydavo''. Be abejo, kad ir dabar gub. Baldwino „vizija'' gali išsipildyti, nesa Amerikos valdžia yra demokratų rankosna, kurių didžiuma — tai katalikai. O juk labai malonu, kai svajonės išsipildo bei žmogus įgyja tai, ko trokšta. Nuo vizijų ing realybę, juk tai neišpasakytas malonumas. Tik klausimas: ar Baldwino akis nežvelgia per bažnyčių bokštus ing Baltąjį Namą?

Apvertė Michigano valstijos sufragizmo vežimėlį. Lansing, Mich. Balandžio 21 d. suskaičius balsus iš nesenai buvusių balsavimų, kuriuose buvo manoma, jog pasiseks prie Michigano valstijos konstitucijos pridėti priedas, kuris suteiktų ir moterims lygias su vyrais balsavimo teises, bet pasirodė, jog daug daugiau balsų buvo prieš negu už. Net 100,000 balsų duota prieš tai. Moterėlės daug pagelbos tikėjusios iš ukininkų bei abelnai blaivininkų, tečiau pasirodė, kad ir tie priešingi moterų balsavimo teisėms. Tad nabagės ir vėl nieko nelaimėjo, nors daug truso buvo dėta.

Rauplės už jureivijos akademijos sienų. Annapolis, Md. Jureivijos akademijos valdyba patyrusi, kad visai arti akademijos sienų pasirodę rauplės, sumanė prieš tai apsisaugoti bei patarė, idant umu laiku butų visi čiepyjami, neišskiriant nė pačių vyresniųjų.

Naujas Kubos prezidentas. Havana, balandžio 21 d. Senatas ir atstovų rumas išrinko naują prezidentą ir vice-prezidentą. Prezidentu likosi išrinktas gener. Juan Mario Menocal, o vice-prez. — E. J. Varona. Savo vietas jiedu užims tik gegužio 20 d.

Astoro palaikai. Boston, Mass. Anglų garlaivio kapitonas J. Willis Atlanto didjurėje atrado lentą, ant kurios buvo išpjautas parašas. Ten buvo J. D. Astoro parašas. Spėja, kad tą padarė žuvęs kartu su „Titanic'u'' milijonierius Astor.

Gazo ekspliozija užmušė 120 angliakasių. Pittsburgh, Pa. Balandžio 23 d. 1 val. po pietų Cincinnati kasyklose atsitiko baisi ekspliozija ir užmušė apie 120 žm. Kasyklų superitendentas William Corter sako, jog kasyklose viso dirbo 200 vyrų, o iš to skaičiaus tiktai 70 esą gyvų. Dvitrečdalis dirbusiųjų — tai svetimtaučiai.

Kai kasyklų žinovai tikrina, ne tiek gazų ekspliozija užmušusi, kiek uždusino susirinkę tiršti garai. Kol kas surado tik 70 nelaimingųjų; prie kitų dar nepasisekė prieiti.

Caruso padainavo kaliniams. Atlanta, Ga. Balandžio 23 d. Enrica Caruso atvyko į Federal Penitentiary ir padainavo kaliniams keletą dainų.

Moterų demontsracija Washingtone. 531 moteris, visų valstijų delegatės maršavo miesto gatvėmis kapitaliumo link. Čion delegatės paliko senatoriams bei kongresmonams „uždarytus'' laiškus, kuriuose buvo peticijos kaslink moterų lygių tiesų.

Beveik tuom pačiu laiku į abi palati įnešta sumanymas apie dapildymą Suv. Valstijų konstitucijos punktų apie moterų teises.

Washingtono įstatų tvėrėjai, kiek laiko atgal, pametę savo statymus apie muitų klausimą, patraukė „ritinio mušti'', taip sakant — pilką mėtyti (baseball); mat tas daroma po iniciativa Washingtono tautininkų bei yankees'ų. Tame žaidime dalyvauja net pats prezidentas Wilsonas.

Iš Lietuvos.

Ilgametis kalinys. Delei Augščiausio manifesto pasibaigė katorga ir Vincui Mickevičiui. V. Mickevičius paeina iš Suvalkų gub., nuteistas katorgon už pabėgimą iš Suvalkų Kalėjimo. Katorgą atliko Rusijos kalėjimuose. Dabar jis gabenamas Sibiran gyventi.

GIEDRAIČIAI, Vien. p. Musų apylinkės sodiečiai labai aimanuoja delei miško pabrangimo Žymiai brangsta ne tik rąstai, bet ir šakos. Rąstų trobai sunku gauti. O jeigu kur ir parduodamos, labai brangiai. Vienas kelmas apsieina 3, 4 ir 5 r. Bet ir tai sunku gauti, nes žydai pirkliai užperka iš valdžios ir ponų, sukerta „tavoran'' netik geriausius medžius, bet ir viršunes ir plonus medelius ir viską tai upėmis išgabena kur tai toli nuo musų. O musų žmonių, kaip tik žydus pamini, kad eitų medžių kirsti, tai kaip matai pilna. Ne venas gyvulį pagaišina, sveikatos nustoja, aruodą pratuština ir nemato kur tas jo uždarbis pragaišta, o paskui tik aimanuoja, kad miškas brangus, kad sunku nusipirkti ir rąstų ir malkų. Beržinių malkų sieksnis 10 r., pušinių 5 r. Su pašaru pas mus irgi sunku. **J. Z.**

(„Liet. Uk.'')

Penktoji Pavasario Paveikslų Paroda nesenai čia užsidarė. Dalyvavo joje 36 ne vien Vilniaus, bet ir Peterburgo, Maskvos, Paryžiaus, Krokuvos, Varšavos ir tt. kai-kurie artistai. Prie geriausiųjų darbų reikia turbut paskaityti Mendzyblocko ir Krokuvos du jaunų moterų portretai, piešti pasteliais. Viso labo parodoje buvo 191 mažesnių ir didesnių paveikslų. Pasigesti prisiėjo Vilniaus talentingo dailininko Rytbakovo veikalų, kurs visus savo paveikslus tuo pačiu laiku buvo Maskvos parodon nugabenęs. Lietuvių dailininkų darbų irgi čia nebuvo matyti. Prie tos parodos, sekdami lietuvius, baltarusiai irgi sutaisė savo liaudies išdirbinių skyrių. Buvo tai pirmas jųjų mėginimas savo liaudies daile pasirodyti. Paroda buvo praverta 25 dienas ir davė 432 r. pelno. Gi jos įtaisymas apsiėjęs Tarptautinei Dailės Draugijai 594 r. Kaip matome — nuostolio buvę virš 150 rub. Viso labo parodą aplankė 2280 žmonių. Parduota tik 8 paveikslai; už juos visus paimta 150 r.

LYDA, Vilniaus gub. Valdžia leidusi Lydos miesto valdybai prisidėti miesto pinigais (10 tukstančių rub.) prie pastatymo buto, reikalingo naujai įkuriamai Lydos vyrų gimnazijai.

Kun. P. Kemešis, „Vilties'' antrasis redaktorius, apleido Vilnių kovo 21 d. Išvažiavo mėnesiui Kaunan, paskui ketina ilgesniam laikui apsigyventi Amerikoje.

Paškola, reikalinga elektros tramvajų įtasyti Vilniuje, apskaitoma miesto valdybos į 5,004,500 rublių.

Milžiniška cerkvė. „Siev. Zap. Žizn'' rašo apie tai, kad Vilnius, tapdamas viso karo apskričio centru, reikalaująs tokios cerkvės, kurioje galėtų viso apskričio kareiviai pravoslavai sutilpti. Tokią milžinišką cerkvę — anot „Siev. Zap. Žizn.'', ketinama netolimoje ateityje statyti Vilniaus Ludiškių pleciuje.

Artezijos šulnis jau iškastas Bernardinų sodne. Tai pirmas iš tų šulinių iš kurių vanduo bus vedamas vandetraukiu miestan.

ŠANČIAI. Šančiai tai Kauno priemiestis, gulįs iš rytų pusės. Čia gyvena vien darbininkai ir kareiviai. Čion-pat yra ir dirbtuvių. Didžiausia iš jų Šmidto, kur išdirbami visoki daiktai iš geležies. Visos dirbtuvės guli viduryje miesto, pertai oras visuomet sugedęs. Iš to atžvilgio daugiausia blėdies atneša trąšų dirbtuvė: beeidamas prie jos jau už kokio pusverščio jauti kažkokį kvapą, nuo kurio bloga darosi, ir nosį užsiėmęs skubinies kuogreičiausia praeiti pro šalį. Kaip gi jaučias tie žmonės, kurie per dienų-dienas turi ten dirbti! Darbininkų padėjimas blogas ypač tų, kurie vedę ir turi šeimynas. Uždirbti galima tik tiek, kad vos-vos gali prasimaityti. Gerai, jeigu per keturias darbo savaites čionykštis darbininkas gauna 35—40 r., dažnai gi pakanka 30 rub. ir mažiau, o dirbti per dieną reikia 10 ir daugiau valandų. Pereitą žiemą visai mažai uždirbdavo, nes trukdavo darbo; per savaitę darboudavos tik 5—4 dienas. Tiek uždirbdami darbininkai vien tik skurdą mato. Negali nėprimanomai prasimaityti, nė atsakančiai kambarių pasi samdyti. Tankiausia samdo vieną kambariuką poros sieksnių ilgio ir tiek pat pločio ir tokiame „rume'' sutelpa koki 5—6 žmonės. Oras tokiuose kambariuose buna baisus, ypač žiemos metu, kuomet negalima tankiai vėdinti iš ekonomiško atžvilgio. Tokiose sąlygose gyvendami darbininkai ne tik savo sveikatą pražudo, bet ir jų vaikai išauga nesveiki. Neprošalį bus paminėjus apie valgį. Darbas prasideda 5—6 valandą rytą, taigi norint išvirt pusrytį, reikia kelties daug anksčiau. Kad nedarius sau tokio „klapato'' ir kad geriau atsilsėjus, pusrytis gaminamas iš vakaro: inpila į bonką arbatos arba kavos, įdeda į kreželę šmotelį juodos duonos — ir visi pusryčiai. Tokį tai valgį darbininkas nešas dirbtuvėn ir, padirbėjęs porą valandų, valgo. Pietųs šiek-tiek primanomesni; vakarienė — kaip Dievas duoda. Dar šiek-tiek apie jų tautišką susipratimą, kalbu apie lietuvius darbininkus, šiuo atžvilgiu galima padalinti į tris skyrius. Vieni — kurie niekur nesibijo pasirodyti lietuviais; antri — kurie svyruoja pas lietuvius, vadina save lietuviais, pas lenkus — lenkais, nors jų pavardės ir vieta gimimo rodo, jog jie „iš kaulo ir kraujo lietuviai''. Pirmutinė rųšis susispietus šv. Juozapo draugijoje. Iš laikraščių, rodos daugiausia skaitoma „Viltis'', mat, juozapiečiams tik už 3 rub. Jeigu butų tiesa, tai ar nevertėtų sekti tą pavyzdį ir kitiems laikraščiams. Tai tiek tuo tarpu.

Meliukas.

MAŽEIKIAI, Šiaulių p. Montvidų Kačerauskis 60 metų amžiaus nunuodijo savo žmoną. Tas jo darbas išėjo eikštėn. Pamatęs, jog už tai gal prisieit pakentėti, patsai nuėjo ant kapų ir ten nusinuodijo. **Š. K.**

Žemaitės raštų išleidimas. Gerb. P. Leonas apsiėmė išleisti pilną Žemaitės raštų rinkinį. Redaguoja ir kalbą prižiuri gerb. J. Jablonskis. Leidžia knygutėmis nuo 2 iki 4 lankų kasmėnuo; beto taspat spausdinama ir į didelius atskirus tomus. Darbas jau pradėtas: pirmoji kningutė pasirodys šio mėnesio gale.

(„Liet. Žin.'')

LAIŽUVA, Kauno gub. Musų miestelyje iš girtuoklių tarpo priviso daug žmogžudžių, kurie po smukles landydami tik ir ieško priežasčių, kad kam pakaušį perdurti. Nesenai penki vyrai papjovė Ignacą Juškį, 27 m., atvažiavusį iš Kedainių darbo ieškoti. Keturi pjovikai suimti, o vienas — pabėgo. Net gėda į laikraštį rašyti apie tokius niekšus. **Veivs.**

MARIAMPOLĖ, Suv gub. Musų kunigėliai perdaug brangiai ima už visokias tikėjimiškas apeigas, ypač už jungtuves. Su neturtingais derasi kaiu žydai. Gerai sako senovės patarlė: Kunigo kišenius — be dugno! **J. Ben.**

PLATELIAI, Kauno gub. Iš musų apielinkės žmonės kaip vanduo plaukia į Ameriką. Nėra to kaimo, iš kurio nebut po 20 jaunų žmonių iškelevę laimės ieškoti. Ukininkams truksta darbininkų. Moka po 80 — 130 rub. į metus, bet ir už tiek sunku gauti prie ukės darbininkai. Nesenai per sieną einančių 30 žmonių suėmė, bet eiti nesiliauja.

Mėnulio bijantis.

ALSĖDŽIAI, Kauno gub. Kaip visur, taip ir pas mus gyvenimas plaukia savo keliu. Alinių turime 5, monopolį 1, o slaptąsias smukles — kas ir besuskaitys. Mokyklos yra 2, kuriose mokinasi 110 vaikiukų ir 80 mergaičių. Turime Draugijų skyrius „Saulės'' ir „Blaivybės''. Tveriasi vartotojų draugija. Jaunimas silpnai žengia pirmyn: iš 200 jaunimo, vos 10 skaito laikraščius. Jodeikių sodžius besiskirstydamas į viensėdžius, atskyrė dvi dešimtis mokyklai.

Pagirtinas darbas!

Mėn. bijantis.

TIRKŠLIAI, Kauno gub. Kovo 10 d. čia pasimirė Tirkšlių klebonas Imbras. Buvo tai žmogus, nors kaipo kunigas ir neaugšto mokslo ir neperdidelis žmonių švietėjas, bet šviesai kelio neužkirto, netrukdė žmonyse kįlantį susipratimą, laikraščių bei kningų ir skaitytojų nekeikė, bet žmones dorai mokino ir ant gero kelio traukė ne tik žodžiais, bet ir pavyzdžiais. Už varpus ir pazvanus niekad nieko neimdavo, sakydavo, jog tai parapijos varpai. Už pamaldas ir apeigas, jei kas turėjo — davė, kas neturėjo — nereikalavo; pavargėlius iš paskutinosios šelpdavo. Buvo tai tikras Jezaus Kristaus pasekėjas ir jo mokslo pildytojas!

Tirkšliškis.

AVILIAI, Ežer. p. K. g. Iš nakties musų bažnyčioje radome langus išimtus ir visus bažnyčios rakandus po vidurį išsvaidintus. Kunigėlis sako, buk nieko nepavogta. Bet bažnyčios tarnai paslaptomis kalba, jog kielikas ir kubka pavogta. Kiti žmonės pasakoja, buk vietoje brangiųjų bažnyčios rykų, pigesni pastatyti. Ir uredninkas buvo, bet niekas nežino, kas vogta, o kas nevogta ir kokiam tikslui toks bažnyčios išdarkymas.

(„Rygos Naujienos'')

SKUODAS, Telš. p. Praėjusią savaitę Skuodo apielinkėje trįs žmonės neteko gyvybės; 8 varste nuo Skuodo miško kirtėjai užmušė važiavusį vieškeliu Liepojun pirklį žydą ir jo mantą pasigrobė; piktadariai buvo užpuolę ant miško konduktorių, keliu važiavusį, tik šis kaž-kaip išsprukęs; iš visų kraštų suplaukę darbininkai, kurių tarpe nemažai visokių piktadarių, dabar tikra Dievo rykštė visai apielinkei, kažin kuo tai pasibaigs. Šačių apielinkėje pasigėręs vaikinas ant vietos užmušė savo brolį ir pats pasislėpė. Spėjama, kad busiąs Prusuosna pabėgęs. Šią savaitę netoli Skuodo miške pakirstas medis begriudamas užmušė čia-pat buvusį darbininką.

D. Treigys.

ALUNTA, Ukm. p. Šiemet žiemos neturėjome. Pavasaris užstojo ankstyvas ir šiltas. Rupestingesni ukininkai jau pasėjo avižas, žirnius ir ankstyvus miežius. Javai musų apielinkėje pigųs, pašaras taipgi nebrangus. Šį pavasarį ypač musų žemdirbiai perkasi plugų vieton netikusių arklų. **Tėvynės Mylėtojas**

KVEDAINA, Ras, p. Iš Kvedainos arba Konstantinavos pačto sunku yra atimti pinigus, ypač atėjusius iš Amerikos. Pačto viršininkas paskutiniais laikais pradėjo siuntinėti visų paviestkas į valsčių, kur jos ilgai turi pragulėti, nes staršina toli nuo valsčiaus gyvena ir jį sunku pasiekti. Dažnai prisieina prašyti paliudijimo pas žydą, nes klebono paliudijimo pačte nepriima. Be to, pačto viršininkas nemoka ar nenori žemaitiškai šnekėti ir mums biedniems žmonėms vargas pačtu naudoties. **Žemės Vabalas**

Lietuvos praeities mylėtojo sukaktuvės. Nesenai minėjo savo 50-ties metų darbavimos dailės dirvoje vienas įžymiausiųjų lenkų tepliotojų Kazimieras Alchimavičius. K. Alchimavičius gimė 1840 metais Dzembove, Lydos pav., Vilniaus gub., mokslus ėjo Vilniuje; dailėje lavinosi Varšavoje pas Gersoną ir Miuncheno bei Paryžiaus akademijoje. Jo mylimoji dailės rųšis — historijos paveikslai. Mums Alchimavičius yra artimas tuo, kad ypač mėgo Lietuvos praeitį, iš kurios daugiausia ir sėmėsi sau įkvėpimo. Štai jo didesnieji paveikslai iš Lietuvos praeities: 1) „Margio mirtis''; 2) „Krivė Lizdeika Perkuno meldyklos griuvėsiuose''; 3) „Lietuviai grįžta iš Veliuonos su užmuštuoju didž. kunig. Gedeminu'' („Gedemino laidotuvės''), 4) „Paskutinės valandos kunigaikščio Mykolo Glinskio kalėjime''; 5) „Deginimas lavonų Lietuvoje'' (turi jį p. Rovinskienė Vilniuje, tasai paveikslas dar niekur nebuvo išstatytas); 6 „Mildė'' ir k. Taip-pat Alch. nupiešė daugelį bažnytinių paveikslų. Geriausias iš visų jo paveikslų skaitosi „Gedemino laidotuvės''.

OBELIAI. (K. g.) Visuomenė jau žino, kad kai-kurie musų dvarininkai šiemet gabenosi sau darbininkus iš Lenkijos. Štai ir mes susilaukėme kelių dešimtų atėjunų iš Cholmo apskričio. Atėjunų tarpe randasi ir stačiatikių. Žingeidu skaitytojams bus žinoti, kiek apsieina musų dvarininkams tie nepaprastieji darbininkai.

Mėnesiui algos mokama vyrams po 11 r., o moterims po 9 rub. be to dar duodamas jiems visas užlaikymas. Tuo tarpu vietiniams gyventojams tiek neduoda ir jie tur keliauti į Kuršą. Vienas darbininkas man gyrėsi, kad pargabentiems darbininkams net ir laikraščius išrašęs. Štai kaip musų dvarponija platina lenkų karalystę Lietuvoje. . . **Ranka.**

(„Viltis''.)

KIDULIAI, Naum. pav. Musų valsčius jau turi net 6 pradedamasias mokyklas. Musų kampelis kįla kaskart augštyn. **J. S.**

LIUDVINAVAS, Kalv. pav. Kiek apsidairęs po parapiją ir šiek-tiek apsipažinęs su žmonėmis, išreiškiu visuomenei savo įspudžius ir patėmijimus.

Liudvinavo parapija yra viena geresniųjų vietelių Suvalkų gub. Žemė derlinga, komunikacija plen tais gana patogi. Yra nemaža gerai pasiturinčių ukininkų, nors taipgi nestingta ir bankrutuojančių ar tai del gėrimo, ar tai del paprasto tinginumo. Apsišvietusių ir išmintingų žmonių randasi ne tik tarpe turtingesniųjų, bet ir tarp mažiau turtingų.

Kun. A. Šmulkštys.

KAIMELIS, Suv gub. Šis bažnytkiemis tai viena iš gražiausių vietų ant kairiojo Nemuno kranto. Yra čia takas į pietų vakarus nuo klebonijos nepaprastai malonų įspudį darantis į žmogaus sielą: po tiesiai sruvena upelis medžiais apaugęs, po kairės dauba, įvairiais krumais-krumeliais pasipuošusi, toliau už tų krumų — augštas krantas, vinkšnomis ir liepomis parėdytas. Nuo to tako žiurint atgal — klebonija su savo trobesiais ant kalno, lyg pilis išrodo. Iš doriško atžvilgio Kaimelis ištikro tai pilis: čia, mat, jau ne pirmi metai kovojama pasekmingai su didžiausiu musų Tėvynės prešu, su girtybe. Taigi ant Kaimelio pilies senai jau sukurta ugnelė-blaivybė, duodanti gandą savo kaimynams, talkon kviečianti, bet kaimynų pilių vadai dar gando to negirdi. Gaila!

Tautkus.

SEIRIJAI, Seinų p. Keliaudamas per Bagdanonių kaimą mačiau tokias bjaurias vakaruškas, gėda ir pasakoti. Neveltui tasai senelis, pas kurį nakvojau, man taip pasakė:

— Aštuntą dešimtį metų baigiu, o dar nebuvau matęs tokių vakaruškų. Tegu Dievas myli ir sergsti musų kaimą nuo ledų ir

kitokių nelaimių už tas musų ištvirkimo jaunimo nuodėmes **P. Š.**

SUVALKAI—GARDINAS Nedėldieniais, utarninkais ir ketvergais pradėjo vaikščioti automobiliai. Eina jie nuo Suvalkų į Gardiną per Seinus, Beržininkus, Kapčiamiestį, Sapockiną ir Lososną.

VADOKLIAI, Ukm. pav. Švietimas žymiai kįla. Kaskart daugiau skaitoma kningų ir laikraščių. Neužilgo žada buti įkurta „Blaivybės'' skyrius, kuris dar labiau pakels musų apielinkę.

Petras Vaiteliukas.

IŠ LATVIJOS.

Miesto rinkimų atbalsiai. Ryga. Latvių laikraščiai po rinkimų labai piktinos iš tulo S., kurs budamas latviu, vienok per rinkimus vedęs smarkią agitaciją už vokiečių-rusų partiją. Dabar latv. laikraštis „Dz. V.'' praneša, kad kovo 20 d. tuli vyrai prigirdę paminėtą S. šampanu ir automobiliu nuvežę lig restoranu Šmerl ant Peterburgo plento, kur S. nuo kojų lig galvos aptepę degutu, paskui užmovę deguto kibirą ant galvos ir skubiai susėdę automobiliu atidumę miestan. Laikraštis apie šį atsitikimą nieko neranda kito pasakyti ir tiktai prideda, kad tai atsiėję 7 buteliai šampano ir pusė kibiro deguto.

Šampetero priemiesčio netoli Rygos gyventojai dejuoja, kad kas naktis ir ypač naktimis į nedėldienį girdėt smarkų šaudymą. Beto čia daug jaunuomenės pavirtusios į chuliganus, kurie ant gatvių užkabina netik kitus vaikus, bet ir suaugusius. O policijos šiame miesto pakraštyje nėra.

Liepojaus gyvenimas. Berniukų miesto mokykla, kuriai rupinamasi išgaut valdiškųjų gimnazijų teises, gavo 20 kovo pranešimą iš apšvietos ministerijos, kad teisės gali buti suteiktos tikt tuokart, kai mokslas bus visose klasėse išguldomas rusiškai, o ne taip kaip buvo prašyme išreikšta, kad pirmose keturiose klasėse vokiškai, o augštesnėse klasėse rusiškai.

Mineralinių vandenių sindikatas tverias Liepojuje, kad pakėlus kainas visokiems zelterams. Sindikatan prisideda visos miner. vandenų dirbtuvės.

Liepojuje teismas nusprendė užmokėti 350 rub. Uršulei Sileikytei nuo Kazimiero Tamošuno, kurs buvo ją žadėjęs vesti, bet paskui atsimetė ir pertatai padarė nemažai nuostolių. Nuskriaustoji reikalavo atlyginimo 500 r.

Latvių taup. —skolinamoji kasa turėjo apyvartos pereitais metais 7 mil. 198.591 rub., tokiu budu buvo tai didžiausis Liepojaus bankas, bet paėmus jį naujajai valdybai, išrinktai iš opozicijos partijos, banko stovis pradėjo eiti menkyn. Anot „Dzives'' per pusantro paskutinio mėnesio iš kasos atimta 100 tukst. rub ir dar ant 200 tukst. žadėta atimt.

Savižudystės. Pastaruoju laiku Rygoje labai išsiplatino saužudystės. Mažne kiekviename svetimtaučių dienraščių numeryje galima rasti po keletą nusižudymų aprašymų.

Pasikoręs šventikas. Praėjusią savaitę pasikorė atvažiavęs iš provincijos šventikas D. Vares, 26 metų amžiaus. Nusižudymo priežastis — šeimyniški nemalonumai.

Prie mokytojų instituto atidengimo Rygos mokslo apskrityje. Mokslo apskričio valdyba gavo iš liaudies švietimo ministeroijos pranešimą, kad ji pripažino reikalingu atidaryti Rygos miesto apskrityje, butent Dorpate mokytojų institutą. Ministerija užklausė, 1) ar galima bus surasti Dorpate tinkantį proektiruojamui institutui butą, kol nepastatys savus namus; 2) ar gali buti duotas veltui žemės plotas namų pastatymui ir 3) ar negalima duoti iždui pašalpą to instituto užlaikymui.

(„Rygos Garsas.'')

Korespondencijos.

CT. BROOKLYN, N. Y.

Jau iš pirmesniųjų pranešimų žinome, kad Verbų nedėlioj susitvėrė bučerių unija, idant daugiau neduot ant bargo. Bet tulos lenkas A. Bar-ky, užlaikąs bučernę ir grosernę ant 69 Hudson ave. neprisidėjo prie unijos ir bargijo prekes savo pirkėjams, neatsižvelgdamas ant daugumos nutarimo. Dažinojusios apie tai moterėlės pradėjo eit pas jį pirkti, nes daug gaspadinių, kurios ne moka rašyt, pamiršta, už kiek katram burdingieriui paimta valgomų daiktų. O kiti vyrai neužsitiki savo gaspadinėmis. Prigulintieji prie unijos bučeriai pasistengė pasamdyti nuo namo savininko tą štorą, kur buvo „atsiskyrėlis'', uždėdami daug didesnę nuomos kainą. Vienok neunijistas pasiryžo nenusileisti, — jis persikėlė ant kitos gatvės ir varo savo darbą tolyn, bargydamas prekes. — Reikia dar pažymėti, kad bučerių unijos prezidentu yra žydas, duonos kepyklos savininkas. Rodos, kad kiti duonos kepėjai nebgalės parduoti duonos unijistų bučerių krautuvėse.

Paskutiniu laiku žymiai sumažėjo darbai ir kavos dirbtuvėje — Arbukle Brothers, kur daugiausiai dirba lietuviai; priežastis to apsireiškimo dar gerai nežinoma. **J. Skudutis.**

ROCHESTER, N. Y.

Šv. Petro ir Povilo D-tė laikė savo paskutinio susirinkimo nutarė su kitų draugysčių ir pavienių žmonių prisidėjimu įsteigti parapijinį kningyną, kuris bus laikomas parap. mokslainės viename kambaryje. Minėta draugystė padarė jau kningynui pradžią, paaukaudama iš savo kasos 25 dol.

Balandžio 13 d. kun. J. laike pamokslo keliais žodžiais paaiškino apie SLRKA. organizaciją, ragindamas savo parapijonis prisidėti prie jos, nes, sako, mokėdamas į metus 2 dol., numirus išduodama 150 dol. posmertinės. Toliau kunigas išgyrė draugijos organą — „Draugą'', paaiškindamas, kad kiekvienas sąnarys už 50 c. gali gauti tą „mokslišką'', grynai lietuviškoj kalboj parašytą didelį ir platų laikraštį...

Balandžio 19 d. SLRKA. 103 kuopa pobažnytinėj svetainėje parengė pasilinksminimo vakarėlį; pelnas skiriamas ateinančios vasaros seimo išlaidų pridengimui. **Lietuvos Kareivis.**

PHILADELPHIA, PA.

Balandžio 15 d. tapo suvažinėti trįs vaikai per 24 valandų laiką. Vienas iš jų lietuvis — Jonas Pakalnis, 6 metų amžiaus, gyveno po N1239 Buttonwood gat. Jis su kitais vaikais bežaisdamas, bėgo skersai gatvės, žiurėdamas per petį ir parpuolė tiesiog po paskutinių vežimo ratų; tapo sutriuškintas viršugalvio kaulas ir perlaužtas nugarkaulis. Nelaimingas vaikas mirė beveždamas ligonbutin. Vežimas buvo American Bill Posting Co.; vežėjas, kuris sakos nematęs, pakol tapo praeivių sulaikytas, likos suareštuotas. Tai jau trečias lietuvių vaikas tapo suvažinėtas šiais metais.

Matyt motinos mažai rupinasi apie savo kudikius ir išleidę visus juos ant gatvės, visai užsimiršta, kad reik juos pridaboti.

P. Kanakas.

BOSTON, MASS.

Bostono rubsiuvių streikas pasibaigė. Po ilgos ir audringos streiko kovos, kuri tęsėsi 11 savaičių, galop **streikas užsibaigė darbininkų laimėjimu.** Nors mes panešėme daug skurdo ir vargo, kentėjome šaltį ir alkį, saugojome dirbtuves, kaip savo akį ,— bet tas musų trusas nenuėjo ant nieko. Štai 17 d. balandžio streikas faktiškai pasibaigė, — ir galima sakyti — darbininkų laimėjimu. Štai streiko vaisiai:

1) Pripažino mums uniją;

2) sutrumpino darbo laiką iki 50 valandų savaitėje;

3) pakėlė mokestį savaitiniams nemažiau, kaip $1,00 savaitėje;

4) štukinio darbo mokestį nureguliuos tam tikras komitetas, susidedantis iš abiejų pusių—kaip darbininkų, taip ir darbdavių;

5) sub-kontraktoriai likosi panaikinti.

6) švaresnis dirbtuvių užlaikymas;

7(jokis darbdavys neturi tiesos pavaryti iš darbo darbininką be žinios unijos komiteto;

8) liuosam laike unijos komitetas turi tiesą kolektuoti bile mokesčius, paskirtus per uniją;

9) iškilus kokiems-nors dirbtuvėje nesusipratimams, išrišti dalykus bus pavesta trečiųjų teismui;

19) šita sutartis padaryta ant dviejų metų.

J igu bile katra-nors pusė užmanytų laužyti tą sutartį, tai turi but apie tai pranešta pirm 2 mėnesių laiko.

Streikas likos išlaimėtas tik pasidėkavojant plačiai visuomenei, kuri prisidėjo prie mus išlaimėjimo savo užuojauta, gausiomis aukomis ir dvasišku sustiprinimu musų pajėgų, kaip žodžiu, taip ir per spaudą. Musų streikui atjautė visi visur. Niekas nebuvo jam priešingas, nes matė, jog aukas rinko net tolimose valstijose ir siuntė kuogeriausius linkėjimus laimėti kovą. Laikraštija talpino visus spaudos komiteto pranešimus, o ypatingai vietiniai „Keleivis'' ir „Laisvė'', kurie niekados neatsisakė mums patarnauti. Kalbėtojų taipgi niekados nestokavo; jie visad pribuvo ant musų užkvietimo, ir jų karštai ištarti žodžiai sustiprindavo musų sielas ir priduodavo energijos tolimesnėje musų kovoje. Jais buvo vietiniai socialistai: Pruseika, Michelsonas ir kiti.

Vietinės draugystės irgi mums dikčiai prigelbėjo — Lietuvių Ukėsų Klubas davė dykai savo svetainę laikyti susirinkimus, LSS. 60 kuopa, Vytauto, Šv. Petro ir Povilo, Šv. Kazimiero, Lietuvos Dukterų ir kitos draugystės prisidėjo gausiomis aukomis prie musų sušelpimo.

Laikraščių leidėjai nesigailėjo prisiųsti mums laikraščių, kad apšviesti musų protą, turint liuoso laiko „Keleivis„ „Lietuva'', „Laisvė'', ‚Katalikas'', „Draugas'' ir „Vienybė Lietuvninkų'' siųsdavo po 300 egz., „Kova'' 200 egz, „Tėvynė'' 30 egz; retkarčiais prisiųsdavo ir „Saulė'' po keletą egz.

Už tokį didelį atjautimą plačiai visoumenei, laikraščių leidėjams, vietiniams socialistams kalbėtojams, visoms — kaip vietinėms, taip ir kitų miestų draugystėms, kuopoms ir pavieniams, kas tik prisidėjo kuom-nors prie musų parėmimo **esame širdingai dėkingi ir tariame ačiu.** Esame taipgi dėkingi visiems unijos komitetams, kurie dirbo laike streiko, o ypač lietuvių skyriaus N149 pirmininkui P. Urbšai, kuris dirbo nenuilstančiai ir su pasišventimu, varde viso skyriaus tariame **ačiu.**

Mes šiandieną jaučiamės didvyriais ir iškėlę savo galvas einame su pasididžiavimu prie skambančio muzikos aido Marselietės į dirbtuvę. Mes linksmi, daug laimingesni ir džiaugiamės, kad likome kapitalo pergalėtojais. Dabar mes, susispietę po sparnu savo organizacijos, veiksime ir ant toliaus pagerinsime, kaip savo, taip ir kitų darbininkų buvį. Mes žinome ir suprantame, kaip žiaurus šiandieninis gyvenimas , o todel nenuleisime žemyn rankų, bet dirbsime ir darysime viską panaikinimui tamsos, kad nereikėtų daugiau streikuoti, o turėti žmonišką gyvenimą...

Šis streikas — tai didelė mums lekcija. Mes suprantame svarbumą savo organizacijos ir išsimokinome, kaip kovoti. Mums aišku, kad per vienybę ir susipratimą tik galima pagerinti savo buvį; tik šelpdami vieni kitus mes nulaužiame ragus savo skriaudikams. Taigi išnaudokime ir mes kiekvieną progą susitiprinimui savo organizacijų, šelpkime streikuojančius, paduokime vieni kitiems draugišką ranką, nes musų darbininkų išsiliuosavimas priguli tik nuo mus pačių!...

Spaudos komitetas:

St. Grubliauskas,
J. A. Bekampis,
A. Latvinskas.

LAWRENCE, MASS.

Balandžio 19 d. pasitaikė man buti ant vietinių moterų draugystės „Birutės'' baliaus. Svetainėje viskas atrodė tikrai lietuviškai, dailiai ir maloniai; ji buvo padabinta lietuviškomis vėliavomis su parašu — „Birutė''. Vieta, kur griežė muzikantai, buvo papuošta gražiais žolynais.

Merginos su baltais žurkštais padavinėjo sėdintiems už stalų užkandžius ir nesvaiginančius gėrimus.

Ypač gražiai išrodė tautiški šokiai. Orkestras, po vardu „Vilija'', buvo silpnokas, bet mano ma, kad pastaisys, nes muzikantai n senai tik pradėjo mokyties.

„Birutės'' klubas susideda iš pažangesnių ir veiklesnių merginų, kurios troksšta parodyti jaunimui gražesnį pavyzdį susirinkimuose, baliuose; jos nori parodyti, kaip ištiesų turi buti atliekami vieši susirinkimai bei pasilinksmininmai, sulyginant juos su seniau darytais jaunimo vakarėliais. Labai geistina, kad ir ateityje „Birutės'' klubo merginos nepaliautų dirbusios ir rodžiusios gerą paveikslą lietuvių jaunimui, — garbė joms už trusą ir gražų elgimąsi! **Gailutis.**

LAWRENCE, MASS.

Musų miestelyje jau nuo ilgo laiko kelios dirbtuvės nedirba. Iš priežasties bedarbės gan daug lietuvių išvažiavo į kitus miestus arba net į Lietuvą; puikus burelis išvažiavo Lietuvon net jaunų vyrukų.

Gaila, kad pas mus nėra kam suorganizuoti jaunimą ir pastumėti prie darbštumo, prie mokslo bei apsišvietimo, prie veikimo lietuvių visuomenės naudai. Kada gi keli metai atgal čia gyveno P. Čuirlionis, tai musų miesto jaunimas buvo visai kitoniškas, nesulyginamai veiklesnis ir gyvesnis. P. Čiurlionis buvo gabus choro vedėjas ir mielai darbavosi šitoje srityje; malonu buvo pasiklausyti įvairių dainų musų jaunuomenės; bet jam Lawrence'ą apleidus, taip viskas ir išnyko.

Labai bus malonu, kad parapijonis pasirupintų surasti tinkamesnį ir veiklesnį vargonininką, kurs tnkamai galėtų vesti chorą ir dirbti lietuvių naudai.

Tankiai girdėti lietuvius kalbant apie reikalingumą lietuviškos sveitainės ir projektavimą apie jos statymą; jau nuo senai yra išleisti ir pajai (shares). Nelaimė, kad dabar eina pas mus bedarbė, o taip, tai greit pasistatytume savo svetainę.

Girdėti, kad vietinis A. Ramanauskas mano pasistatyti puikų namą, kur bus patalpinta kelios krautuvės ir krasos skyrius; jau ir vieta tam tikslui nupirkta. Galima jį pasveikinti už tokį puikų sumanymą. **Gailutis.**

BRIGHTON, MASS.

Kovo 30 d. LSS. 67 kp. buvo parengusi koncertą rubsiuvių streikierių naudai. Publikos koncerte apsilankė labai daug, net daugeliui delei stokos sėdynių reikėjo stovėti. Koncertas nusisekė gan gerai, nes visi, dalyvavusieji išpildyme programo, atliko puikiai savo roles. Puikiai taipgi padainavo „Laisvės'' choras.

Liko surinkta aukų $5.34; prieg tam kuopa iš savo ižda paaukavo $9.40; taigi per J. J. Jakštį So. Bostono streikierių šelpimo komitetui buvo perduota kartu 14 dol. 74 centai.

Balandžio 19 d. teatrališka kuopa „Perkunas'' perengė teatrą ir balių. Bet atsirado tokių žmonių, kurie stengėsi trukdyti to vakaro nusisekimui ir atkalbinėjo žmones, kad nesilankytų jame; tą patvirtina atsibuvęs Šv. Jurgio dr-tės susirinkimas balandžio 6 d., kur pats dr-tės prezidentas agitavo prieš tą „Perkuno'' rengimą vakarą. Tas, žinoma, labai negražus pasielgimas, kenkiantis lietuvių vienybei ir pirmyneigai.

Mums, vietoj ardyti ir skaidyti savo spėkas, reikėtų susitelkti kruvon ir visur veikti kartu. Pirmiausia mums reikia sumažinti girtuokliavimą, kuris yra pamatu visokių blogų darbų ir tamsybės ir kartu imties už skaitymo naudingų laikraščių bei kningų ir rengimo gražių vakarėlių, žadinančių dailės ir žmogiškumo jausmus. Jaunime, atbusk, nes jau laikas stoti prie dorų ir visiems naudingų darbų! Reik atminti, kad geresnė musų ateitis, yra pilnai musų pačių rankose. Juk tik per mokslą, šviesą ir vienybę pasieksime ką-nors geresnį, laimingesnį, gražesnį...

Antoninos Vaikinas.

CHICAGO, ILL.

Beauštant pavasariui, pas mus lyg ir apsistojo abelnas veikimas, tartum tik ir laukė kožnas, kad kaip greičiaus gamta atšiltų, o galima butų išeiti į parkus atsikvėpt tyru oru, pasigėrėti gamtos gražumu. Nusibodo jau — tie paprasti vakarai — visokių naujokų lošimai. Tai tik balandžio 13 SLA. vietinis kuopų apskritis turėjo šiek-tiek įvairesnį vakarą ant So. Side — Turner svetainėje. „Dramos Draugijos'' sąnariai vaidino vieno veiksmo komediją „Aukso Veršis''. P. Bračiulis kalbėjo apie Suv. Liet. Am. uždavinius ir kaip yra naudinga prie jo prigulėti. Paskui buvo perstatyta kelios grupės gyvų paveikslų delei agitacijos SLA. Viskas butų gerai, tik minėta svetainė netinka del perstatymų bei kalbų. Scena labai siaura, o ilga; užpakalyje eina nuolat elevatoriai, todel užimas ir šiaip labai kurti pagrinda. Žmonių buvo pusėtinai, bet galėjo buti ir daugiaus.

„Birutės'' chorvedis p. Sarpalius atsisakė ant toliaus vesti chorą; tai dabar vesti chorą liko pakviestas p. A. Pocius. LSS. Dramatiškas Ratelis taipgi nežinia delko permainė savo režisierių. Į buvusios p. Dundulienės vietą paėmė p. Laucevičių. „Dramos Draugija'' buvo paėmusi Šv. Jurgio svetainę ant gegužio 11 d. lošimui 4 veiksmų komedijos „Su mielu noru''. Bet kaip ten kun. įrašė į kningą ant 10 d., o 11 d. pasamdė TMD. 22 kp. Kun. Kriaučiunas dabar „Dramai'' liepia taikinties su TMD. kuopa, bet kuopa neužleidžia 11 d., — tai kas-žin, kaip bus.

„Aušros'' 1-ma kuopa rengias statyti scenoj šį pavasarį dramą — „Audėjai''. Tik kad „Aušrai'' su vakarais niekad nepavyksta ant naudos, — tankiai turi net deficitą vietoj uždarbio; abelnai „Aušros'' skaityklos paskutiniu laiku smailinasi. **R. Vėjalis.**

PIRMA GEGŽIO

Jau nuo įvedimo „Julijoniško Kalendoriaus'' praėjo virš devyniolikos šimtmečių. (Julius Cezaris, nuo kurio paeina kalendoriaus užvardijimas, mirė 44 m. prieš Kristaus gim.). Kiek tai daug prabėgo metų, laike kurių įvyko nesuskaitoma daugybė įvairiausių permainų politiškame, kulturiškame, ekonomiškame bei tautų klausimuose.

Metai bėgo su neapsakomu greitumu — bėgo valandos, dienos mėnesiai... Taip-pat ateidavo ir praeidavo ir pirma gegužio diena. Nieks apie ją nerašė, nieks nekalbėjo, nieks jos nelaukė... Tos dienos niekas neskyrė nuo kitų — buvo tai paprasčiausia metų diena. Tų laikų žmonių gyvenimas ir darbai žymiai skyrėsi nuo žmonių gyvenimo ir darbų šiuose laikuose. Žmonės stengėsi tik užganėdinti pirmiausius savo reikalus — jiems rupėjo tik pavalgyti ir apsisaugoti nuo šalčio, karščio ir visokių neprietelių.

Žinoma, apie darbininkų bei žemųjų luomų susipratimą ar susiorganizavimą negalėjo buti ir kalbos. Reik tik paminėt, kad graikų bei rymionų garsiųjų rašytojų veikaluose kai-kur trumpai pranešama apie vergų ir žemesniųjų žmonių luomų neužganėdinimo apsireiškimą bei jų murmėjimus ir net maištus; bet tas viskas neatnešdavo pavergtiesiems bei nuskiaustiesiems jokios naudos, — priešingai, už nepaklusnumą jie dikčiai nukentėdavo...

Taip, tada niekas nežinojo ir nekalbėjo apie darbininkų šventę — apie **Pirmą Gegužio dieną...**

Štai seka viduramžių gadynė... Beveik visame pasaulyje viešpatauja kunigija, kuri vien tik reikalauja paklusnumo ir fanatiško maldingumo. Įvairių tikybinių švenčių tuose laikuose tiek daug įvesta, kad, tartum, geista per šventes padaryti visus „šventais'' bei „atsidavusiais'' katalikiškajai bažnyčiai. Be abejonės tada apie kokias ten kitas šventes, — apie šventes darbininkų, apie šventes laisvesnės pakraipos negalėjo niekas ir svajoti — juk tai but buvęs „pasipriešinimas'' krikščionystės tiesoms, „velnio'' darbas, už kurį kiekvienas turi buti baudžiamas kuoaštriausiai, kaipo didžiausias prasikaltėlis prieš krikščionystę.

Bet, žinoma, tada ir nebuvo kam apie kokią-nors darbininkų šventę — duokim Pirmą Gegužio — mąstyti, nes žmonės buvo tikrais vergais pas ponus ir kunigus. Ponai su dvasiškijos pagalba spaudė ir išnaudojo po jų valdžia esančius darbininkus bei žemesnės klasės žmones. Kaip ponai, taip ir kunigai nesidrovėjo jokių priemonių, kad tik daugiau išnaudojus pavergtuosius, kad tik juos užlaikius tamsybėje ir kuodidžiausiame paklusnume. Patįs gi ponai bei valdžios atstovai nepaisė karštų dvasiškijos „pamokinimų'' ir viską darė pagal savo išrokavimo, nesiskaitydami su krikščionystės taisyklėmis — jiems tai mažai rupėjo Dievas, pekla ir visos piktos dvasios.

Bet laikai mainėsi, o su jais mainėsi ir žmonių ekonominis bei draugijinis surėdymas. Pavergtieji taipgi pradėjo kitomis akimis žiūrėti į visas gyvenimo aplinkybes; jie pradėjo suprasti, kas jie ir kokią jie lošia rolę visame žmonijos gyvenime.

Mokslas ir civilizacija vis ėjo savo keliu pirmyn, nežiurint to, kad dvasiškija labai šnairai žiurėjo ant tų visų „nereikalingų'' bei „nedorų'' išmonių, nešančių žmonijai pavojų. — Šviesos spinduliai pradėjo vis plačiau ir giliau paliesti tą skaitlingą minią vargšų-darbininkų bei paverg tųjų.

Žinoma, tas susipratimas ėjo labai išlengvo, bet ėjo geryn, o ne blogyn. Žmonės pamatė, kad ponai ir valdžios atstovai laiko juos žemiau už gyvulius, nežiurint, kad jie apdirba laukus, stato didelius palocius ir puikius namus, audžia drobes ir dirba visokius kitus gyvenimui reikalingus prietaisus. Vienok, nors jie viską atlieka, nors viską padaro, bet tuomi patįs labai-labai menkai naudojasi ir, vietoj padėkos už tą visą, juos niekina, vargina, persekioja ir neduoda pasiekti augštesnio išsilavinimo bei susipratimo laipsnio.

Valdžia, norėdama sulaikyti kilimą žmonių dvasios, ilgą laiką svaigino jų protą įvairiais pažadėjimais ir prigaudinėjimais. Bet žmonėms jau ant tiek įkyrėjo tas nepanešamas jungas, kad jie pasiryžo toliau nebelaukti. Taip, mes matome, kad gale XVIII ir pradžioje XIX šimtmečių visą vakarinę Europą apėmė revoliucijos bei sumišimų audra. Visur stengtasi išsiliuosuoti iš-po priespaudos, visur pradėta kalbėti apie laisvę ir vienybės bei draugiškumo ryšius. Susvyravo valdovų sostai ir susilpnėjo ponų galybė. Pasirodė pirmoji laisvės šviesa. Žinoma, tie sukilimai atsiėjo vargšams žmonėms gana brangiai, bet visi džiaugėsi iš tos kovos vaisių.

Vienok stokuojant tikro susipratimo bei apšvietimo ir nėsant darbininkiškų organizacijų, valdžia ir ponai po nekurio laiko vėl atsipeikėjo ir kiek galėdama naikino pirmuosius taip sunkiai iškovotus laisvės pamatus. Išdalies tas darbininkų priešams ir pasisekė. Bet progresas dirbo savo darbą. Laisvės ir mokslo bangas jau niekas nebegalėjo galutinai sustabdyti.

Štai užstojo laikai įvairių išradimų technikos srityje. Darbininkai greit liekasi sukoncentruoti milžiniškose dirbtuvėse. Jose pirmiau darbininkai turėjo baisiai sunkiai dirbti; darbas tęsėsi po 16—18 val. į parą; užmokesnis gi už tą darbą buvo nežmoniškai mažas — žmogus tik pusbadžiai galėjo iš jo gyventi.

Užstojo kapitalizmo laikai.

Kapitalas pradėjo įtraukti į fabrikų darbininkų eiles ne tik vyrus, bet moteris ir vaikus, nes vyras savo menka uždarbe negalėjo išmaitinti savo šeimyną. Ant kiek išdirbimas ir nauji išradimai, o taipgi transporto bei komunikacijos klausimas ėjo pirmyn, ant tiek darbininkų padėjimas žymiai krypo blogojon pusėn. Tada tarpe darbininkų pradėjo atsirasti tokie, kurie suprato tikrą dalykų stovį, stengėsi aiškinti savo draugams priežastis to viso skurdo ir nurodinėti takus, kuriais galima nueiti geresnėn ateitin.

Daugiausiai išrišime bei išaiškinime darbininkų klausimo yra pasidarbavęs Karolis Marksas (1818—1883 m.) Jis iš pat pamato pradėjo perkratinėti tą dalyką ir galų gale priėjo prie to išvedimo, kad nėra kitoniško budo delei pagerinimo darbininkų buvio, kaip tik susivienijimas ir apsišvietimas. Darbininkai, anot Karolio Markso, turi savistoviai jieškoti išeigos iš savo vergiško padėjimo, nepasitikėdami ant kitų, augščiau jų stovinčių luomų bei atskirų ypatų. Vienybė — tai vienas iš galingiausių darbininkų ginklų priešais kapitalą, nes be vienybės, be susiorganizavimo darbininkams jokiu budu nepasiseks priversti kapitalistus išpildyti jų reikalavimus.

Karolis Marksas pradėjo uoliai platinti tarpe plačios pasaulės darbininkų vienybės idėją, šaukdamas visus vienon kuopon, vienan buryn, vienon darbininkų armijon. Čia neturi buti jokio skirtumo pagal tautos, tikėjimo ar paėjimo — tegul visi prisideda prie tos pasaulinės organizacijos Kas nežino tų galingų žodžių, kurie buvo obalsiu „Komunistų Manifesto'', išleisto Kar. Markso ir Fr. Engelso 1848 m. — „Visų kraštų darbininkai, vienykitės''!

— Suvienytomis jėgomis ir mintimis jųs busite pasaulio galiunais ir viską pergalėsite, o veikdami pavieniai visados busite kapitalo vergais — taip šaukė K. Marksas, trokšdamas sujungti viso pasaulio darbininkus vienon milžiniškon organizacijon. Darbininkai suprato jo žodžius, mokėjo juos apkainuoti ir jais pasinaudoti. Įvairiuose Europos miestuose susitvėrė darbininkų organizacijos — darbininkai pradėjo vesti nuolatinę karštą kovą su kapitalistais. Didžiausiu įrankiu toj kovoj buvo streikai, kurie vedėsi gan pasekmingai del darbininkų. Per streikus liko išstatomi kaip politiški, taip ir grynai ekonomiški reikalavimai — apie sutrumpinimą darbo dienos, padidinimą algos, tinkamesnio užlaikymo dirbtuvių ir tt. Išpradžių kapitalistai visai nemanė nusileisti ir išpildyti darbininkų reikalavimus. Jie norėjo su valdžios pagalba suardyti darbininkų organizacijas ir atmesti jų reikalavimus. Valdžia, žinoma, neatsisakė pagelbėti savo sėbrams-kapitalistams ir siuntė jiems kareivius. Bet organizuoti darbininkai ir tų kareivių nepabijojo, nes jie jau žinojo, kad **vienybė** — tai didžiausia galybė, prieš kurią niekas negali atsilaikyti. Pamatę tokį nepaprastą darbininkų drąsumą ir vienybę, kapitalistai galop noroms-nenoroms buvo priversti pasiduoti, ir darbininkai vis tankiau ir tankiau pradėjo išlaimėti kovą.

Galop tarpe darbininkų bei jų vadų gimė sumanymas įkurti tarptautišką darbininkų atstovystę — „Internacionalą''. 1881 metuose Francijos sostinėje Paryžiuje liko sušauktas pirmas tarptautiškas darbininkų susivažiavimas — seimas. Tenai buvo aptarta programiniai partijos klausimai, o taipgi klausimai kaslink praktiško elgimosi ekonominiame ir politiškame gyvenime. Atminčiai tos historinės darbininkų gyvenime dienos suvažiavimas paskyrė vieną metų dieną — **Pirmą Gegužio** ir pavadino ją „darbininkų **šventė**''.

Ta pirmo gegužio darbininkų šventė turi buti protestu prieš žiaurius valdžios bei kapitalistų pasielgimus ir nežmonišką jų išnaudojimą Apie dešimts milijonų organizuotų darbininkų su didžiu entuziazmu švenčia **savo** šventę. Ta šventė sukelia ir sudrutina darbininkų dvasią ir primena visiems galiunams, kad artinas jiems galas, kad greit ateis darbininkų gadynė, kad greit darbininkai atsiims tą, kas jiems priklauso, kad ir del darbininkų užtekės liuosybės bei žmoniškesnio gyvenimo saulelė...

Taigi ir mes lietuviai privalome kartu su viso pasaulio darbininkais švęsti **Pirmą Gegužio** ir pasižadėti visad ir visur eiti solidariškai su savo draugais-darbininkais. Tegul iš kiekvieno lietuvio darbininko lupų išsiveržia tie prakilnųs ir galingi žodžiai: „Te gyvuoja tarpe darbininkų vienybė! te gyvuoja **Pirma Gegužio**!...''

Steponas Raubickas.

New York, 17—IV—1913.

Mums reikalingas pradinis mokslas.

Pažvelgę į savo praeitį, mes pamatysime, kad mums truko mokslo, kad retas musų mokėjome skaityti bei rašyti. Tiesa, kaikas skaitydavome lietuviškai ant maldakningių. Savo krašte, Lietuvoje, tečiaus neturėjome spaudos — spauda buvo uždrausta. Tatai per daueglį-daugelį metų turėjome gabenti; pirmiau maldakninges, o vėliau jau ir laikraščius, iš užsienio — iš Prūsų. Nevienas literaturos platintojas sėdėjo kalėjime, nevieno kaulai baltuoja Siberijos tyruose, nevienas tapo ištremtas iš gimtojo krašto į tolimas, svetimas gubernijas ir ten tarp svetimų žmonių, tarp nepažįstamų skurdo bei vargo, kentė šaltį ir badą. Dar toliau į praeitį pažvelgus pamatysime, kad Lietuva snaudė lyg ir amžinan snaudulin pasinėrusi su virš per porą šimtų metų; vilko didelį priespaudos bei aklos tamsybės jungą, be prošvaistos, be šviesos spindulėlio, ir nuolankiai tikėjo, kad valdžia bei valdininkai, kurie spaudė lietuvį, žemę dirbantį, tai iš paties dangaus atsiųsti, jog tai Dievo paskirti žmonės, kurie turi tiesą juos valdyti, na, ir engti bei spausti. Kodel tuo laiku buvo toks sunkus bei sloginantis padėjimas, tokios aplinkybės, aš į tai nesistengsiu atsakyti. Tegu skaitytojas patsai mėgina atsaką surasti.

Neturėdami pradinio mokslo, t. y. to rakto, su kurio pagalba galėtume atidaryti bei atrakinti slėpingas savo proto dėžutes, iš kurių plaukia išmintis, dalykų išmanymas ir sąvoka, mes dažnai esame po kitų įtekme ir jie, jei tik nori, tai mus ir prigaudinėja, įvairiausiais budais apgauti stengias. Už visai menką patarnavimą tamsus, neapšviestas lietuvis bučiuoja prasilavinusiam rankas ir šimteriopai dėkoja, lyg kad tasai kažin-ką jam butų suteikęs, lyg nuo mirties išgelbėjęs. Negana to, da už menką patarnavimą reikia kartais gana brangiai užmokėti. Ir vis tai delto, kad mes nelaviname, nemikliname savo proto. Visokios apgavystės, rankažinystės, įvairiausi burtai išrodo mums butinais ir naturaliais dalykais, kurie užinteresuoja neapšviestus vaikinus ir tokias jau mergaites. Ir iš jų nežinės labai lengvai pasinaudoja daugelis žmonių, kurie lengvu ir prigavingu budu gamina pragyvenimą. Bet tai gerai. Tokie prigavikai, kadir išnaudoja, tečiau kartais nerangius priverčia žvelgti į dalykus proto bei išminties akimis. Pasak lietuvių priežodžio: nėra to blogo, kuris neišeitų ant gero.

Jei tie, kurie mums šiokiu bei kitokiu budu patarnaudami neimtų jokio užmokesnio už savo patarnavimą, tai retas kuris griebtumėsi lavinimosi, apšvietos bei mokslo. Greičiausia tartume: jei mums kiti viską dovanai padaro, tai kam mums dar to mokslo, kam bereikalo savo galvas laužyti. Ir dabar dar pas lietuvius ateidami žydeliai „visas'' naujienas apipsaakoja. Nueina į bažnyčią ar bažnytėlę, ten tai kunigėlis apsakinėja apie užgrabinį gyvenimą ir apie baisiausias peklos ir „čyščiaus'' (švestainės) kančias. Taigi ir, rods, kam tas mokslas čia reikalingas!?... Beto, juk mokslo vyrai, kuone visi, „pasileidę'' bei „ištvirkę''! — Taip ir tam panašiai žmonės seniau manydavo, bent didesnioji dalis, o šiandien tula jų dalis.

Žmogus turėdamas kadir pradinį mokslą, kurį įgijo pradėtinėje mokykloje, lengviausiu budu gali įgyti gana platų supratimą apie daugelį dalykų, su kuriais jam dažnai prisieina susitikti. Toksai žmogus jau įstengs buti daugelyje atsitikimų pats sau patarėju. Tas budas pagelbės mums apsidrausti prieš įvairius tiesioginius išnaudojimus, su kuriais dažnai reikia kasdieniniame gyvenime susitikti. Sumanųs bei apsišvietę žmonės gali ir kitus pamokinti, gali nurodyti, kas daugiausia ir kokiuo budu išnaudoja. Mes patįs žinome jau, kaip mus Lietuvoje išnaudojo žydeliai, kurių rankose buvo visa vaizda. Nesusipratusius dar ir šiandien išnaudoja, tečiau nesusipratusių jų skaitlius mažinasi.

Pamokinti žmonės supranta, kaip reikia rėdyti bei tvarkyti šalį, kokia valdžia reikalinga, ką valdžia turi veikti ir kaip veikti, kad tas jos veikimas neštų to krašto žmonėms naudą. Šiandien mes matome, kaip apšviesti žmonės stengiasi visus dalykus geriau sutvarkyti. Naujoje Zelandijoje, Francuzijoje rupinasi, kad visur butų įvedama 8 val. darbo diena. Taipgi ir Suvienytose Valstijose apsišvietusieji, plačiausioje to žodžio prasmėje, stengiasi gerinti žmonių buvį. Kur daugiausia tamsiųjų, tai tik ten dar ir gali gyvuoti monarchijos, nesa patįs žmonės nesupranta respublikos svarbos ir jos nereikalauja. Tų šalių, kur yra jau įkurtos respublikos, žmonės stengiasi pirma įgyti apšvietą, stengiasi susipažinti su valdymosi reikalais, su valdymo tvarka, o paskui pradėjo reikalauti kitokio valdymo budo, kitokio surėdymo. Kokią gi valdžią lietuviai galėtų sutverti, jei tarp jų yra dauguma neapsišvietusių? kurie nė namie nei svetur išėję nemoka tinkamai bei kaip žmogui pridera pasielgti? Kaip mes tvarkome savo dalykus, tai geriausia matyti iš musų draugijų veikimo, kur nuolat vaidai ir barniai atsikartoja, kur už menką dalykėlį ginčijamos per keletą mėnesių, kur už menkniekį net „tikras karas'' iškįla. Pas mus, mat, netruksta ambicijos buti „vadovu''; nors ir pats nič nieko nematai, bet stengkiesi vadovauti ir už nosų kitus vedžioti — tai musų abelnas obalsis. O tą tuščią, niekuo neparemtą ambiciją gali prašalinti ir iš musų galvų išvaryti tik pradinis mokslas, kuris įskiepys į musų mintį išmintį, kuris atvers šaltinius sveiko protavimo bei išmanymo. Pradinis mokslas padės mums išeiti iš dvasinio ubagyno, iš tamsybės, aklos tamsybės urvo ir parodys tekančios saulės šviesą.

Tulas atsakys man, kad mokėdamas skaityti ir rašyti, visgi iš to duonos nevalgysi; tuo pačiu budu reikės gaminti pragyvenimo reikmenis, kaip ir pirma gamino nemokėdamas. Taip tai tiesa, jog dirbti reikės. Tečiau juk visi dirba. Bet Amerikoje gyvenanti lietuviai, jaunimas, lengvu budu gali įgyti apšvietimą, pradinį ir net vidurinį mokslą, nekalbant apie augštesnįjį. Šiek bei tiek pramokęs galės ir lengvesnį darbą gauti, už kurį visuomet geriau apmokama, negu už paprastą darbą, kurį bile kas gali dirbti. Beto, industrijai besiplečiant, pasigerinant, reikalaujama labiau žmonių, kurie moka skaityti ir rašyti bei skaitliuoti. Prie kiekvieno amatinio darbo reikalauja žmogaus, kuris bent pradinę mokyklą baigęs butų. Nieko nemokančių prie tokių darbų, kur reikalingas kadir menkas išsilavinimas bei žinojimas, visai nepriima. Tatai tokiems priseina dirbti sunkiausius darbus.

Amerikoje gyvendami kiekvienas galime šiek-tiek prasilavinti, tik reikia gero noro, reikia pasiryžimo, reikia nors truputį įtempti savo valią, kad priversti save prie sistematingo darbo, kuris bus labai naudingas musų ateičiai. Reikia skaityti moksliško turinio kningeles, turime skaityti laikraščius, kurie dažnai paragina imtiesi naudingo darbo bei nurodo, kur prieinamiausia įgyti apšvietą. Pasaulis taip pilnas įdomių dalykų, tiek jame atsitikimų, kurie butinai žinotini, apie kuriuos tik iš laikraščių tegalima patirti. Tik stengkimės neatsilikti nuo kitataučių, nes negražu, kad mes visai nemokinti. Kaikas, reikia pabriežti, tą nemokintumą mėgina paslėpti: gražiai apsirengia ir nusipirkęs anglišką laikraštį įsikiša į kišenę, na, ir eina pasivaikščiotų, lyg ant parodos! Mat, ir jis skaito laikraščius! Bet tokia demostracija niekam nieka gero nesuteikė ligi šiol, tad ir ateityje negali suteikti.

Tad, broliai ir sesutės! vieton tuščios garbės jieškoti, vieton patiems iš savęs juokus daryti, geriau bus jei pasistengsime skaityti kningas, laikraščius bei mokyklą lankyti. Tai tikriausi ir geriausi budai, per kuriuos prieisime prie apšvietos ir tyro mokslo, kuris suteiks mums ne mažą naudą.

Skruzdė.

Iš žydų visuomenio gyvenimo.

Įžanga. „Richtliniek''. Emigracija ir tautystė. Bilu.

Jeigu pažvelgsime į žydų dvasinį gyvenimą, mes matysime, kad dvasios apsireiškimai pas žydus labiau negu pas kitas tautas surišti su religija. Religijinė mintis pavergė sau kitus proto veikimus. Ir mes nerasime moksle nieko tokio senovės žydų išrasto, kad but verta paminėjimo. Pas juos religijiniuose raštuose užtiksime ištarimus apie daugumą gamtos prajovų, ligų... Nėsant gi mokslui, žydai Palestinoje nedasiekė to laipsnio, kad sutverti savitą filosofiją, o ją pakeitė teologija. Pačią gi teologiją sulig dabartinio mokslo supratimo mes niekaip nepavadįsime mokslu. Apskritai imant, mokslas niekuomet nestovi vietoje, kitaip sakant — neevoliucionuoja, bet jame visuomet tai šis, tai tas atrandama, pagerinama, arba net ir išnaujo permainoma (kaip paskutiniuoju laiku su nekuriais gamtiniais ar induktiviais mokslais); jame pasidaro tikriausia revoliucija. Jeigu tokį mokslo supratimą prilyginsime prie teologijos, tai netarsime, kad ji gal evoliucionuoti, nes jau semiamos iš šventraščių tiesos, prie kurių nieko nepridėsi ir neatimsi.

Muzika pas žydus pakilo tik ačiu religijai. Viena jų sektų chasidizmas pripažino, kad Dievui geriausią maldą galima muzika išreikšti. Ir taip daugumoje dvasios apsireiškimų surasime sąrišį su religija.

Jeigu ir dabartiniu laiku prisižiurėsime į žydus, tai pamatysime kad juose religijos jausmas kur kas stipresnis, negu tarpe kitų tautų. Tas atsitiko todel, kad save žydai skaitė tauta pačio Dievo išrinkta ir turinčia nešti šviesą ir religijos supratimą kitiems. Iš to tai ir kilo stengimasis užlaikyti viską, kas buvo iš protėvių palikta. Mes susitinkame su tokiu apsireiškimu, kad ji filosofai labiau mėgo apie svetimas religijas rašyti, negu apie savo. Jeigu žydų tarpe atsirasdavo sektos, tai jos buvo tik labiau fanatiškos, negu to reikėjo, išskiriant sadukėjus ir dar kokią vieną. Todel nauju atrodo paskutinis religijinis judėjimas, „richtlinien'' vadinamas; tasai judėjimas panašus katalikų modernizmui, bet kurkas už jų radikališkesnis. Taip vadinamiesiems ortodoksams (musiškai klerikams) jis keistu ir juokingu išrodo. Dalykas tame, kad kokiame-nors atbejojamame klausime sąnariai daugumu nutaria, kaip jiems pasielgti ir priima tą, kaipo už tiesą. Ortodoksai piktinosi ir tuomi, kaip tai patįs žmonės tveria sau religiją, kuri turi but nepakeičiama, nes randasi kningose, pripažintose, kaipo religijiniais šaltiniais. Jie pripažįsta tobulinimasi religijos, bet atmeta pakeitimą naujomis senų tiesų ir jau pranašauja „richtlinien'ui'' pragaištį nes netikinčių ji neįtikis, o tikintiems nereikalinga.

J. WEYSSENHOFF.

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė
KAZYS PUIDA.

— Šu—šu—šu—šu—šu—šu...

Nestebėtina, kad plevėsavimas girdimas ištolo, kuomet jų tokia daugybė. — Bet jeigu jos trauks nūdien tuo keliu, tai nepasieksiva nėvienos.

Po to užpuolė kita nelaimė: uodai kirto nepakenčiamai, nors Mikolas buvo galvą krūman inkišęs ir prieš medėjų įsakymus rūkė papirosą. Legionai traukė jų nuo tos balos, prie kurios atsistojo, Stasiaus patartas. Gynėsi neramiai, pliauškinos per rankas ir kuprą.

Tuo metu pamatė besiartinantį Stasių lengvais šuoliais. Kas tai? — Pribėgo ir padavė jam bonkutę.

— Še čia gvazdikų alyva; nusitepk rankas, kaklą ir veidą; žiūrėk tik, kad į akis neįvarvėtų. Uodas nė neuostys tavęs.

— Ačiu tau, mano Staseli — bet tu? —

— Aš jau visas nusitepęs, net limpa. — Lietaus bus rytoj, jei taip skaudžiai kerta. — Dabok dabar! —

Jau beeinantin Stasiun tarė Mikolas:

— Bet mudu nelabai ramiai stoviva.

— Nebijok! čia joms įsakytas kelias — nenukryps. — Ir gerai trauks, matyti tai jau iš pirmųjų būrių.

— Tiktai velnioniškai augštai traukia!

— Dar šviesu. Nusileis žemiau — pamatysi.

Dar Stasius nebuvo savo vietos priėjęs, kai viršui Mikolo suplesnojo didelis būrys. Turėjo kiek žemiau lėkti už pirmuosius, nes iš lekiančių pasigirdo keli kvaksėjimai, turbūt vado, kurs perspėjo nuo pavojaus. Stasius įsakmiais gestais reiškė ištolo, kad galima buvę šauti.

Ir tuoj parodė pavyzdį.

Virš Pucevičiaus traukė retesnis ančių būrys, kurios pasirodė Mikolui mažiausios rųšies cirankomis. Stasius šovė iš abiejų vamzdžių. — Po antro šūvio išsiskyrė iš išgązdinto būrio viena suglaustais sparnais, leidosi dideliu lanku pievon, vis didyn eidama ir griuvo garsiai pievon didelė antis. Foksas šoko ir tuoj atnešė.

— Ot matai! — sušuko Stasius — galima —

Mikolas pamojo skrybėle sveikindamas gražaus šūvio, pats-gi barė save:

— Galėjau bent vieną numušti iš ano būrio. Reikia tiktai šautuvu pasitikėti ir išdrįsti už poros sieksnių priekyn taikinti. — Ir visuomet vienon antin ir tiksliai — niekuomet krūvon.

Kai tik traukė antįs. Naujų nutarimų atsirėmęs, Mikolas prisitaikino ir iššovė. Ore pasigirdo garsus kvaksėjimas ir antis, permuštu sparnu, ėmė juokingais vartaliojimais leistis žemyn ir pliumptelėjo balon. Taip tas patiko Mikolui, kad jau antru kartu nešovė. Hetka-gi, ar puolančios anties kvaksėjimo išgązdinta, ar nenorėdama kojų sušlapti, stovėjo ant vietos, neklausydama liepimo. Reikėjo pasikviesti pagalbon nenuilstąs Foksas.

Temo. Dabar lėkė antįs kiek žemiau išblyškusiomis dausomis, kartais perkirsdavo ilgą juosta mėnulio auksuotus ūkus, lyg kad japonų vazų piešiniai.

Šaudymas buvo trukšmingas. Antįs ir be to nepergudrios, traukos metu visai iškvaišta. Po kelesdešimties šuvių vienoje vietoje traukė vis nauji pulkai tan mirties klonin, gelbėdamiesi greitu lėkimu. Medėjai nesigailėjo parako; ir nors geriausias medėjas suvartoja tokiose sąlygose po tris šūvius vienai ančiai, atsitikdavo dailių medžioklės efektų. Stasius padarė keletą dubletų, kurių vienas augštai traukiantin būrin ypač gražus buvo: nukrito dvi anti viena po kitos taip smarkiai numuštos, kad vijos viena kitą dideliu lanku. Mikolas nutrenkė penkias antis iš vieno pulko, kuris po pirmojo dubleto užsuko leizdamas antru kartu šautuvą užsitaisyti ir dar tris antis dviem šūviais nukeldinti.

Bet dabar ėmė gerokai temti ir trauka rodės pasibaigė. Per keletą minučių neviena antis neatlėkė. Mikolas jau norėrjo eiti Stasiun, bet tas pamojo jam, kad pasiliktų prie balos. Ir visai teisingai — traukė užsilikusi oro kariuomenė žemai ir lėčiau, už anas, nusileisdama pavieniui balon po pačių Mikolo kojų. Tiktai tirštėjanti tamsa kliudė. — Tiek čia dabar buvo darbo, kad Stasius skubinos pagalbon Mikolui.

Šaudymas virto vaikymu atlekiančių ančių. Kartais tik šešėlis užkaro ore — tvota tan šešėlin apgraibomis ir jei pasisekdavo, sunkus kamuolys svariai krisdavo į žolę, garsiai pliukšėdamas. Tai net ant veidų pajusdavo medėjai sparnų vėją nuo ančių, kurios netikėtai mainydavo kelią.

— Tiro!*) — šaukė vienas antran, kai nesuskubdavo įsidėti naujų šovinių — ot čia — čia! viršui pačios galvos.

— Griebk už uodegos, jei matai! — atsakydavo kitas, antį pražiopsojęs.

Atsitikdavo tai dažnai toje tamsybėje; nes lekiančią antį tik gęstančioje vakaro aušroje pamatyti gali; jei antis traukia krūmų pavėsyje, arba žemai prie pievos, jei bent katinas ar lųšis stengtų ją pamatyti.

Pagalios paliovė, nors plesnojimas ir kvaksėjimas dar girdimi buvo. Naktis pridengė antklode gyvomis išlikusias, užklojo nušautąsias po pievą išblaškytas. Foksas surado keletą ančių ir atnešė medėjams — likusias išryto suras Trembeliškių vaikai, kai žinos kame jieškoti.

— Bet dūmų prileidova!

Ant balos kybojo rūkai, aštria dūmų kvaptimi persisunkę ir nesidrekė plačiau ramiame ore.

— Bet ir ančių pritvojova! — Imkivos paimtinąsias ir eiva.

Greitai apleido tą trukšmo bei dūmų vietą. romi bei kvapni naktis apgobė juos savo glėbiu Ausyse skambėjo nuo viešpataujančios ramybės širdyse skambėjo nuo nesuvaldomų geismų.

— Ech Stasiau, — atsiduso Mikolas — gal tai paskutinės mano jaunybės dienos?! —

Toksai dvidešimties poramečio jaunikaičio nusiskundimas būtų galėjęs iššaukti pajuokos nusišypsojimą trisdešimties siekiančio draugo veidan Bet Stasius, neimdamas įsakmios draugo žodžių prasmės, stengėsi atspėti vidujinę to nusiskundimo prasmę.

— Tau svetimoje nesava — tu mūsiškis, Lietuvis, o vis toli nuo mūs gyveni.

— Kaž-kas vis gena — Vaidenas man, jog būsiu rašytojas, naudingas bei garsus.

— Ir kam tau tas? — Tegu kiti kningas rašė, o jei pats nori, rašyk namie.

— Reikia platusis pasaulis pamatyti, kad daug kas paaiškėtų.

— Pasaulį lankysi, o dvasia su mumis pasiliks. Dvasia gimtojon žemėn pririšta.

— Tau gera, Stasiau, žinau. Susigyvenai su čionykščiu kraštu bei žmonėmis, tau užtenka jų tavo laimei. Nesieki geismais platesnėn erdvėn.

— Taip yra. — Pamatysi, kai mudu su Aniel ka šeimininkausiva. Kai pažįsi ją geriau, pats pasakysi, ot šeimininkė ir žmona! Ne tokia ten su tenaberija, kuri tik puošias, šaipos ir pusę gyvenimo tuščiai praleidžia. Tave prie tokių traukia Misiuk.

— Kame? kas? prie kokių?...

— Juk pasakojai apie vieną... Kai ji ten vadinas? — nepamenu.

— Aha! poni Teresa! — nemačiau jos nuo nau jų metų. Ir dabar toli esu nuo jos labai toli... visa širdimi čionai.

Uršulkos vardas prisiartino šešėliu į kalbančius, dvelkimu paglostė jų skruostus, užkaro virš jų. Bet Stasius buvo nutaręs nekalbėti su Mikolu apie ją nuo to laiko, kai jis jo patarimo buvo paklausęs ir atsitraukė nuo mylimosios mergaitės Stasius jautė, kad tai nelengva buvo Mikolui, kad jo širdis ligi šiandie raitos dėl to nutarimo. Nelietė to neatitaisytino reikalo, tik dar draugiškiau laikės su juo ir rodė tūlą pagarbą.

Pamanė apie tai tylomis, paskui pridūrė perrauktan pašnekėsin tokį sumanymą:

— O tu, Misiuk, rašydamas kningas gal ir apie mūsų kraštą parašysi.

— Tikriausia. — Ir tave gyvai nupiešiu, Stasiau.

— Tik jau susimildamas ne toje senoje haiderjupoje. Aprėdyk mane gražia — juk aprašyt ar naminis audimas, ar anglų kortas tau vis tiek.

— Nenuskausiu tavęs Stasiau.

— Aš nebijau — tu vis-gi mus myli — tiesa Misiuk?

— Širdingai — atsakė Mikolas.

Sustojo abu vienu kartu nakties kelionėje ir apsikabino taip, kai vyrai bučiuojas kartais lenkų-lietuvių žemėje, tolimame kaime, kame dar ne kiekvienas žmogus kitam vilkas būna, kame krikščioniškoji civilizacija apsistojo auksiniame savo išsiplėtimo momente tikros artimųjų meilės, dar-gi vienos lyties.

— Ir neužmirši tu, Misiuk, senos mudviejų draugystės?

— Neužmiršiu.

— Nė mudviejų medžioklių ir visokių atsitikimų, kurie mudu ištikdavo, apie kurius mudu žinova.

— Neužmiršiu.

— Atmink tu ir visą mūsų kraštą —

— Niekuomet neužmiršiu.

XV.

AUKSO RUDUO.

Spalio 20 dieną apie devintą valandą ryto važiavo Mikolas Rajeckis brika pakeleivingais rūbais ir lagaminu nuo gelžkelio stoties. Nepaprasti atsitikimai atvedė jį šiuo metu į Južintus: cholerai siaučiant Dorpato universitetas uždaryta, per ką pasidarė netikėtos vakacijos Mikolui, kurs prieš porą mėnesių buvo iščia išvažiavęs. Tasai visai kitoks draugijinio gyvenimo tarpolaikis užklojo jame praėjusios vasaros atminimus. Tačiau ir nūdien jausmingai sveikino gimtąjį orą, bet juto jį šalčiau sutinkant, nesa buvo ruduo, kurio retai jam tekdavo čia matyti. Ant laukų žiemkenčių garbanos, ant pievų nuvytusi žolė, medžiai puošias aukso lapais ir ežerų vandenįs šaltų vilnių karbuoti, pakraščiuose putoti — kraštas truputį susimąstė, paseno.

Kelias nedulkėjo kvapniomis vasaros dulkėmis, ratai lipo drėgnon žemėn, pliumpsėjo balose, nežiūrint to, kad diena buvo giedra, kiek balsvos patraukta. Nesenai turbūt praėjo dideli lietųs. Oro skonis buvo gaivus ir aštrus, vėlyvo laiko fermentais praskėstas. Bet toji kvaptis džiugina medėjo šnerves.

Žaliomis garbanomis kuria išaugęs bei sutenvėjęs zuikis; žemai ant arimų pralėkė dideli sėjikų pulkai, pilki ant pilkumos, lyg žemai slankioją ūkai nuo žemės atplėšti; paaugliuse bei miškuose juto medėjas slapstymos bei atsargias žvėrių keliones. Pralėkti tasai miško plotas ligi naujienų — paleisti skalikai į tuos paauglius ir atsistoti klonyje tarp kalnelių. — Zuikis šalin nueitų, bet lapė tikriausia kloniu.

Brika šokinėjo duobėmis ne tai miško, ne tai pievos kelio, kurs atskyrė paauglių gabalą nuo augšto eglyno; tai atsiverdavo ilgais laukais bangota šalis, gamtos fantazijos nupiešta, be jokios žmogaus plenų žymės. Geltonas, rudas bei kraujuotas auksas skyrė lapuotus medžius: beržus, apušes ir ąžuolus; alksniams šalnos tik suteršė žalsvą. Miško pavėsiai buvo nukloti išblyškusiais rudens kaurais.

Diena buvo puikiausia medžioklei su skalikais, o kad vėjas kiek perstiprus, nedidelė bėda. Atsistoti tiktai pavėjui, išgirsi skalijimą už pusmylio. — Ot, kad ir čia, augštaliemenis miškas viena milžiniška gaida gaudžia, lyg kad iš tolimų vargonų. Bet toje gaidoje girdimi tukstančiai tonų, išpūstų į šlamančias bei skarotas lajas, šnabždančias, girgždančias. — Iš tų augštųjų garsų, ramių bei išnašių, galėtum lengvai išskirti užpuolimo trukšmą, nutilstantį šunų skraujos balsą, kurs sugirgždėtų harmonijoje disonansu, maloniu medėjo ausims. — Ar-gi čia nėra nieko tokio tame milžiniškame miško gaudime?

Mikolas tempė klausą, važiuodamas, ir gėrėjos koncertu, kurs, lėkdamas per jo galvą, sklaidė sunkias bei liūdnas mintis, užsilikusias iš senobinių sumanymų bei abejojimų. Apėmė jį miško intužimas, tasai sielos stovis perjautrus pirmykščių pajautų, del vaikiškų žingeidumų, bet galingas, kai kad gyvybės tvaksėjimas kraujuje.

Vargoniniai vėjo verpetai vis aiškiau pildės kaž-kokiu trukšmu.

— Sustok, Antanai. — Ar ne šunįs kur skrauja?

— Turbūt kad skrauja — jie dabar kasdiena — juk ir metas...

— Tikrai skrauja!*)

Plačiamę trukšme, kurs samplątos lėkė prie kelio, ant kurio sustojo brika, jau galima buvo išskirti šunų bosus ir tenorus, kalių altus ir diskantus. Grojo skaitlinga, parinkta šunija. Mikolui rodės, kad iš balsų pažįsta šunis: Zagrajų, Gžmilą, Cimbalą, Truborių ir garsias skalikes: Dudą, Liutnę, Verksnę... Galvoje sudunksėjo nuo atminimų ir piešė vaidintuvėje atsitikimus, kokiais jo kelionė galėjo pasipuošti.

Greitai išsiėmė iš skrynutės šautuvą, kame rado dar keletą šovinių, numetė paltą ir iššoko iš brikos, nes skrauja artinos. Nežiūrint to, kas ten medžioja, jei žvėris bėgs ant šio nesaugojamo kelio, galima jis užmušti, neužgaunant medėjų ir lietuviškųjų medžioklės įstatų.

Atsistojęs gatavai be palto, pajuto šaltį, bet tuoj ušmiršo jį, nes miško muzika suteikė naujus garsų įspūdžius, gerai šildydama: ištolo atsiliepė trimitas — ne lietuviškasai ragas, graudus ir garsingas, bet pasažinis, harmoninis ir gaivus signalas.

— Kuršo trimitas! — tarė Mikolas vežėjin — šunįs laukais nuėjo! — Bet kas čia medžioja?

Antanas ilgai galvojo, traukydamas pečiais, paskui apskelbė savo nuomonę:

— O man rodos ponas Hrincevičia, kurs turi gerus šunis ir Veišą, Latvį, garsų varovą.

— Kur tau, net iš Kuršo?!

— Šuo nesiklausia nė rubežiaus, nė gubernijos. Juk ir atvežti galima.

Ūmai atkuto Antanas, nes, kai kiekvienas lietuvis, dvasioje buvo „strielčius''.

— Ana, ana!... žiūrėk ponaitis — Hrincevičiaus šunija.

Nepilno varsto atstume, tarp dviejų kalniukų, vienu paaugusio, kitu tik krūmokšniais kur-ne-kur apsidaigsčiusiu, matyti buvo šunis genant. Kad ne greiti judėjimai, negalima būtų buvę skalikų pamatyti, kurie driekės skersai plačios daubos nuo kalniuko ant kalniuko. Bet tuoj už šunų, beveik prie jų uodegų, judėjo didesnis taškas — raudonai apsitaisęs varovas ant juodo žemaičių arkliuko. Tai buvo jis, garsusis pono Hrincevičiaus Veišas, ir tam tikru signalu skelbė, jog šunįs laukais nuėjo.

— Ot kai, nuo kalnelio daubelėn, medžioja sau... gražu! — džiuginos Antanas, praverdamas lūpas plėšriu nusišypsojimu.

Kuomet taip stovėdamas Mikolas, o vežėjas ant buko svarstė skraują, kuri tolinos dabar nuo jiedviejų, ir spėliojo, ar lapė tęnai neria, ar stirnos — nes žvėries nepamatė — pastebėjo už šimto žingsnių nuo kelio einantį tarp medžių žmogų, rudą kai medžių žievė, bet taip sumaniai minantį, kai prigimtas miško gyventojas. Šautuvo neturėjo, tiktai storą lazdą pažastin pasikišęs nešės. Girininkas ne girininkas, bet tas žmogus turėjo žinoti ką-nors apie tą medžioklę, nes ėjo ant skraujos. Galima jo pasiklausti.

Antanas tėmijo valandėlę, kad neapsirikti, paskui kreipės Mikolan:

— Laukinis tai.

Pažino ir Rajeckis jį iš kaž-kokio ypatingo vilko judėjimo, ir net paraudo pamatęs tą žmogų, kuris sužadino jame visą eilę apleistų, bei artimų atminimų. Taip lojus šuva, pirmutinis sveikindamas prie slenksčio, sustiprina keleivyje gimtojo namo arčios pajautimą.

— Ei, Laukini! Eikit šęn arčiau!

Neprielankus seniau slapukas pribėgo labai mandagiai — gera tai, ar bloga? — Veidė, kuris dar labjau suliesėjo bei nudegė, sumanios drąsos išraiška sušvelninta buvo šaltu nusišypsojimu, bet švelniu, kai medėjų giedra.

— Turbūt žinote, kas medžioja?

— Ponas Hrincevičia su visa kompanija — daug jų tęn — ir Pucevičia su jais.

— Labai gerai! tai ir aš galiu prisidėti medžioklėn.

— O ką ponaitis manai? — Arkliai tegu sau eina į Južintus — Pucevičiaus tarantasas pas girininką, vakare pavėžys. O ne, tai tegu Antanas pasigano pas girininką.

Laukinis, giliai įsitikinęs, jog kiekvienas, šautuvą rankoje turįs, privalo medžioti, nėkiek neabejojo ir patarinėjo lyg būtų liepęs. Intikino Rajecki, kurs dar abejojo del lengvų savo rūbų.

— Tokiu apavu?... Gal išsiimti iš skrynios batus ir medžioklės drabužius?

— Spjauk ponaitis ant batų. Sausame miške nūdien medžioja, po dirvonus bei krūmus. Jau aš tai nuvesiu, kad puspadžiai nė lašo vandens neparagaus. — Mesk ponaitis tą burką; kai reikės užbėgti, vienmarškinis nusirėdytum, taip šilta.

Kai stovėjo Rajeckis pakeleivingais drabužiais, šautuvu ant pečių ir keliais šoviniais kišenėje taip ir nuėjo miškan Laukinio vedinas; pasiuntęs briką girininko sodybon.

— Kodel-gi Laukinis šiandien be šautuvo?

— Nekvietė jie manęs medžioklėn — atsakė nesuprantamai slapukas.

Mikolas prisiminė, kad Laukinis turėdavo nesusipratimų su policija bei miško sargais del šautuvo. Turbūt ir nūdien veikė jų uždraudimas. — Galima būtų duoti jam štuceras, kuris yra brikoje? — Bet Mikolas nusikratė tos minties — iš poros atžvilgių geriau buvo turėti šale savęs neginkluotas slapukas.

Šunįs tuo tarpu ar nutilo, ar negirdėti buvo jų skraujos, kadangi nuėjo laukais ir neturėjo ano garsingo miško skardo.

— Kur vedi, Laukini?

— Ant skraujos; sugrįžš ji tais kalneliais, jei šunįs nepames. Veišas paskui seka, jis jau moka.

— O jei šunįs miškan inpuls?

— Pertoli. — Iščia pakeltos stirnos eina priešais šunų; apeis ir sugrįžš. Atsistokime slėnyje, tarp dviejų kalniukų.

— Kodel dabar nebuvo tęnai nėvieno medėjų? juk šūvio nebuvo girdėti.

— Turbūt nesuskubo užbėgti. — Išpradžių stovėjo čia miške ant keliukų, netoliese vieškelio, kuriuo ponaitis važiavai. Manė: žvėris eis pavėjui, o nuėjo skersai. Dabar jie visi tęnai, kur einava.

— O Laukinis stovėjai su jais?

— O ką-gi aš veiksiu su lazdele? Ot atsistojau šimtą žingsnių už medėjų; kartais pašautas zuikis, tai jis ir lazda pasiekiamas. Bet aš nė nesitikėjau. Tik kai kiti medžioja, kam aš turiu namie sėdėti.

(T. b.)

---

*) Tire haut! — medėjų šauksmas, reiškiąs besiartinantį oru paukštį.

*) Skrauja — skalikai varo. Yra tai latviškas išsitarimas, visoje Lietuvoje vartojamas.

DAINELĖ.

Šiandien kėliau, oi nevėlai —
su diena;
bėgte bėgau į miškelį
tekina;
prisirinkau pilną skraistį
riešutų:
e, ir jiejie mergužėlei
pravartu.
Einu atgal iš miškelio,
kremtu juos;
duosiu saują bernužėliui,
kai parjos,
duosiu saują ir motušei:
ji gera,
ji nepikta, manęs gaili,
atvira;
duosiu saują ir tėveliui:
jisai man
nupirks skarą, kai su grūdais
trauks miestan.
Vai, žinau, žinau, kaip myli
jie mane...
Tai ir aš jų neužmiršiu,
Ne, oi, ne!

Zigmas Gaidamavičius.

Juokelis—Būrtas.

Jei obelis neveda, reikia su elgėtos botagu tą obelį nupliekti; arba kūčioje išvirti žirnių ir nusunkti juos per šiaudus, o su tais šiaudais apraišioti vaisinius medžius, tai ves.

LAVUAZIE.

(Užbaiga.)

apie tai vėliau pakalbėsime. Vesdamas Polzos dukterį, jis ją išgelbėjo nuo nemalonaus jai šliūbo, nes prie jos piršosi per finansų ministerį koks tai grafas, kuriam atsakyti buvo labai neparanku. Tiesa, jo pati turėjo vos 14 metų kuomet tekėjo, o jam jau buvo 28 m., bet šis didelis skirtumas metuose ne blogai atsiliepė ant jų šeimyniško gyvenimo. Ji buvo gana apšviesta, protinga ir linksma moteris: ji visuomet padėdavo dirbt savo vyrui darbus ir jį mylėjo bei guodojo. Jo moksliškais pasisekimais ji labiau džiaugdavosi, negu jis pats. Viena jos yda— tai karštas jos charakteris. Tėvas labai džiaugėsi sūnaus apsivedimu, nes, pagal jo nuomonę, jo sūnus viską turėjo ką gali turėti, t. y. mokslą, turtą, pagarbą ir šeimyną — vieno dar trūko tik — tai dvarponio vardo. Tėvas ir tą suteikė, nusipirkdamas sau ir savo ainiams dvarponio vardą, įsipirkdamas į tokį urėdą, kuris tai suteikė. Tą atlikęs jo tėvas numirė 1775 metuose.

Lavuazie gyvenime buvo labai punktališku žmogumi: mokslui kasdien jis skirdavo 6 valandas, kitą laiką pašvęsdavo Akademijos darbams, komisijose ir kitur. Jis įsitaisė puikiausią laboratoriją, kurioje galima buvo sutikt tokius mokslinčius, kaip Laplasas Monžas, Lagranžas, Gitonas, Morvo Makeris ir kiti. Paskui, vėliausiame laike, jo laboratorijoje galima buvo matyti ir mokslinčius kitų tautų, kaip va: Jungą, Uatą (Watt) ir Frankliną. Nekurie iš tų mokslinčių, kaip Laplasas, buvo net jo artimais bendradarbiais. Iš kitos pusės Lavuazie turėjo ir priešų be kurių turbūt niekas neapsieina; koks-ten Lavuazie nepripažįstas mokslo autoritetas, griauja iš pamatų nekurias pripažintas tuometinėje chemijoje teisybes, o vieton jų įteikia savąsias, — rodos tik vienas viską žinąs.

Lavuazie buvo turtingas ir savo turtą daugiausia išdėdavo moksliškiems įrankiams. Bandymai su vandeniu jam atsiėjo į 50,000 livrų, agronomiški bandymai į 120,000 livrų, nekalbant jau apie daugybes kitų bandymų ir prietaisų. Šalip to jis dar skolindavo miestams tų provincijų, kur neužderėdavo javai ir labai tankiai negaudavo ne tik jokių nuošimčių, bet ir paskolintos pačios sumos. Nežiūrint to viso, jis taipgi sušelpdavo neturtingus mokslinčius. Vienu žodžiu, nors jis ir mylėjo pelnyti pinigus, bet juos visuomet sunaudodavo tik geriems tikslams.

Šalip mokslo ir draugijinio gyvenimo jis interesavosi teplioryste, atlankydavo paveikslų parodas, o užvis labiausia jis mėgdavo muziką; nebuvo to iš geresniųjų spektaklių, kurio jis nebūtų atlankęs ir net jo popieriuose po mirčiai rastas jo parašytas traktatas apie harmoniją. Religijinę sritį jis atidalindavo nuo mokslo. Religijoje jis buvo šalininku dogmatų ir apginėjų šventraščio, nors viešai niekur tuomi nepasirodydavo; bet už tai moksle jis griovė senas doktrinas, o jų vieton statė naujas, paremtas ant bandymų ir faktų bei iš jų ištekančių logiškų išvedimų. Bet ką jis mokslui davė ir ką gero žmonijai suteikė apie tai paminėsime truputį plačiau, pabrėždami keletą faktų iš chemijos historijos.

Laikuose prieš Lavuazie, antroje pusėje XVIII. metašimčio mokslinčiai labai daug dirbo. Buvo išrasti vis nauji išradimai, buvo atrasti gazai, buvo daug tardyta, bet chemijos mokslo, pilnoje to žodžio prasmėje, nebuvo. Buvo daugel faktų ir teorijų, bet tos teorijos prieštaravo viena kitai, nebuvo jokio tarp jų susirišimo. Būdavo sumaišomi (chemiškai) svarųs elementai su nesvariais (šiluma, šviesa) o rezultate gaudavo lengvesnių elementų sąjungą ar atbulai. Būdavo ir taip, kad du svariu kūnu teorijoje sujungdavo, o gaudavo nesvarų kūną. Buvo taip-pat neėsantis elementas **flogistonas** teorijoje, nors eksperementališkai jo niekas neištyrė. Flogistono teorija, tiesa jungė daugelį chemiškųjų faktų, vienok juos neišaiškindavo. Buvo manoma, kad kiekvienas degantis kūnas yra flogistono prisigėręs; jis esti ir geležyje ir daugelyje kitų metalų. Kada flogistonas skiriasi nuo kokio-nors kūno, tuomet jis dega. Reiškia ugnis tai chemiškas atsiskyrimas flogistono nuo elementų. Dabar gi kiekvienas vaikėzas žino, kad ugnis tai susijungimas dviejų kūnų. Tokiu būdu flogistono teorija visai klaidingai aiškino daugelį chemiškųjų faktų. Suprantama, kad kol flogistono teorija turėjo vertę, ji tik painiojo visus faktus ir atradimus. Nebuvo chemijos moksle jokios sistemos, su kurios pagalba būtų galima sutraukt visus atrastus faktus į vieną čielą. Ot, šitą užduotį ir pasiėmė Lavuazie. Jis atrado daugelį dalykų, nors kitus išradimus ir be jo buvo atradę. Pirmiausia jis ištyrė, kad vanduo susideda iš dviejų elementų, nors tas buvo išrasta jau Kavendišo; paskui sekė angledario atradimas ir tt. **Mums šitos teisybės išrodo vaikiškomis, bet kas kita buvo Lavuazie'ui,** kuomet kiekviena moksliška naujiena buvo sutinkama su didžiausiu neužsitikėjimu. Nors senai Lukrecijus ir Demokritas buvo mokinę, kad medžiaga yra nesunaikinama, bet chemikai lig Lavuazie'o laikų neprisilaikė jos ir tik jis ją prirodė galutinai.

Ir taip sekė jo išradimas po išradimui, vienok jis flogistono teorijos nepalytėjo, — ji jam buvo visai nereikalinga; ant galo jis išleido veikalėlį: „Mintis apie flogistoną", kuriame taip sukritikavo tą teoriją, kad nuo tada ji neturi jokios moksliškos reikšmės. Jis taipgi įvedė naujus terminus kaip tai: angledaris, vandendaris, azotas, anglerūgštė rūgštis ir tt. Jis taipgi išrado ir padirbo daugel moksliškų padarų, bandymams reikalingų, kaip tai: gazometrą, kilorimetrą ir kitus. Lavuazie pirmutiinis aiškino gyvenimo apreiškimus su pagalba chemiškųjų ir fiziškųjų spėkų ir tuomi uždavė smarkų smūgį vitalizmui ir animizmui. Vienu žodžiu, Lavuazie iš paskirų faktų sutvėrė tvirtą mokslą, — **chemija** vadinamą. Tiesa, daug reikėjo laiko, kol ji daėjo lig to, kuo ji dabar yra, bet Lavuazie galima paskaitti jos tėvu. Stebėtina, kad pirmutiniais jo pasekėjais buvo ne chemikai, bet matematikai kaip tai: Laplasas, Monie ir Monžas. Nuo 1785 metų jo teorijos pradėjo platintis, chemikai viens paskui kitą pradėjo pereit jo pusėn, net pradėjo ginčytis už nekurių išradimų garbę. Baigdami turime paminėt, kad jis rašyboje vartojo labai gražią ir aiškią kalbą, kas taipgi daug prisidėjo prie užviešpatavimo jo išrastųjų tiesų.

Akademijoje jis vis laipsniškai kilo augštyn: iškarto jis buvo išrinktas adjiunktu, paskui buvo tikruoju sąnariu, po tam pensionieriu ir ant galo net buvo išrinktas Mokslų Akademijos direktorium (1785 m.). Čion jis daugiausia ištirdavo naujus išradimus, padarydavo moksliškas pastabas apie įvairiausius daiktus ir tam panašiai. Mokslų Akademija labai tankiai jam pavesdavo duoti atsakymus ant valdžios ir šiaip žmonių užklausimų. Jo pareiga buvo išdirbti grogramus akademiškųjų paskaitų, rūpinties premijomis, instruktuoti keliauninkus ir tt. Šalip to viso jis dar dirbo įvairiausiose komisijose, kaip tai: kalėjimų pagerinimo ir kitose komisijose. Politiškame veikime jis buvo progresistu, jis geidė reformų draugijos surėdyme, bet tos reformos turėjo būti gyveniman vykdomos tik ramiu būdu, o ne prievarta.

Truputį kiek vėliaus (1778 m.) jis nusipirko keletą dvarų, už kuriuos užmokėjo apie 600.000 livrų ir užsiiminėjo ūkininkavimu. Čion jis persitikrino, kad biedniokus žemdirbius spaudžia nepakeliami mokesčiai, kad visa šalis tiesiog nubiednėjo ir jis viską darė, kad pakelti žemdirbystę. Jis nesigailėjo pinigų įvairiems agronomiškiems bandymams, kultūravo įvairius augalus ir toje apielinkėje tuomi gana augštai pakėlė žemdirbystę. Pasidėkavojant šitam, jis buvo net paskirtas žemdirbystės instruktoriu. Vienok, žiūrint plačiaau, jo šis darbavimasis atnešė menkus vaisius.

Jis taip-pat buvo valdininku ir parako išdirbystėje. Prieš jį paraką išdirbdavo privatiškos bendrijos, kurios naudojosi gana didelėmis privilegijomis, vienok parakas brangiai atsieidavo. Lavuazie'ui pasisekė ir privilegijas panaikinti ir paraką papiginti. Vieną kart jis ką tik mirtį nesutiko, kuomet parakas dirbtuvėje užsidegė. Ir apskritai imant mes čion negalime išskaityti visų tų vietų, kur jis darbavosi, bet tiesiog eisime prie to, kaip jam gyvenimas klojosi laike revoliucijos.

Prieš revoliuciją tur būt nebuvo tokio žmogaus, kuris nebūtų interesavęsis politika. Net mokslinčiai-akademikai, ir tie savo specialiuose moksliškuose traktatuose ją palytėdavo. Po tam prasidėjo persekiojimai iš visų pusių. Daugelis jo draugų akademikų prijausdami kruvinąsias dienas, išsinešdino užrubežiuosna, kiti gi atsitolino nuo visko ir slapstėsi. Vienok Lavuazie pasiliko ir vis gynė tas valdžios įstaigas, kurias jis skaitė geromis ir labą nešančiomis; jis net nebuvo šalininku baisios Robespiero partijos; jis nejausdamas nieko ant savo sąžinės vis veikė savo paprastąjį darbą. Pirmutinės revoliucijos bangos del jo praėjo gana ramiai; jis net buvo renkamas deputatu, vienok nebuvo išrinktas į Paryžiaus miesto atstovų susirinkimą, kuriame dalyvavo daugelis įžymių žmonių. Neužsiganėdino dar ir tuomi: jis dalyvavo įvairiose revoliucijos įsteigtose komisijose ir nepamiršo savo paprastojo darbo. Revoliucijos bangos blaškėsi vis smarkiau, partijų viešpatavimas greitai keitėsi, išėjo priešakin Marato partija, kuri neapkentė mokslinčių. Ypatingai Maratas neapkentė Lavuazie už tai kad kadaisia Maratas buvo padaręs akademijai kokį tai netikusį traktatą apie ugnį, kurį Lavuazie labai nupeikė. Liaudyje prasiplatino pamfletas „Dabartiniai šarlatanai", kuriame stačiai bjauriai buvo išniekinami Lavuazie, Laplasas, Monžas, Kassini ir kiti mokslo vyrai. Parako valdyba kartu su Lavuazie buvo atakuojami iš visų pusių per laikraščius, kliubus, prakalbas ir t. t. Laavuazie ir jo draugai išleido memuarą savo apsigynimui. Ir apskritai jo padėjimas buvo gana kėblus: liaudis pyko ant jo už jo dalyvavimą mokesčių bendrijoje, pati valdžia irgi nekaip į jį žiūrėjo. Vienok kada visas piniginis valdymasis perėjo į visos tautos rankas, jis buvo paskirtas sąnariu „tautiškojo iždo" ir jame skaitliavimo sistemą taip puikiai ir parankiai sutaisė, kad kiekviename laike buvo galima žinot, kiek iždė yra pinigų. Bet jis visgi buvo persekiojimas ir todel vasaryje 1792 metų jis apleido „tautiškąjį iždą", tečiau greit jam buvo pasiūlinta arsenalo valdytojaus vieta, kurios jis nepriėmė. Karalius jį norėjo paskirti ministeriu, bet ir tos vietos jis nepriėmė. Tuo tarpu jis aplankė savo dvarus ir darbavosi komisijoje „Mastai ir svarstyklės', beto ir patarimų biure (Burea de consultation).

Akademija jau senai norėjo išdirbti mastus ir svarstykles, bet tam kenkė revoliucijinės bangos, Akademija 1790 metuose jį paskyrė išdirbti mastų ir vogų sistemą, kurią galėtų primti ir kitos tautos, vienok to darbo jis neužbaigė, nors daug ką buvo padaręs. Tuo tarpu mokytų žmonių, neužsiimančių politika, padėjimas vis darėsi blogesniu, nekalbant jau apie Lavuazie, kaipo turtuolį.

Vyriausia mokesčių bendrija bei išsipirkimas buvo panaikintas 1791 m., liaudis joj matė savo pirmiausius prispaudėjus, už tai ir keršino jai. Bendrovės valdyba buvo apkaltinta ir suareštuota, iš jų visas turtas buvo konfiskuotas. Jie buvo taippat kaltinami už padirbimą netikro tabako ir tam panašiai. Jie gynėsi kuom galėjo ir kaip mokėjo. Lavuazie draugai stengėsi kaip galint jį paliuosuoti iš kalėjimo, bet tas jiems nepasisekė. Tarp ko kito jie patarė Lavuazie moterei asmeniškai maldauti Diupeno, kad paliusuotų jos vyrą Diupenas buvo Robespiero partijos žymiu sąnariu. Jis jau beveik būtų jį paliuosavęs, bet Lavuazie moteris jį aplankius ir vieton meldimo, išvadino jį nenaudėliu, užmušančiu nekaltus žmones. Suprantama, kad prie tokių aplinkybių Lavuazie neturėjo ko daugiau laukti, kaip tik mirties, prie kurios tuometiniai francūzai buvo pripratę ir kuri tuomet išrodė ne taip jau baisi, kaip kad dabar. Gegužės 5 d. Diupenas teikė konventui visus apkaltinimus, kuris ir nutarė visus sąnarius buvusios mokesčių bendrijos atiduoti revoliucijinin teisman. Gi kas pakliuvo revoliucijinin tesman, tas tikrai galėjo tikėtis, kad neilgai gyvens ant šio svieto. Taip lygiai buvo ir su Lavuazie. Jis buvo neva dar tardomas, bet tai tik delei akių — visiems buvo aišku, kad jį nuteis. Įdomus vienas atsitikimas: laike teismo vienas pilietis Halle atėjo su peticija iš Patarimų biuro, kurioje buvo nurodoma Lavuazie užsitarnavimas moksle ir prašoma nežudyt jo, tuomet vienas iš teisėjų atsakė: **„Respublikai nereikalingi mokslinčiai".** Šis trumpas sakinys labai aiškiai parodo, kaip labai buvo tuomet draugija apjakus, neišskiriant ir jos vadovų ir teisėjų.

Kartu su Lavuazie buvo nuteisti 28 žmonės, kuriems visiems buvo su pagalba giljotinos nukirstos galvos. Ant rytojaus Lagranžas pasakė: „Budeliui užteko akies mirksnio, kad nukirsti Lavuaziejui galvą, bet gal bus tautai permaža 100 metų, kad pagimdyt kitą tokią". Ir teisybę pasakė, nes Lavuazie mirdams turė 50 metų, t. y. buvo pilname proto žydėjime. Jis gal dar būtų daug atnešęs labo mokslui.

Jo moteris po jo mirčiai išgyveno dar 42 metu. Ji išleido savo vyro rinkinį moksliškų veikalų; ją lankydavo tokie mokslo vyrai, kaip Laplasas, Humboldtas, Kiuvie ir kiti; ji buvo dar ištekėjus už Rumfordo, bet nelaimingai, nes jiems prisiėjo persiskirti. Ji numirė 1836 m., turėdama 79 amžiaus metus.

Lai niekina Lavuazie kaipo buržujų, vienok tas nėkiek nepakenks jo garbei, nes, anot Tichanovo, dabartinė chemija — tai pagarbos himnas Lavuazie'ui, ir kiekvienas jos pasisekimas liūdija apie didumą išrastų per jį pamatinių tiesų. **P. Norkus.**

STEBUKLAI.

Kuo, kuo, bet stebuklingomis vietomis, tai gali lietuviai pasigirti — nenuskriaudė mus iš to atžvilgio Dievas... Turime Šidlavą, Žemaičių Kalvariją, Vilnių, Kretingą ir dar daug kitų stebuklingų vietų.

Beveik kiekvieną metą kokiam-nors „Dievo išrinktajam" atsiveria stebuklų versmės.

Paimkim nors, kaip pavyzzdį, Plungės „Liurdos" skyrių.

Prieš kelis metus čia nieko ypatingo nebuvo — nedidelis apaugęs medžias kalnelis, o priešais jo mažutė lankytė, turbūt vietoje seniau buvusio prūdo — tai ir viskas.

Bet pažiūrėkim, kaip dabar **tas viskas** atrodo. Kalne stovi nemaža koplyčia, pakalnėj—žemėj, iškastas kambariukas Šv. Panelės (Liurdos) stovylai, netoli nuo stovylos randasi šulnis.

Kam, delko tas reikalinga? Atvyk į švento Jono atlaidus, tai suprasi viską; bet jei silpnus nervus turi, tai verčiau patariu neiti — neišturėsi.

Žmonių, kaip varnų juodų. Daugiausia ligonių: aklų, raišų ir kuprotų...

Prie šulinio tiesiog, kaip žemaičiai sako, „per gvaltą" veržiasi — kiekvienas nori greičiau „prisimušti" (prilysti).

Vanduo šulnyj stebėtinai „čystas" — gyvi purvai, net baltas iš sumiešimo. Vienok žmonės stiprina juo savo „griešną kūną" — vieni geria, kiti mazgoja „ligas", panelės veidą (turbūt, kad būtų baltesnis, skaistesnis). Čia, brač, nebėra nei žemaičių „gėdos", nei suvalkiečių „sarmatos..." Atlikę „rokundą" pas šulnį, žmonės traukia į koplyčią, arba pas stovylą maldauti Šv. Panelės visokių „loskų", žinoma „ant tos intencijos" neužmiršta vieną-kitą skatiką įmesti ir į karbonką. Taip ceremonija tęsiasi iki vėlyvai nakčiai — varna nuo mieto, kita į vietą, tai yra — vieni eina prie stebuklų, o kiti — nuo stebuklų...

Bet gal kam įdomu žinoti „Liurdos" historiją. Ji trumpa. Vieni sako, būk kokiai-ten piemenei ne suvis normališko (sveiko) proto Šv. Panelė pasirodžiusi vidurdienyje; kiti gi tvirtina, kad tūlai poniai Francūzijoj prisisapnavo, juk reikia pagerbti tą vietą. Pamanyk tik sau, **poniai Francūzijoj,** prisisapnavo šita užmiršta ir Dievo ir žmonių vietelė! Na ką, ar ne stebuklai?!... Paprastas ir senas, kaip pasaulis stebuklų apsireiškimas — išrinktieji prisisapnuoja naktį, o „minkšto" proto, nenormališka vaidentuvė pagamina juos dienos viduje — ir viskas kuopuikiausiai...

Prisimena man sekantis žmonių pasakojimas. Kadaise gyveno tūlas klebonas. Kartą vargšą užklupo nelaimė — prasilošė kortomis. Padėjimas neužvydėtinas. Bet nėra to blogo, kas neišeitų ant gero...

Žydas-karčiamninkas patėmijęs klebono „rustą veidą", pradėjo teirauties, kame dalykas ir, sužinojęs priežastį, pasiryžo paduoti pagalbos ranką. Netoli nuo karčiamos augo didelis medis; tai žydelis ir patarė tan medin įkelti kokio-nors šventojo paveikslą, o paskui per pamokslą apskelbti žmonėms, juk tasai paveikslas atsiradęs pats savaimi, stebuklingu būdu...

Geras patarimas brangesnis ir už auksą. Klebonas paklausė žydelio. Dalykai, kaip matai, pasitaisė — gausiai pradėjo plaukti žmonių skatikėliai į prikabintą karbonką. Ir taip, klebonas „aprūpino" karbonką", o žydelis varo gerą „gešeftą" karčiamoj — kurgi, juk pasimeldus reikia įeiti „padrūtinti" kūną...

Sykį vienas maldininkas ir klausia žydelio: — „Klausyk, tamista, ar pamačijo bent kam tje stebuklai?" „Ui, kam mačijo, kam nemačijo, bet dviem žmonėm tikrai pamačijo" (klebonui ir žydeliui) — atsakė tasai.

Rodosi, neperdaug klysiu pasakęs, kad ir mūsų dienų „stebuklai" susitveria ant panašių pamatų...

Liūdna man darosi, kad mūsų laikų žmonės vis dar tokie lengvatikiai. Jųs, skaitytojai, bei skaitytojos, atsiminkite apie vieną iš jums žinomų „stebuklingų" vietų ir rimtai apsvarstykite, kame ištiesų yra dalykas, o tada geriau pamatysite, ant kiek teisingi augščiau paduotieji mano žodžiai...

Kast. August.

Parašysiu to naujo judėjimo trumpą historiją ir priežastis, ačiu kurioms ir jos priešai ja žingeidauja. Atsirado Vokietijoje „liberalų žydų sąjungos'' tarpe; tik reikia pridurt, kad liberalams jų veik išimtinai religijoje apsireiškia; gi gyvenime jie labai konservatyvūs. Kad savo sąnarius išskirti iš ortodoksų tarpo jų buvo 5—VI—10 m. Niurnberge sukviestas susirinkimas, kuriame tapo išrinkta komisija išdirbimui „pamatavimų'' įeinančių „religiji nio liberalizmo'' programon. Komisijos nutarimai-proektai buvo pergvildenti 6—XI—11 m. liberalų rabinų sueigoje ir galutinai patvirtinti 2 rugsėjo 1912 m. Frankfurto sueigoje. Ir tik nesenai visuotinas sąjungos susirinkimas priėmė proektą, kuriam duotas vardas „richtlinien''.

Sulyginus vakarinį žydą su rytiniu, matomas jų religijinis skirtumas. Prusų žydas, jei ir netiki, visvien jis liekasi žydu, jo žydiškumas nėkiek nenukenčia. Vakaruose visi žydų prietarai išnykę ir jei žydus suvienija kas, tai bendrumas religijinių apeigų, todel religija jiems reikalinga kaip koks-tai surogatas. Ir to surogato vietą išpradžių stengėsi užimti ortodoksija. Ortodoksija su savo senumais daro skirtumą ir prieštaravimą gyvenime ir todel daugumos neužganėdino. O kad prie naujo minties judėjimo prisidėjo nemaža rabinų, tai „richtlinien'' sekasi gan gerai. Rabinas vienas skaito šventas kningas ir todel į jį žiurima dabar, kaipo į šaltinį religijinių nurodymų. Liaudis, kaipo perėmusi iš vokiečių nesižingeidavimą daugumu, o tik savo specialybe ir priėmimu kitų dvasinių reikalų jau surengtame pavidale, taip-pat nesiorentuojasi gaunamame iš rabinų.

*

Šiais laikais pažymėtinas tautinis įvairių tautų susipratimas ir geidimas save pastatyti tautinių vienatų tarpan. Nemanyčiau, kad tasai judėjimas vedasi butinai prie „teritorijinio nacionalizmo'', kaip mąsto Vabalėlis („Auš.'' N21). Įgyti nuosavią teritoriją, o kartu su tuomi pastatyti joje savo valdžią, mano tautos ir ginklu stiprokas. Kitų tautų geidime gal ir yra ta mintis, bet ji nestovi tarpe reikalų, turinčių buti kuogreičiausia įvykintų, o pirmu siekiu yra įvairūs viduriniai reikalai. Žydų nacionalizmas nuo minėtojo skiriasi teritorializmo butinumu. Jie, kaipo neturintieji nėjokios tankiau savimi apgyventos vietos, stengiasi tokią surasti. Jų tarpe tasai bruzdėjimas apsireiškia dviejose srovėse. Vieni jų, sioniečiai, butinai nori savimi apgyvendinti Palestiną, o antrieji, teritorialiečiai, — by kokį žemės gabalą. Su tuomi teritorializmo klausimu surišta ir pati emigracija. Jų emigracijinės kontoros ar draugijos neužmiršta priminti, kad į vieną šalį važiuotų. Taip „Žydų kolonizavimo draugija'' 1911 m. tik į Suvienytas Valstijas ir Palestiną pervežė 62,821 ypatą, — išviso tais metais emigravo 194,000. Kraštų, į kurius žydai mano spiesties yra nemažai: Palestina, pietų Amerika, Anglija ir kt., taip kad ir patįs žydai išsirinkime patogesnės, nekartą pasijunta keblame padėjime. 1911 metais Palestinoje palei „Ž. k. K.'' atskaitą žydai turėjo žemės 42,000 hektarų su 38 kolonijoms.

Pereitais metais žydams sukako 30 metų, kaip pirmutinieji jų nukako Palestinon, — juos vadina „biliečiais''.

Seniaus žydų galvose buvo mintis, kad ir jie taps tokiais rusų pavaldiniais, kad nereikės tam tyčia „žydų klausimo''. Bet skerdynėse 1882 metų tas viskas pražuvo. Instinkto vedami bėgo jie iš Rusijos, kad save išgelbėti. Kuopelės Charkovo universitatės studentų pradėjo mąstyti, kaip suradus žydijai naują kelią, ir nutarė tokiuo aprinkti „Jokubo namą''. Pasisekė surasti 525 jaunų žmonių, sutinkančių tenai persigabent, bet tik 25 išpildė prižadus ir jie visi buvo studentais. Kiek vėliau jie uždėjo savo koloniją, Geders, bet į ją tik 9 persikėlė.

Toji tai matušė biliečių saujelė ir skaitosi politikinio sionizmo pirmatakune. **Sn.**

Neatidėliokime.

Ką manai daryti rytoj, daryk tą šiandien; ką manai daryti šiandien daryk tą tuojaus, nes šios valandos momentas gali užbaigti tavo šio pasausio gyvenimą.

Mes esame palinkę visuomet atidėlioti gyvenimo darbus ir nebranginti šios dienos momento vertės jos oportunizme ir laimėje. Laikas, truputį prašalintas nuo musų, yra matomas tylioje tolumos perspektyvos gražybėje. Žmoniško reališkumo nuogos uolos yra labai puikios čielybės dalįs, blizgančios atmosferos magijoje. Praeities silpnas darbas, aikvojimas ir stoka yra užmiršti, bet pozitiviškas gyvenimas ir džiaugsmas yra musų atmintyje, delto, kad juodu yra su mumis visados. Dabarties laike, kitoj pusėj, sunkumai musų gyvenimo yra padidinti. Silpna fiziška negalė, nekuri stoka speciališkos pagalbos, tankiai stato nepergalimas kliūtis. Mes atidėliojame savo spėkas ant tolimesnio laiko, ir tokiu budu musų gyvenimas bėga šalin su savo geriausiomis progomis nepanaudota. Mes turime buti valdytojais savęs, turėdami atminyje, kad yra tiktai viena diena, visoje amžinystėje, uri yra musų — t. y. ši diena.

V. J. Budrikas.

Kas ne su mumis — tas priesz mus.

Kas-gi šiandien nejieško teisybės? Visi, jieško, tik vieni vienokiu budu, kiti kitokiu, bet visi jieško ir gana. Ir jeigu padoriai ir teisingai jieško, tai nieko geresnio ir negalima norėti, nes jieškojimas teisybės yra tai kiekvieno mąstančio ir padoraus žmogaus privalumas.

Vienok labai nesmagu, kad ne visi teisingai teisybės jieško. Nekurię tik veidmainiauja! Jie, bejieškodami teisybės, jeigu ir užtėmija ją kur, tai nusiduoda visai nematą jos. O jeigu kartais stačiai susiduria su teisybe, tai ją, tarytum niekam nereikalingą, paspiria į patvorį.

Tarp augščiau paminėtų teisybės jieškotojų, reikia priskaityti keletą veiklesniųjų lietuviškųjų agitatorių ir organizatorių. Minėti agitatoriai-organizatoriai dirba socializmo labui, vadinas, yra socialistais.

Bet ar žmonės, kurie sako: „Kas ne su mumis — tai prieš mus'' (tai minėtų agitatorių-organizatorių filosofija), gali buti socialistais? Nėra abejonės, kad negali. Norint geru socialistu buti, butinai reikia buti geru ir teisingu žmogumi. Juk priklausymas prie Socialistų Partijos nepadaro ir negali padaryti žmogaus teisingu ir geru socialistu. Tiktai pažinimas socializmo mokslo principų bei pamatų gali padaryti žmogų geru ir teisingu socialistu. Gi socializmo mokslo pamatai apima, ir labai apima, **etiką**, tai yra mokslą apie **teisingą, gerą** ir **dorą** elgimąsi sulig savęs ir sulig savo draugų-žmonių. Tas, kuris vadina savo priešais tuos, kurie ne „su juo'', — nepažįsta teisybės. Tokie žmonės yra saumyliai; jie galvoja ir augština tiktai savo nuomonę, bet ne kitų. Todel jie ir negali buti gerais socialistais, nors jie priklausytų prie šimto LSS. ar tam panašių partijų.

Gryniausi gyvenimo nuotikiai parodo, kad prigulėjimas prie partijos nepadaro žmonių gerais ir teisingais. Žmogus gali priklausyti prie partijos desėtkus metų, vienok jeigu jis ramįsis save tik tuo, kad „priguli'', „užsimoka 25 centus ant mėnesio'' ir „skaito partijos organą'', tas nepadarrys jį geru ir teisingu žmogūmi. Šitą mums geriausiai atvaizdina pasielgimas nekurių Chicagos socialistų su **Chicago's Daily World.** Jeigu tie žmonės, kaip tai Johin C. Kennedy, Seymour Stedman, kurie budami ne tik partijos nariais, bet ir kandidatais į valdaviete (J. C. K. į Illinoi's vals. gubernatorius, o S. S. į legislaturą buvo renkami Socialist Party), padavė socialistų laikraštį į kapitalistų rankas (? Red.), tai ką besakyti apie „paprastuosius'', kurie nieko neveikia, kaip tik užsimoką mėnesinę?

Patariu agitatoriams-organizatoriams pažvelgti ir į savųjų griekus, o ne vien tik kitų. Reikia atminti, kad randasi musų priešai ne tik tarp tų, kurie „ne su mumis'', bet ir tarp tų, kurie „yra su mumis''.

Pasakymas: „kas su mumis — **kartais** prieš mus'' turi daugiau senso, negu pasakymas: „kas ne su mumis — tas prieš mus''. Mes turime daug žmonių, kurie nors „ne su mumis'', bet nuveikia daug daugiau darbininkų gerovei, negu tie, kurie „yra su mumis''.

K. Šeštokas.

Ten Ir Buta Jo Tikslo.

(Povilo pasakojimas.)

— Su Petru Lengvaminčiu tai buvo ilga ir keista historija — tarė Mikėnų Povilas, užklaustas bendro Tado.

— Ant kiek aš apie jį žinojau— tęsė toliaus, — tai jis paėjo iš Geraširdžių kaimo ir jo tėviškėje seniaus buvusi labai turtinga. Pas jo senelius lankydavosi svečiuose apylinkės kunigai, daktarai, rusiški valdininkai ir su visais Petro seneliai meiliai sugyvendavo. Jie gyveno santaikoje netik su svečiais, giminėmis ir kaimynais, bet ir su samdininkais, kurie pas juos dirbdavo; juos irgi mylėdavo, kaip tikrus tėvus. Bet Petro tėvas buvęs kitokių pažvalgų. Jisai, besibylinėdamas su gentėmis ir kaimynais, išpustijo senelių sutaupytą turtą — taip kad iš puikios ukės su pilnais tvartais gyvulių, pilnais svirnais javų ir pilnais kampais visokių įrankių, liko tik viena karvė, šluba kumelė ir penki šimtai rublių skolos, už kurią Vabalninkų Jankelis išbaigė ir juos pačius krapštyti iš tų pačių suirusių namelių. Sūnus Petras dar septyniolikos metų būdamas pasiskolino iš geros tetos šimtas rublių ir atkeliavo į šią palaimintą šalį-Ameriką. Jis buvo kiltų jausmų vaikinas; tik, būdamas biškį perminkštos sąžinės, negalėjo čia sau tikslo surasti. Nesuprasdamas šios šalies kalbos nei papročių jis trankėsi nuo dirbtuvės į dirbtuvę, nesurasdamas sau atsakančio užsiėmimo. Svajojo apie mokyklą, bet neturčiui esant nebuvo galima ją lankyti. Jis labai mėgdavo skaityti kningas ir laikraščius, taipgi visokiuose viešuose užmanymuose-susirinkimuose Petras buvo pirmutinis. Rengia vakarą ar prakalbas socialistai — Petras užima pirmą vietą rengime; rengia Romos-katalikai — Petras dalyvauja su deklamacijomis. Laisvamanių susirinkime Petras kalba apie kovą su bažnyčia ir klerikalizmu, o parapijos susirinkime kviečia visus dėti pinigus budavojimui naujos bažnyčios, ir perstačius į komitetą Petras neatsisako, norėdamas **būti su žmonėmis.** Jis geidė draugauti su visais žmonėmis, neskiriant tikybos, partijos bei pažvalgų, todelei **tikro draugo** nei **draugės** neturėjo nei vieno.

Pakol dar ten nebuvo nuolatinio „lietuviško'' kunigo Petras šiaip-taip galėjo su visais meilėje sugyventi, bet atsiradus jaunam kunigėliui ir pradėjus kelti neapykantą tarpe lietuvių, keikiant socialistus ir bedievius, tarpe miestelio lietuvių kilo karšta kova. Žmonės pasidalino į dvi viena kitai priešingi dali, t. y. „pirmeivius'' ir „tikruosius katalikus''. Dabar klausimas katroj pusėj Petras? — Neivienoj. Jo sąžinėje sukilo didis gailestis jo brolių tamsumo. Jis mato, kaip jo kaimynai koliojasi ir pešasi už tuščią vėją, vartodami kuobiauriausius žodžius, sykiais net ir kumsčius, ir tas jame daro gailestingą įspūdį. Jis samprotauja, jog kaip katalikai, taip ir save vadinantieji socialistai, nesuprasdami tikro dalyko kariauja. Nenorėdamas nei vienos pusės karštai remti, bando įsikarščiavusius sutaikinti, nurodydamas jų klaidas ir kviesdamas prie vienybės. Bet netaip lengvai jam tas darbas sekėsi, nes „tikrieji katalikai'', sukurstyti kunigėlio, nenori nei klausyti jo kalbos ir apšaukė jį dideliu-dideliu bedieviu...

Dabar katalikai jį vadino socialistu, socialistai — karštu kataliku; ir tokiuo būdu Petras nustojo draugiškumo su visais... Jame verda sąžinės kova ir žmonių meilė, bet nesutikdamas tikrai su partijų principais, negali su savo broliais-lietuviais meilėje sugyventi. Pažvelgęs jis į amerikonų gyvenimą, mąsto, kaip tie būdami skirtingų tikybų ir partiviškų pažvalgų, meilėje sugyvena po vienu stogu — o neretai ir šeimyną tveria skirtingos tikybos asmenįs. Jis mielai eitų gyventi su tais kreivatikiais-yankiais ir išsižadėtų savo buvusių neva draugų; bet jo papročiai ir lietuviška kalba dar jį skiria nuo yankių. Jis mąsto ir pats savęs klausia: kodel aš čia gyvenu? kur mano gyvenimo tikslas? kur man rasti susiraminimą?

Mąstė, protavo ir ant galo sumanė šiokį-tokį planą — tai buvo: apsipačiuoti ir gyventi ramiai **niekam nepriklausant,** tai būsiąs jo tikslas. Užmanyta ir pabandyta. Kadangi jis jau turėjo pažintį nuo senai su Girkšnučių Rožyte, todel dabar jisai pradėjo ją tankiai atlankyti , nusivesti į teatrą, į parką, žodžiu — pradėjo savo ypatą jai tankiai perstatinėti. Rožytė buvo viena iš prakilniausių apsiėjime, kalboje ir blaiva mergina, todel ji lengvai savo dailumu užkūrė meile mūsų Petro minkštą širdį taip, kad jau jam rodėsi, jog visa laimė pasaulyje būtų tik vien su ja gyvenant.

Kartą puikiame vasaros nedėldienio pavakaryje Petras išsivadino Rožytę į parką ir, po puikaus pasivaikščiojimo, susėdus po žalių, šakotų aržuolų, saulei leidžiantis už augštų kalnynų, Petras įsidrąsinęs užklausė:—„Arnebūtų gerai suvienijus mūsų širdis ant visados?'' Rožytė žemyn akutes nuleido ir ilgą valandą užraudus tylėjo. Po valandėlės Petras vėl atkartojo klausimą. — „Aš gal ir eičiau už tamstos, — atsakė Rožytė, — bet mano gentįs nevelina, sako, kad esi bedievis, cicilistas, patvirkėlis ir tt.'' Petras mėgino darodinėti, jog jis nėra tokis biaurus, kaip jį žmonės perstato, bet Rožytė daugiau tikėjo kitiems, negu jam turbūt todel, kad iš jos pusės silpna tebuvo meilė linkui Petro, ir jei ji su juo draugavo, tai vien tik todel, kad jis jai pirkdavo saldumynus ir švariai bei dailiai apsieidavo. Jis ją buvo pamylėjęs ant tiek, kad jau žadėjo išsižadėti visų priešingų tikybai šnektų ir būti tikru kataliku, bet Rožytė atsakė, jogei jis prižadą pildysiąs tik tol, kol ją gausiąs, o po tam ją su visa Dievo meile ant juokų išstatysiąs. Petras ilgą valandą meldė, bet Rožytė, — kaip ir dauguma mūsų merginų daro, — kuo jis labiau meldė, tuo daugiau šiaušėsi.

Parėjęs namo per naktį Petras negalėjo akių bluosto sudėti. Jo nervai ant tiek sujudo iš gailesčio ir meilės, kad jis jau nebegalėjo pats savęs susivaldyti. Jis persistatė visą eilę išjuokimų, neapykantos ir vargo delei nepasekmės laimėjimo Rožytės. Visi žmonės jam dabar išsižiūrėjo didžiausiais jo gyvenimo nepriteliais.

Bandė nusiraminti ir užmigti, bet nebuvo galima, nes meilės liga širdį ėmė siekti. Per naktį išvargęs, atsikėlė anksti tik saulei tekant ir išėjo miškan jieškoti nusiraminimo. Miškas ūžia, paukščiai čiulba, bet tas visas, vietoj raminti, daro dar gilesnę sielvartą. Kur jis nepažvelgia, visur priešais jį regis tik neapykanta, vargas, išjuokimas.

Miestelio dirbtuvės nukaukė jau šešias valandas ir Petras bandė eiti namo ant pusryčių. Einant namų link sutinka einančius į darbą savo senus parapijonus, kurie vietoje „gero ryto'', tik skersom akim žvilgterėjo ant jo. Eina per tiltą, vanduo bėga, ūžia, šniokščia, tartum kviesdamas visus nuliūdusius ir žada jiems pas save suraminimą. Jis apsistojo valandėlę, mąsto ir... tarė į save: „Gal čia ir yra mano tikslas'' — šoko nuo tilto, ir po dviejų valandų jį iš tenai ištraukė. Ištikrųjų **ten ir būta jo tikslo** — apgailestaujančiu juoku užbaigė Mikėnų Povilas, ir užsirūkė antrą pypkę.

Senas Kūdikis.

Kunigas: — Aš jums nesykį sakiau, kad meskite gėrę svaiginančius gėralus, nes tai yra jusų didžiausias skaudėjas ir priešas.

Žmogus: — Jegamastėl, juk ne sykį sakei, kad gerai darytume savo artimui, ir mylėtume savo priešą. Aš ir myliu tą savo priešą.

ŠIDLAVOS PUŠYNĖLIS.

Brėkšta ir švinta skaistus, malonus pavasario rytas. Viskas išnaujo atgimsta. Vėl atgija gamta, puošiasi žaliu rubu miškas, pievos bei laukai. Visur gyvybė, visur, lyg stebuklai apsireiškia, gyvas judėjimas, visur džiaugsmas. Jis lenda į kiekvieno širdį ir patinkamai bei švelniai jausmus kutena.

Štai Šidlavos pušynėlis!... Aplinkui spurgais apsikarstę lapuoti miškai. O švelni šiluma bučiuoja medžius ir kuria gaivos ugnį. Čion pilna slaptingo šlamėjimo, kuris landžioja po miško pavėsį, glausdamasi prie medžių, prie žolynų.

Štai šimtametės pušįs, sustojusios viena prie kitos, rimtai žiuri į plaukiančius debesėlius. Kiek pas jas brangių praėjusių laikų atminimų, kiek gilaus liudėsio, kiek ilgėsio.

Ir paukšteliai pradeda kiekvienas savo giesmelę giedoti. Linksmi, džiaugsmo kupini balseliai plinta po apielinkę, smenga į žmonių širdis...

Tarpe pušynėlio vingiuoja upelis, bėga tyras vanduo, kuris skubinai-skubinai bėga į rytus, lyg ir norėdamas greičiau pasiekti užtekančios saulės spindulius...

Ir norisi linksmai, berupestingai vaikščioti po Šidlavos pušynėlį, norisi dar kartą, kaip seniau, linksmai pažaisti... Norisi po pušynėlį, po senutį pabėgioti...

A. J. Našlaitis.

JOVARO UKIO REIKALE.

Gerb. Vaidevutis „Moksleivio'' No. 2—4 1913 m., straipsnyje „Laikraštija ir Moksleivijos gyvenimas'' labai švelniai mane pabara už rupinimąsi Jovaro sušelpimu ir rodydamas į **mane vieną,** kaipo suklydusį, arba nežinantį-ką-bedarantį asmenį, parsergsti visuomenę nuo panašaus į manišką suklydimą, velydamas, perskaityti p. Kazio Puidos „Jovaro'' kritiką, kuri tilpo „Draugijos 39 n. 1910 m., 190 p.

Kodel p. Vaidevutis liepia visiems sekti p. K. Puidos nurodymus, kuomet tame pat straipsnyj, ant 24 puslapio, p. Vaidevutis rašo: „Taip kaip p-nas K. Puida kritikuoja, tai... tik koks... gali kritikuoti, kuriam neegzistuoja logikos principai, kuris nesivaduoja faktais''.

Jeigu p. Vaidevutis taip mano apie p. K. Puidą, tai kokiems dievams jisai rodija visuomenei tokią biografą,, idant jisai visur pertikrintų, jogei nelaimėje esantį Jovarą neverta gelbėti. Gerbiamam Vaidevučiui nepritinka papiktinti visus „Moksleivio'' skaitytojus tokiais visai nekrikščioniškais pamokinimais.

Klysta p. Vaidevutis manydamas, kad tik aš vienas „labai rupinuosi negaliuojančio Jovaro likimu''. Jau Jovaro Ukio Steigimas yra plačiausios visuomenės vykinamas. Gerb. Vaidevutis persitikrįs perskaitęs „Tėvynės'' 16 n. 1913 m., pamatęs visus rimčiausius lietuvius šelpiant šitą Tautiško Ukio įvykinimą. Dabar jau visas Jovaro ukio steigimo darbas yra tam tikro komiteto rankose. Jovaro Ukis bus tiktai Jovaro paminklas ir jeigu greituoju bus įvykintas, jisai duos Jovarui prieglaudą — kol gyvas, bet **iš pat pradžios,** visiems reikia žinoti, kad nebus jokis Jovarui „dvaras'', bet Lietuvių Mokslo Draugijos nuosavybė. Tasai ukis bus prieglauda — atsižymėjusiems tautiškiems veikėjams ir—ukininkavimo mokykla.

Antanas K. Rutkauskas.
2338 S. Leavitt st., Chicago, Ill.

KAREIVIO LAIŠKAS.

Sizranius, Simbirsko gub. Mes lietuviai kareiviai, kurie tarnaujame Sizraniaus garnizone, kovo 11 d. persiskyrime su savo mylimais draugais-kareiviais, kurie pabaigę tarnystę grįžo namo. Iš jų tarpo paminėtinas labai darbštus musų draugas Juozas Mirkšaitis, kuris taipgi apleido musų kampelį. Šitasai jaunikaitis daug tarp kareivių pasidarbavo, jis nevienam įkvėpė tėvynės meilę, sužadino tautinę dvasią. Už jo darbą ir veiklumą, persiskirdami su juo, mes išreiškėme jam didžią padėką ir širdingai palinkėjome ir toliau darbuoties.

Tai tiek tuo tarpu.

Prabaščiaus sunus.

TMD. DOVANA.

Jau praėjo keletas savaičių, kaip aplaikiau TMD. dovaną, Dr. Garmaus veikalą „Paskaitos iš Biologijos ir Bakteriologijos''. Per porą savaičių perskaičiau minėtą veikalą. Perskaičius jį patyriau, kad tas veikalas suteiks musų žmonėms sveiko apšvietos peno, supažindįs juos su didžiausiais mokslo vyrais, su mokslu biologijos ir bakteriologijos.

Reikia tik paraginti musų apšviestesniuosius vyrukus, kad jie stengtųsi tokius, kap d-ro Garmaus raštus, plačiai tarp žmonių paskleisti, nes tai, kaip sakiau, neša sveiką supratimą apie sveikatos užlaikymą bei supažindina žmones su mažiausiais gyvunėliais — baciliais. Beto, žmonės tą veikalą perskaitę patirs, kaip mokslo vyrai suranda bakterijų nuodus, kaip jos užkrečia įvairiausiomis ligomis, kurios naikina bei vargina žmoniją.

Tiesa, negalima rugoti ant žmonių, kad jie neskaito; jie skaito ir tuli jų gana daug skaito. Bet skaito daugiausia menkos vertės raštus, menkos vertės kningeles, kurios nesuteikia žmogui didelės naudos. Ačiu tų kningelių išsiplatinimui, mes čia Amerikoje turime daug nesutikimų ir teismų. Teisingai L. Tolstojus vienam korespondentui laiške pasakė, jog partijų kova ir agitacija vienos prieš kitą platina draugijoje neapykantą ir kriminalinę politiką. Neapsišvietę žmonės beskaitydami partijinę literaturą prisigeria žvėriškos neapykantos, neapkenčia savo tautos ir tautinių organizacijų, nebegerbia svetimų nuomonių, viską kas ne sulig jo noro pasmerkia.

Tad geistina butų, idant TMD. išleistų daugiau mokslišką kningų ir veikalų, kurios platintų tėvynės meilę bei tautystę. Ir tokios kningos reikėtų kuoplačiausia tarp žmonių paskleisti, nes tas atneštų musų visuomenei didelę naudą. Kningelės, kurios budintų lietuvius bei keltų tikrąjį tautinį susipratimą, mums labai reikalingos. Jos tai atidarytų musų žmonių akis ir parodytų jiems tikrą tiesą, tiesų gyvenimo kelią, kuriuo musų tauta turėtų eiti į šviesią ateitį. Jos turėtų ir galėtų parodyti musų žmonėms jų priešus ir skaudėjus, arba tuos, kurie stabdo musų tautos kulturą.

Minėtoji TMD. kninga labai gražiai iš techniškojo atžvilgio apdirbta. Man labai patiko paskaitos apie bakterijas. Mat, aš nesenai buvau pasiklausyti prof. Phelpo paskaitos „Apie oysterius'', kurią jisai skaitė Lowellio institute, kas mane taip užinteresavo, kad tš sugrįžęs tuojau ėmiaus skaityti TMD. išleistą d-ro Garmaus kningą, iš kurios gavau apščiai žinių apie bakterijas.

Kiekvieno lietuvio bei lietuvaitės priedermė priderėti į TMD, nes ji platina mokslo kningas, o tokios kningos, tai „teisybės kardas''.

M. Stakėnas.

Polemika.

Atsakymas
Kunigui Pranui Gugiui.

Jei „Vienybė Lietuvninkų'' patalpino kunigo Gugio mane viešai užgaunantį laišką, tikiuosi, kad patalpins ir mano pasiteisinimą.

Kunigas Gugis man patsai pasigyrė, kad Lietuvoje vyskupo neklausęs, tai ir dabar apsimeta daugiau išmanančiu už kitus vyskupus. Štai Seinų vyskupo žodžiai apie mano Katekizmo kningutę: „Tamista rašai, kad nežinąs, ką su savo kningute daryti. Mano nuomonė tai tokia: poterius (Komisijos pataisytuosius, nes čia yra kalba apie juos) galima apleisti; kningutę gi pasilikti''. Kad butų toje kningutėje tokios klaidos, kokias kun. Gugis prirodo priešais tikėjimą, tai vyskupas stačiai butų pasakęs: „Sudegink savo kningutę, o ne gali ją pasilikti''.

Kad Jezus Kristus užgimė, kaipo mes arba kaipo visi žmonės, nėra jokia klaida sakyti arba rašyti; kas sakytų buk Jis prasidėjo kaipo mes, tai butų klaida ir herezija; čia aiškus kun. Gugio sofizmas. Waterburiečiai yra liudininkais, kad jis pas mus darė klaidas pamoksluose ir dabar ateina žmonės pas mane skųsties, kad juos klaidžiai mokino spaviednyčioje.

Kaslink žodžių: „Dievas tėra vienas Trijų Asmenų ir todel vadinasi Švenčiausioji Trejybė'', tie žodžiai ne mano, tiktai Poterių Komisijos, kuriuos aš patalpinau. Bet ir apie tuos štai ką sako kun. Dambrauskas, Kauno seminarijos profesorius, kurio nuomonė, tai kun. Gugio: „Nors man netinka jablonskiniai taisymai... bet jokios herezijos tame nematau'', ir kartu pritaria vardu kun. Olšauskio, kad priims tų pačių kningelių dovaną statomiems Saulės Namams, kurią jau senai dar prie paties kun. Gugio Kaunan išsiunčiau. Kad butų heretiška kningutė, tai nebutų priėmę Lietuvoje pardavinėti.

Aš pats kun. Gugiui šį dalyką gana plačiai išdėsčiau, kaip tik pas mus atvyko, o jis man prižadėjo bendrai darbuotis be mažiausio pasipriešinimo, ir kad butų neprižadėjęs, nebutų pasilikęs; o paskiaus nieko man nesakęs apie jokias klaidas, ant manęs iš pasalų bažnyčioje užpuolė — tai tokia jo sąžinė! Jei buvo klaida, tai mano priedermė ją atšaukti ir pataisyti, o jo priedermė mane prasergėti, kaipo katalikų kunigo, o neužpulti ant manęs išnežinių, ir mane heretiku viešai pastatyti! Bučiau galėjęs už apšmeižimą pareikalauti atsakymo per teismą, bet vengiau papiktinimo.

Šiuomi užbaigiu polemiką.

Kun. P. Saurusaitis.

Krautuvėje.

— Ei, girdi, klausia ukininkas, intėjęs krautuvėn, — ar turi šmero ratams tepti?

— Kur neturėsi,—atsako krautuvninkas: — geriausis šmeras! Pats pirštus aplaižysi!

ŠIS TAS.

30 metų miegojo. Tarp rytinio Švedijos krašto ir Hollandiškų salų guli mažutė salikė — Okne, kuri pagarsėjo stebėtinu gamtos apsireiškimu. Karolina Olson gimė 1867 m.; ji iki 14 m. amžiaus metų augo sveika, linksma ir pilnai normališka. Eidama 14 m., kartą prieš Kalėdas, sugrįžo iš mokyklos, stovėjusios atstu arti 5 varstų, skųsdamosi, buk jai skaudą dantįs ir jaučiasi neišgalėjimą; ji greit atsigulė. Po trumpo laiko jos kunas sustingo kaip medis — ji perstojo kalbėjusi, nieko negirdėjo ir visai nejautė skausmo. Ir tokiame padėjime K. Olson prabuvo 30 metų. Jos motina tvirtino, kad per tą laiką ji tik 3—4 kartus atsikėlė ir kartą po ilgų prikalbinėjimų ir prievartų su ašaromis pasimelsti Dievui, ji pasakė: „Kudikėli-Jezau, susimilk ant manęs!'' Mirus motinai ir broliui K. Olson truputį apsiverkė, bet neatsiduso. Pradėjusi prižiurėti miegančią namų ekonomka, tuoj patėmijo, kad lova visad švari, jos plaukai tvarkoj, nagai vidutiniško didumo. Patėmijusi tą visą, ekonomka pradėjo protauti, kad Karolina ne visą laiką miega ir nekruta. Toliau ji patėmijo, kad namuose nesuprantamai pradingsta valgiai... Praslinko dar kiek laiko ir Karolina „pabudo''; ji klausinėjo apie savo motiną, brolius ir, kada prisiartino jos broliai, ji, atstumdama, pratarė: „Jųs ne mano broliai — mano broliai mažiukai''. Paskui ji atsikėlė iš lovos galutinai sveika. Gydytojai neatrado pas ją mažiausių ženklų fiziškos ar protiškos nesveikatos. Savo kudikystę Karolina primena gan gerai, bet apie savo ligą ji visai nenori kalbėti.

***

Prakaito nuodingumas. Anglijos daktaras Bering'as nesenai paskelbė savo prityrimus kaslink žmogaus prakaito nuodingumo. Tarp ko kito d-ras Bering'as padarė šitokį eksperimentą: jis paėmė nuo savo gerai pažįstamos panelės, plačiai žinomos šokikės, pirštinę, kuria ji naudojosi visą naktį ant baliaus, tam tikru budu ištraukė iš jos prakaitą ir įskiepijo jį trims kralikams. Nelaimingieji gyvunėliai po valandos laiko nusibaigė baisiose kančiose.

O gal tik panelių prakaitas turi tokias nuodų ypatybes?

***

Atstovų algos įvairiose valstijose vis kitokios: Suv. Valst. parlamento nariai gauna po 9,600 rub. metams; Francijos — 5,520r., Rusijos Dumos narys — 4,200; Anglijos parlamento narys — 3,980 r.; Vengrijoj — 1,840 r., Vokietijoj — 1,380, Grikijoj ir Švedijoj po 600 r.

***

Bismarko skambutis. Kada dar Bismarkas buvo tik turtingas dvarininkas, kartą jis atvažiavo Frankfurtan ir sustojo paprasčiausiame viešbutyje, kurio kambariuose nebuvo net skambučio. Bismarkas pašaukė viešbučio savininką ir pareikalavo, kad jis tuoj į jo kambarį pravestų skambutį. Savininkas griežtai atsisakė išpildyti tą svečio reikalavimą.

— Tai tas tamstos paskutinis žodis? — paklausė busiantis „geleženis'' kancleris.

— Tikrai taip, ponas grafe.

— Apsieisiu be skambučio...

Ant antro ryto visas viešbutis buvo sujudintas smarkiu šuviu, pasigirdusiu iš Bismarko kambario. Didžiausiame persigandime jo kambarin inbėgo patsai savininkas.

Tai tamsta šovei? — klausė jis.

— Taip, aš. Tai mano skambutis.

— Kaip Dievą mylite, tamstos mylista! — išgąstyje meldė jo viešbučio savininkas. — Aš tuoj pravesiu tamstai skambutį, tik nevarykite savo šaudymais mano nuolatinius svečius iš viešbučio.

***

Prostitučių skaitlius didmiesčiuose. New Yorke baltųjų vergių priskaitoma virš 60,000, Paryžiuje — 46,000, Viennoj — 30,000, Berline — 30,000, Peterburge — 50,000, Chicagoj — 40,000 ir tt. Paveikslan Chicagoje yra vienas distriktas, kur 500 karčiamų-landynių ir viešbučių užsiima palaikymu prostitucijos. Wildon ir Wilson ave — tai vienas ištvirkimo urvas. O New Yorke ant Bowery ir Broadway tarp 23 ir 59 g. — tai tikra „pekliška virtuvė''.

***

Elgėtavimas yra pelningas užsiėmimas. Šitą gan įdomų klausimą stengėsi išrišti vienas Anglijos žurnalas, kuris galop pripažino, kal elgėtavimas yra labai pelningas užsiėmimas. Priparodymui to tvirtinimo privedama gan daug faktų.

1884 m. Ryme mirė vienas elgėta-italas, kurio skurliuose surado užsiutais bankavų bilietų ant 600,000 rublių.

1891 m. Frankfurte ant Mainos (Vokietijoje) mirė valkata, kuris paliko suplyšusią seną valizą. Joje buvo sudėta 400,000 markių (200,000 r.).

1893 m. Paryžiuje didžiausiame skurde mirė elgėta-moteriškė; jos inpėdiniai, kurie užsiimdavo tuom pačiu „amatu'', gavo kapitalą, kuris duodavo netinio pelno 600 rublių.

1903 m. Avinjone (Francijoj) mirė senukas-elgėta, kuris neturėjo inpėdinių bei giminaičių. Sulyg to krašto tiesų jo turtas perėjo į miesto iždą; to turto gyvais pinigais pasirodė 420,000 rublių.

Galop, kiek metų atgal, Peterburge vienas „ubagėlis'' taip praturtėjo iš savo „užsiėmimo'', kad nusisamdė gražiausius kambarius ir įsisteigė nuosavę karietą. Vienok jis taip buvo pripratęs prie elgėtavimo, kad tankiai persireng davo į elgėtos skurlius ir slaptai eidavo maldauti pas maldnamius.

Nekuriuose miestuose elgėtos turi savo kuopas, kurios turi išdirbusios tam tikrus įstatus ir vyriausį direktorių. Miestas lieka padalintas į dalis, kiekvieną iš kurių eksploatuoja paskirtas skaitlius elgėtų.

JUOKELIAI.

Teisme.

Vieno ukininko kiaulės iškniso kaimyno dobilus. Tasai apskundė pirmąjį ir užvedė bylą. Valsčiaus teisėjas buvo lenkas, nemokantis lietuvių kalbos.

Teisėjas: — Žmogu, czy tu turiu jaki davatku czy nie, kad kiaulė buvo ant dobilo?

Skundėjas: — Turiu, ponas sudžia, liudininką.

Teis.: — Pašauk sava liudininką. (Ateina jaunas vaikinas, kokios 17 metų).

Teis.: — Vaiku, czy tu einu ant kunigo czy nie?

Vaikinas: — Aš ant kunigo neinu.

Teis. pagelbininkas: — Ponas sudžia klausia — ar tu eini išpažinties?

Vaik.: — Einu.

Teis.: — Czy tu mačiau ant kiaulės dobilą?

Vaik.: — Aš ant kiaulės dobilų niekuomet nemačiau; ant kiaulės auga šeriai.

Teis. pagelb.: — Teisėjas klausia, ar tu matei kiaules dobiluose?

Vaik.: — Mačiau: keturios kiaulės kniso dobilus.

Teisėjas (kaltininkui): — Tu susigadysi, nes kitaip tau reikės užmokės už kiaules ir czy parą ant kozų sėsdėt.

Pas muzikos mokytoją.

— Mano duktė norėtų mokinties skambinti ant piano. Kiek jųs imsite už lekciją?

— O kiek turi metų jusų duktė?

— Aštuonioliką.

— Tris rublius į valandą.

— Gerai. Aš sutinku. Bet tik meldžiu jusų mokyti ją skambinti ant piano... ir nieko daugiau!

Nesusikalbėjo.

Kaimynas: — Padėk, Dievas!

Tadas: — Pastarnokus kasu.

Kaim.: — Ar namie Stepas?

Tadas: — Su lapais dedu.

Kaim.: — Ar tu, Tadai, neprigirdi?...

Tad.: — Šiemet nelabai ilgi.

Kaim. (supykęs): — Išgrauš, Tadai.

Tad.: — Sudiev, josi sveikas.

Vietinės Žinios

—**Simano Daukanto Darmatiškos Draugijos „fairai''.** Gegužio mėn. 24—25 d. vakarais bus Simano Daukanto Dramatiškos Dr-jos „fairai'', kurie žada buti vieni iš didžiausių ir įdomiausių. Dalyvausią keletas chorų ir įžymesnių pavienių žmonių, kurie išpildys tų vakarų programą. Tatai bus dainos, deklamacijos, monologai, etc. Likusis nuo tų „fairų'' pelnas, rods, bus skiriamas statymui Tautiškojo Namo Vilniuje. Tad atkreipiame visų lietuvių atidą, idant nepamirštų atsilankyti į tuodu minėtos draugijos vakarus.

— **P-no A. T. Račiuno išleistuvių vakarėlis.** Balandžio 26 d. vakare Taut. Namo salėje buvo p. Račiuno išleistuvių vakarėlis. Pirmučiausia kalbėjo p. V. K. Račkauskas, „Tėvynės'' redaktorius, deklamavo p-lės Jankauskiutė ir Strogiutė, rodė judomuosius paveikslus ir pagaliaus — šokiai. Žmonių buvo susirinkę apstus burelis.

— **Lietuvis Augščiausiojo Teismo tulku.** Vietinis anglų dienraštis paskelbė, jog p. G. Lapinskas, kuris apie penkis metus tarnavo policijoje, pastaruoju laiku išlaikęs kvotimus ir užimsiąs tulko vietą Queens pavieto Augščiausiam Teisme. P-nas Lapinskas, išskyrus primigtąją kalbą, kalba dar rusiškai, lenkiškai, žydiškai, bohemiškai ir angliškai.

— **„Karnevilio Varpai''.** Birželio 3 d. vakare bus statoma McCaddin Hall svetainėje muzikalis veikalas „Karnevillio Varpai'' po vadovyste p-nų Strumskio ir Bukšnaičio. O birželio 4 d. bus koncertas, kuriame dalyvausią žymesnieji Brooklyno dainininkai bei p-lė M. Karužiutė iš Philadelphijos. Jų repeticijos buna panedėliais ir pėtnyčiomis, bažnytinėje salėje, Central Brooklyne.

— **Klebonas kun. V. Varnagiris sveiksta.** Kiek teko sužinoti, tai kun. Varnagiris, kuris gana sunkiai buvo susirgęs, jau sveiksta bei yra viltis, jog neužilgo visai pasveiks.

KRASOS DĖŽUTĖ.

Skruzdei, Brooklyn, N. Y. Tamstos raštelio „Dolerinis monologas'' nedėsime. Šito dalyko, kurį tamsta savo raštelyje aprašote, mes jokiuo budu į laikraštį nenorime įsileisti, nes tai dalykas neestetiškas, kuris skaitytojams nesuteiks jokios naudos. Už kitus raštelius ačiu.

Vaidelionių Stasiui, Rochester, N. Y. Raštelio „Girtas'' nespausdysime, nes netinkamai parašytas ir persilpnas.

J. S—kiui, Baldwinsville, Mass. Tiesa, kad musų moterims-šeimininkėms maža tepagelbės jų nesenai sutverta unija. Tečiau jos savo unijos susirinkimuose daug greičiau patirs, ko joms truksta, negu iš tamstos raštelio, nes jis išimtinai kaip tik ir skiriamas toms šeimininkėms, kurios laikraščių neskaito. Nedėsime.

J. Skudučiui. Tamstos ginčų-paaiškinimų nedėsime, nes buvo juk suteikta „V. L.'' vieta pirmiau Ttamstai, o paskiaus Škot. Juozui., skaitytojams dalykas turėjo paaiškėti, o kas arčiau nori su tuom susipažinti, tegul patyrinėja ant vietos.

TMD. iždininkui A. J. Povilaikai: Atleiskite, kad mes nepatalpinome Tamstos prisiųstą atskaitą — ji tilps 19 „V. L.'' num.

V. Rek., Vokietija. Tamstos rankraščius (sąsiuvą) gavome; straipsnį apie blaivystę Naujojoje Zelandijoje patalpinsime sekančiame „V. L.'' n.; Kaslink Moljero komedijos „Šikštuolis'' (pirmas veiksmas) — peržiurėsime; turbut Tamsta norit tą veikalą kada išversite visą, išleisti atskiroj kningutėj, o gal tik per laikraštį?

J. Žukauskui: — Ne labai aišku — ar Tamsta nori „V. L.'' praeitų 1912 metų du numeriu — 5 ir 36, ar 32, t. y. 5—36; jei butinai Tamstai tie num. reikalingi, tai praneškite, prisiųsdami jų kainą.

A. Rukui, Phila., Pa. 1) Tas Maironio eiles rasite rinkinyje „Pavasario balsai''. Kaina 50 c. 2) Užsisakant „Vaivorykštę'', pinigus reikia siųsti šiuo adresu: **Russia-Lithuania,** Jonas Rinkevičius, pačto dėžutė 63, Vilnius.

Kas yra užterštas kraujas?...

Yra tai kraujas pilnas nuodingų ir užterštų dalykų, kurie turėjo buti prašalinti paprastu budu.

Pučkai, Votaitės,
Inkštirai, Pabrinkinimai,
Išbėrimai, Puliavimas,
Odos ligos, Apskritas nykulys

Tai paprasti apsireiškimai nuo kraujo nevalumo.

Severos Kraujo Valytojas
(SEVERA'S BLOOD PURIFIER)

yra užsitikėjimo vertu ir pagelbingu vaistu, suteikiančiu išganingas išdavas tokiuose atsitikimuose. Kaina vienas doleris Bonkai.

Pardavinėjamas visose aptiekose. Neimk kitokių. Reikalauk Severos. Jei tavo aptiekininkas negali jų parupinti, rašyk pas mus.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

JONINĖS.

Keturių veiksmų drama, garsaus vokiečių dramų rašytojo G. SUDERMANO, *versta K. Puidos. Pusl. 143. Čienia 45 centai.*

Ši drama lošiama jau beveik visų civilizuotų tautų teatruose. Ji yra gilaus turinio ir nepaprastai švelnaus styliaus. Biednos lietuvės mergaitė tapo užauklėta turtingo vokiečio namuose. Mergaitė paskiaus dasižino, kad jos motina yra girtuoklė ir valkata. Reiktų rodos sekti paskui prigimtus ryšius ir eiti pas savo motiną. Bet čia ir apsireiškia žmogaus silpnybė: Mariutė išsižada savo motinos, išsižada savo numylėtinio ir pasilieka pas vokietį, kuriam turi atitarnauti už išauklėjimą. Tai gi Mariutė seka didelį principą, būtent išpildo savo pareigą linkui žmoniškumo, nors per motinos kraują peržengia. „Joninės" bus lietuviškos scenos papuošalu, kur jąs tinkamai ir prisirengę suloš.

VISUOTINOJI

HISTORIJA

Satyriškai parašyta senojo ir naujojo pasaulio historija. Čienia 60 centų.

Šitą storoką kningaitę galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojai, tai ją skaitydami turės ir naudą ir linksmą zobovą. Čia satyros ir juoko formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika". Tekstas padabintas paveikslėliais. Skaitytojau! Skaityk tą kningą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atmink, kad tai juokas. Bet historiškus vardus įsidėk. Jau jie tai tikri.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramų rašytojas, K. PUIDA, *davė šiame veikale tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga. Undinė. Čienia 30 centų.*

Visos šitos dramos imtos iš lietuvių gyvenimo tai historijos. „Rūtų vainikas" gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatizuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė pražuvo už pražūdymą mergaitės nekaltybės. „Mirga" yra jau žinomas historiškas atsitikimas, kaip pasišventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinės", tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramos yra puikus indėlis mūsų scenos repertuaran.

J. J. PAUKŠTIS & Co.
120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

AR NORITE PAMATYT

Dangu ir Pragara?

Ale kas nenorės! Todel šiuomi pranešame Brooklyno ir visų apylinkių lietuviškai visuomenei, jogei

GEGUŽIO 3 d. SUBATOS VAKARE,

101=103 Grand Str. TAUTISZKO NAMO SALEJE, Brooklyn, N. Y.

Bus perstatyta krutomaisiais paveikslais didelė penkių veiksmių drama **DANGUS ir PRAGARAS,** kurį veikalą parašė visam svietui žinomas italų poetas Dantė; jis iš savo vaidentuvės nupiešė angelus, velnius, kančias ir t. t. Čielos trįs valandos žingeidaus, dailaus, griaudaus, juokingo ir jausmus sujudinančio pasižiurėjimo.

Visą perstatymą rodys ant kinemotografo mašinos p. A. T. Račiunas, garsus paveikslų rodytojas, o visą tą dramą aiškįs žodžiais, prie krutomųjų paveikslų, p. V. K. Račkauskas, „Tėvynės" redaktorius, su pagalba p. M. J. Vinikaičio, to vakarėlio vedėjo.

Pirma teatro laikys trumpą prakalbą p. O. Širvydas—ant temos „Kokią svarbą žmonių gyvenime turi žaidimai".

Po prakalbų ir teatro bus dailus **BALIUS**, kuriame, prie puikios muzikos publika gaus progą visokių šokių išmėginti ir smagiai vakarėlį praleisti.

Neužmirškit, kad visokias dvasias, angelus ir velnius pamatysite teip gyvai, tartum butumėt buvę numirę ir su visomis fantazijų šmėklomis susitikę.

Prasides vakaras lygiai nuo 8 vak. Inzanga 25 centai; uztikrintos sedynes 35 c.

Nuoširdžiai visus lietuvius ir lietuvaites užkviečiam **Liaudies Mokykla.**

Vyrai, moterįs, vaikinai, merginos, visi kas tik gyvas skubinkitės užsisakyti **„TARKĄ"** vienatinį dorą, gražų, linksmą ir visupigiausį kritikos, muzikos, dailės, ypač geriausių **juokų laikraštį!**

„Tarka" yra vienatinis laikraštis, kurs **juokais visiems teisybę į akis pasako,** net ir tuomet, kada visi laikraščiai tyli burnas gudriai sučiaupę.

„Tarka" paduoda daug juokingų žinių iš visos Amerikos ir net iš kitur, mat, **„Tarka" savaimi** yra geras dalykas ir randas pas kiekvieną šeimininkę, taigi jai ir nesunku viskas pranešt. Todel, kas nėr da **„Tarkos"** matęs, tegu paskaito, o kas paskaitė, tegu tuoj ima iš kišenės dolarį ir atsiunčia **„Tarkos"** redakcijai. Už tą **vieną vienintėlį** dolarėlį gaus **„Tarką"** kas mėnuo per ištisus metus. Kas ir dolario neturėtų, tegu siunčia kad ir 60 c., tai gaus **„Tarką"** per pusę metų. Už 10 c. markę išsiunčiame visiems vieną **„Tarkos"** numerį.

„TARKA", P. O. box 103, Lawrence, Mass.

Reikalingas geras ir atsakantis žmogus — lietuvis į Wholesale už agentą, bet turės but po bands. Kreipkitės šiuo adresu:
J. Bernstein,
400 So. 4-th str., Brooklyn, N. Y.

Reikalingi darbininkai kriaučiai — geri Preseriai; mokestis gera, darbas visados. Kurie norite darbą gauti, galite ateit ir dirbt. Adresas:
The Royal Tailors,
55—5-th Ave., New York City
(20)

Pajieškau savo vyro Juozo Puniško; paeina iš Suvalkų gub., Punsko gmino. Jeigu kas žinote, kur jis yra, tai meldžiu pranešti, nes jis paliko mane su mažais vaikais. Paskutinį sykį buvo matytas Philadelphijoje, Pa., o dabar nežinau, kur randasi.
Antanina Puniškienė,
414 No. Perth str., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo pačios Onos Puniškienės, paeina iš Kauno gub., Šiaulių pavieto. Paliko mane su mažais vaikais ir išnešė apie 800 šimtus dolerių. Jeigu kas dažinosite apie ją, tai praneš kite man. Ji turėtų buti kur-nors New Yorke.
J. Puniškis,
608 So. Marirven str., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo brolio Juozo Bruožio, kuris išvažiavo iš Newark, N. J. su virš 20 metų atgal ir dabar nežinau kur randasi; paeina iš kaimo Vidgirių, gminos Karklinių, pavieto Vilkaviškio, Suvalkų gub. Turiu svarbų reikalą. Jis pats, ar kas apie jį žino—**molonėkit pranešti šiuo adresu:**
Kazimieras Bruožis,
178 Ludlow str., Stamford, Conn.
(19)

Pajieškau savo vyro, Prano Miklušio. Paeina iš kaimo Varnagirių, parapijos Krokalaukio, pavieto Kalvarijos, Suvalkų gub. Jau 13 metų kaip nežinau kur jis gyvena. Kas apie jį žinote, malonėkite pranešti šiuo adresu
Katrė Miklušis,
19 School str., Brooklyn, N. Y.
(19)

PARSIDUODA SALIUNAS.

Parsiduoda labai-labai **pigiai** saliunas stovintis jau 27 metai. Apgyventoj lietuviais, vokiečiais ir rusais vietoje, — prie dypo.

Kas norite linksmą ir lengvą gyvenimą **turėti, pirkit tuoj šį saliūną.** Savininkas **parduoda tik delto,** kad jam reikalingi pinigai į naują didelį biznių: savininkas jau pusė metų, kaip budavoja automobilių šiapą (Garagl); perka ir parduoda saliuną. Laisnės pigios — tik trįs šimtai dol, o stiklas alaus vistiek 5 c. Sužinokite šiuo adr. J. P. 254 Wait str. Paterson, N. J.

Ant pardavimo grosernė, daranti gerą biznį. Vieta apgyventa lietuviais ir lenkais. Priežastis pardavimo—užvedžiau kitą amatą. Kreipkitės ant šio adreso:
A. M. Martus,
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.
(22)

Ant pardavimo karčiama geroje vietoje. Priežastis pardavimo šioji: turiu dvi karčiamas, tai vieną noriu parduot; adrisas šis:
Mateušas Sriubas,
439 Roadney str., Kampas Ainslie str.
Brooklyn, N .Y.
(19)

FARMOS, FARMOS!

Kas nori pagerinti savo gyvenimą, molonėkit atsilankyti ant žemiau paduoto adreso ir pamatysit šiuos laukus — derlingą žemę Dabar tik ir laikas teirauties, nes čia labai perka žemę ir prekė jos žymiai kįla.

Trumpu laiku čia bus reikalingi amatninkai, kurie čia ras puikų gyvenimą. Atsišaukit tuojaus.
Crystal Lake Farm,
Wellston, Mich.

Ant pardavimo stubiniai rakandai iš 4-rių ruimų. Priežastis pardavimo — išvažiuojame į kitą valstiją. Kas norit pirkt kreipkitės ant šio adreso:
A. Vaškus,
29 Lorimer str., (arti Nostrand Ave)
Brooklyn, N. Y.

SKAITYTOJAMS.

Gerbjamieji „V. L." skaitytojai, kurių prenumerata išsibaigė ir gavote paraginimą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsime priversti sulaikyti laikraščio siuntinėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortele, šis numeris yra siunčiamas paskutinis, iki atnaujinimo.

Pasarga: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują. Visada reikia rašyti kuoaiškiausiai vardas, pavardė ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite administracijai darbą ir išvengsite daugelio nesusipratimų.
„Vien. Liet." Adm.

Tarptautiškoji Akušerių

MOKYKLA.

Moterįs, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio,** 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Instoti mokyklon gali moterįs, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.oo.

Mokyklon Lietuves priima „The Internationa Callege of Midwifery".

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telephonas: 6426—J—Market.

Daktaras

JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.

152 Polk Str. prie **Ferry Str.**
NEWARK, N. J.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) **$1.00**

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... **15c**

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... **10c**

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... **35c**

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas.
Vidutiniška čienia.

G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

VIEN TIK

BEGYJE ŠIO MENESIO.

Atsiradus lietuviškų rekordų, mes parduodam gramafoną su 40 dainelių arba šokių už 28 dolerius, kuris pirmiau prekevo (kaštavo) 55 doleriai.

Ant išmokesčio 2 dol. ant mėnesio arba 50 centų ant savaites.

Šiomis dienomis apturėta daug naujų rekordų, pridainuotų Valkininkų Bažnytinio choro, Rygos lietuvių choro ir pavienių ypatų iš Lietuvos sekančias daineles: Vestuvių daina, Ant krašto marių, Nėris upė ir Šešupė, Pro darželį jojau, Silkių bačka, Velnio pritikimas, ir daugel kitokių.

Musų gramafonai gvarrntuoti ant 10 metų. Reikalaukite katalogą. Adresas:

Greater New York Phonograph Company
308-310 Grand Street. Teleph. 3425. New York City.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.
Apdaryta $1.oo.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.
I. J. Paukštis & Co.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.

Daktaras A. S. Jankauckienė

Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučiųligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

LIETUVIAI!
Bukit Lietuviais!

Nesipuoškit svetimoms plunksnoms,
Rašykitės prie savo organizacijos
SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE!
moka posmertinę ir ligoj pašalpą.

KUOM NORI BŪT: VARNA SVETIMOSE PLUNKSNOSE, AR ŠAUNU LIETUVIU?

Informacijų pasiklausk savo miesto kuopos viršininkų, arba rašykit į Centrą.
A. B. STRIMAITIS,
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užeiga pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.

74 Grand Street
Kampas Wythe Ave.
BROOKLYN, N. Y.

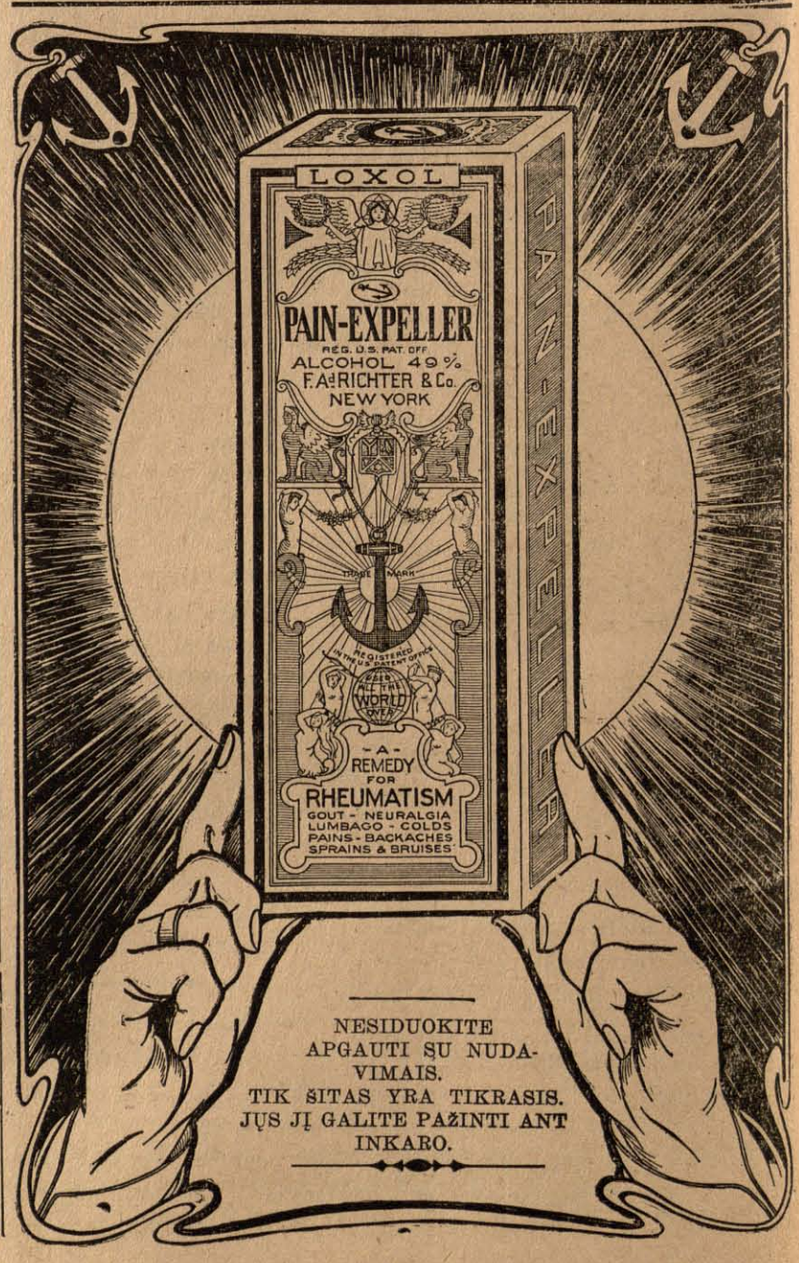

NESIDUOKITE APGAUTI ŠU NUDAVIMAIS.
TIK ŠITAS YRA TIKRASIS.
JŲS JĮ GALITE PAŽINTI ANT INKARO.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veselioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telefoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMA!

Urbano Rumatizmo vaistai pagelbės nuo visokio Rumatizmo: kaipo kaulinio, muskulinio, sciatikos teip ir nuo visų kitų ligų. Šimtai žmonių siunčia laiškus dėkavodami už mano geras gyduoles. Teippat ir jųs galite gydyt savo Rumatizmą su mano gyduolėm ir buti vienas iš daug šimtų, tų kurie pasigelbėjo nuo tos didelės ligos, kuri teip tankiai žmonias naikina ir kartais numarina. Skaitydami apie mano gyduoles nepasigydysite: bet vartokite, o rasite teisybę mano apskelbime ir išsigydymą mano vaistuose.

Vaistai kaštūoja vieną dolerį ($1.00), o su prisiuntimu 25 centai daugiau.

Su guodone

FRANAS URBANAS, Aptiekorius,

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldakningių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daikių. Taipgi monų knninga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, kiernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Rusų tautiškas savaitraštis

"RUSKIJ EMIGRANT"

(Išeinantis Ketvergais).

Prenumeratos čienia metams:

Visose Suvienytose Valstijose ir New Yorke 1 dol. 50c.
Į Kanadą ir Rosiją . . . . . 2 „ —

Adresuokit:

166 AVE., A., „RUSSIAN IMMIGRANT„ NEW YORK, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos pilieciu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, neprigulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra **25c.** Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIA M. CITIZENS CLUB

372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKAS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Tikras Lietuvis Daktaras ir Chirurgas Philadelphijoj.

Gydo visokias ligas vyru, moteriu, vaiku ir daro visokias operacijas. Jis yra pabaigęs daktarišką mokslą Indianos Universitete, buvo miestavu daktaru, kur praktikavojos po dispensares miestė Indianapolis, Ind. Paskui specijališkai mokinosi daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas didžioje mokykloje **The New York Post Graduate Medical School and Hospital.** Po įgijimui didžio daktaro mokslo, Dr. Stankus įrengė savo locną namą mieste **Philadelphijoj**, kur priima visokius ligonius dėl gydymo ir darymo operaciju. Visi, kurie turėjo operacijas ir gydės, likos užganėdinti ir dėkingi Jeigu kas peikia daktarą Ig. Stanku, tai tas žmogus yra užvydėtojas arba koksai valkata tarnaujantis pas kokius apgavingus daktarus.

Daugybės padėkavonių. Kelios čionai talpinasi.

Malonus daktare Ig. Stankus, įjųsų gyduoles atnešė man didžiausią naudą, už ką ištariu širdingą ačiu ir platinsiu jusu vardą tarpe savo pažystamų ir giminių. Juozapas Votkavičia, 321 Antelope st., St. Louis, Mo.

Iš Canados rašo taip: Aš, Motiejus Bružas, širdingai dėkavoju daktarui Ig. Stankui už išgydymą manęs nuo vyriškos ligos. Prie 5 daktarų kreipiausi Canadoj ir daug pinigų paleidau, bet negalėjo manęs išgydyti. O kaip ąteišaukiau pas daktarą Ig Stankų ir jis mane išgydė nuo pirmo prisiuntimo gyduolių. Ištariu ačiu ir siunčiu savo paveikslą (fotografiją) vietoje padėkavonės už išgydymą. P. O. Barnet, B. C. Canada.

A. J. Auskaitis, 511 Railroad ave., Brooklyn, N. Y. Išreiškiu savo širdingą padėkavoną Dr. Ig. Stankui už išgydymą nuo skaudėjimo pečių, skaudėjimo po krutine ir sunkaus kvėpavimo. Da turiu kosulį, bet ir tas daug kartų mažesnis negu pirma.

Tos visos padėkavonės yra idėtos su davelyjimu pačių pacientų.

PASARGA.

Pamislykite gerai, jeigu daktaras pats gali perskaityti įjųsų laišką ir pats gali su jumis susnekėti, tai geriaus gali išgydyti negu tie daktarai, kurie įjųsų kalbos visiškai nesupranta. Neapsigaukite, nėra tenai lietuvisko daktaro tuose institutuose ir Klinikose, kurie garsinasi po laikraščius. O jeigu kokis berniuks ištlumočis tenai jųsų lietuvišką kalbą kokiam daktarpalaikiui, tai supraskite, kad toks tenai yra ir gydymas. Tuos Institutus ir Klinikus užlaiko susideję bernapalaikiai ir pas juos neina geras daktaras tarnauti. Mano širdingas patarimas: jeigu nenori gydytis pas lietuvišką daktarą, tai paimk kokį žmogų, kurie susnek gerai angliškai, ir nueik su juomi pas gerą daktarą savo miestelyj, o apturėsi tenai tikrą pagelbą. O jei norite galite atsišaukti ir pas mane. Aš teipgi paduosiu Tamstai teisingą daktarišką pagelbą. **Bėdnus aš gydau dovanai**

Nepamirskite ofiso ir rezidencijos adreso. Visuomet kreipkitės ypatiškai arba su laišku šiuo adresu.

Dr. Ignatius Stankus

1210 SO. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

Ofiso Valandos { Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietu nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8. Nedėliomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

PAVASARIS, PAVASARIS!

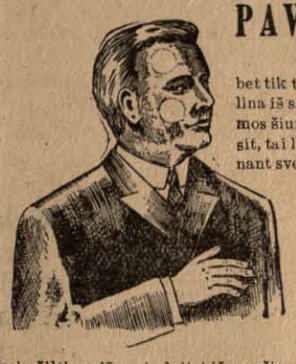

TAI LINKSMIAUSIAS LAIKAS;

bet tik tada tikras ir linksmas pavasaris, kaip žmogus pašalina iš savo kuno-organizmo ligą bei nesveikumus, kaip žiemos šiurkštų šaltį, kuris vargina. Vienok, jeigu to nepadarysit, tai liga kankins kuną kaip iš viršaus, teip vidurių, naikinant sveikatą ir gyvastį ytaršiausias neprietelis ir teip bėsant netik pavasaryje, bet vasarą ir niekad neturi jokios linksmybės ir ramumo, bet vargą.

KAD JAUTIESI nesveikumą, bet nori turėti linksmą pavasarį, tai išsigydyk, išvaryk ligą lauk iš kuno, kraujo, nervų ir vidurių: o kad tą viską padaryti atsišauk lietuviškoj kalboj prie tikro Profesonalio Daktaro Klinikos, kurs pagal reikalą pritaikys speciališkai geriausias liekarstas, kurios kaip šilti saulės spinduliai išvaro žiemos šaltį, taip ligą išvarys lauk, be peilio, be sopulingų operaciją

Apturėsi tikrą linksmą pavasarį ir gerą sveikatą;

džiaugsies kaip šimtai išgydytų dėkavodami. IŠ DAUGYBĖS nor keleta patalpinam:

GUODOTINASAI DAKTARE IR SPECIALISTAI:

Esu labai dėkingas už gerą išgydymą, kad su liekarstoms teip gerai pasilikau išgydytu, nes pasilikau kaip naujai atgimęs, dabar linksma ir smagu, dar pusė liekarstų pasiliko, bet geral esu sveikas, kad daugiau nereikalauju vartoti,—taigi šimtą kartų dėkavoju Philadelphios M. Klinikui, kaipo geram daktarui už pritaikinimą ir sutaisymą teip labai gerų liekarstų. Su guodone. Good bye **Jurgis Dulskis, Box 81, Alfred, N. Y. Mr. Jurgis Lutauskas**, Jerome, Pa. **St. Liudzevičia**, 216 Pleasant str. Beloit, Wis. **K. Olševiče**, 1444 Boss st. Camden, N. J. **Mrs. Kazimiera Jurevičienė**, Box 226, Glens Falls, N. Y.

Tukstančiai žmonių džiaugiasi tikru linksmu pavasariu ir dėkavoja už išgydymą nuo visokių sviežių ir užsenėjusių ligų. Nervų ir nusilpnėjimą, peršalimo ir kosėjimo, galvos skaudėjimo ir svaigimo, vidurių nesveikumų ir užkietėjimo, sėklos nubėgimo nuo saužagystės, greito pailsimo, negero ir sumažėjimo kraujo, teip-pat nuo limpančių lytiškų ligų ir tam panašios rųšies **vyrų** nelaimių. Teip-pat **moterų** nuo įvairių skaudėjimų strėnose ir kitokių ligų.

Kad negali pribut asabiškai, tai parašyk lietuviškai, o apturėsi rodą, pagelbą ir tikras liekarstas, kurios gali tave išgydyti ir turėsi **Linksmą pavasarį**. Visada rašant adresuok teip:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC

1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Valandos kasdien nuo 10 iki 4 po piet. Nedėliomis nuo 10 iki 3 po piet.
Ir vakarais nuo 6 iki 8 Utarninkais ir Pėtnyčiomis.

KAM SIRGTI IR VARGINTIS LIGOMS, KAD GALI BUTI GREITAM LAIKE IŠGYDYTAS, tik reik atsišaukt į Philadelphijos M. Kliniką, kuris valdžios pripažintas delei žmonių labo.

„DAKTARAS" skaityk šitą knygą, kuri parašyta naujausio mokslo ir labai reikalinga kaip **vyrams** teip ir **moterims**, turėt tą knygą. Atrasit daug paslaptybių ir pamokinimų apie ką ikšiol nežinojot. Apturėsi **dovanai**, tik prisiųsk keles stampas už prisiuntimo kaštus **Philadelphios M. Klinikui.**

VISI MUŠASI UŽ

NEBO

Cork Tip

CIGARETUS

10 už 5c

Kiekvienas pardavėjas parduoda kasdien daugiau

NEBO

CIGARESŲ negu kitų.

P. LORILLARD CO. 1760 ESTABLISHED

BUKIE VYRAS

REPTURA,
VARICOCELE,
PRAPUOLUS PAJIEGAS,
UŽTRUCINTAS KRAUJAS.

BUKIE Iszmintingas Likie sveikas

DR. O'MELLEY BUDAS

Visados išgydo!
Išbandyta per 30 dienų!
Be peilio ir vaistų!
Išrasto per mane!
Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGA: Darbininkai kurie pas mane dirbo, gali sakyti, kad jie žino mano methodą ir pagal jų gydo be operacijos, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik **Vincas Dr. O'malley Budas** ir naudojimas tik **Mano Offise.**

Aš nedrukuoju jokių gromatų ligonių kadangi atsilankymas į mano Offisą parodys jumis, kad turiu daugybę gromatų nuo ligonių iš visų šalių pasaulės, kurie tapo išgydinti.

Prisiųsk 2 c. markę už knygutę padabintą paveikslais apie Repturą.

Dr. Alex O'Malley

158 S. Washington Str., Wilkes-Barre Pa.

Galima susikalbėti lietuviškai-lenkiškai.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik **$2.00**, pusei metų **$1.00.**

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS**, kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę specijališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

"Russkoe Slovo"

Leidžiamas tris kartus per savaitę redaguojamas J.K.Okuncovo

Kaina metams $2.00.
Užrubežiuose, Kanadoje ir New York $3.00.

Prie regakcijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo

108 E. 12th St. New York, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siunciam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

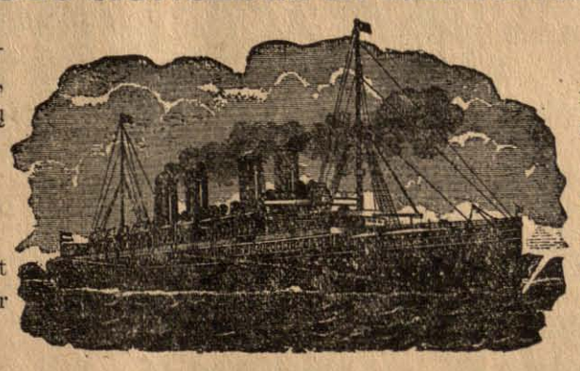

Petsiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistnojam laiškus.

Darom daviernastes, išjieškom dales Lietuvo. je ir atimam į Ameriką. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukształis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj: Ant viso meto $2.50, Ant pusės meto $1.25, Ant ketverčio meto 65c.
EUROPOJE: Rosijoje ir Lietuvoje $3.50, Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 to Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję prenumeratorai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South St.
MAHANOY CITY, PA.

ATIDARYTA

Didžiausis pasaulėje teatras.

Hippodromas ant aštunto sezono su visais naujais lošimais, kurie vadysis „Under Many Flags" (Po daugeliu vėliavų). Šis naujas veikalas peržiūrėtas per Arthur Voegtlin; Stage grupavimas ir muzika vedama Mr. Wm. J. Wilson; drama rašyta ir stačius per Mr. Carroll Fleming. Muzika pristatyta per Mr. Manuel Klein. Scena daro neišpasakytą įtekmę Voegtlin, kurio namas pasigarsinęs kaip augščiausias lošimo namas New Yorke ir geriausia turintis intekmę. Per visą vasarą daugybė žmonių dirbo ant šio garsaus teatro prirengimo po priežiūra Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai daugybė žemių bus perstatoma su atlankymu visokių žeme su pritaikymu muzikos prie kiekvienos šalies. Penkiolika scenų ir baletų susideda į „Flowers of the Nations" (Tautų gėlės), bus rodoma ir visas parodymas naujas.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos
PIRTYS
BATHS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. *Address,*
H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

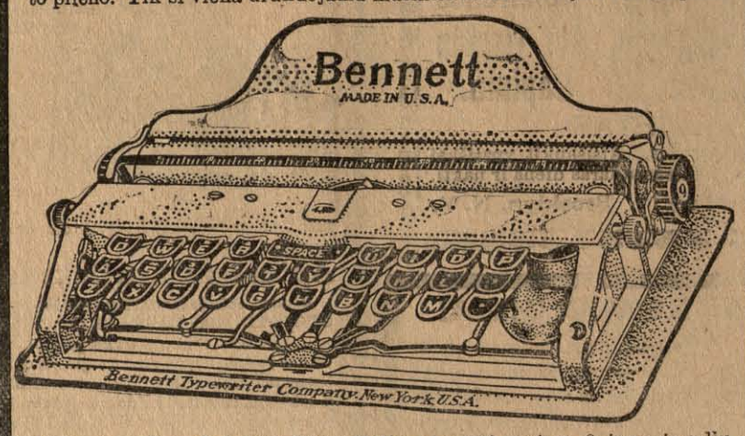

Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Naujas išradimas!

Laikrodėlis elektrikinis, kišeninis; tamsoj gali matyti adynas, budintojas iš miego; gali pribudinti. Labai naudingas del darbininkų mainose dirbančių. Viršai metaliniai juodi, viduriai drestyti, vertės 15 dolerių ir retežėlis vertės 8 dolerių, garantuotas ant 25 metų. Sykiu laikrodėlis ir retežėlis už 15 dol. Prisiųsk 10 dolerių tai gausi laikrodėlį ir retežėlį, o kaip paimsi prisiųstus daiktus, tada man prisiųsi 5 dol.

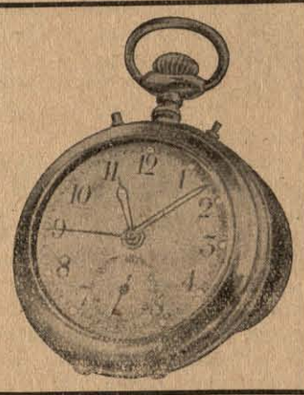

J. Schidlofsky Room 204
28 Main St. Brockton, Mass.

„SVYTURYS"

1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos, labai naudingas. Prekė tik 75 c.

Gaunamas pas **J. J. PAUKSTĮ & CO.**
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS
(Undertaker).
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.
Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

Žmijecznikas yra tikrasis

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškit
Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817--819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1163 W'msburgh

ADVOKATAS
KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos; turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių bynų ir reikalų, pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
Box 296, Ketchikan, Alaska.

14 metų senas laikraštis
KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:
Metams **$2.00,** pusei metų **$1.00**
Kanadoj ir Meksike:—
Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**
Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:
Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**

Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigus registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA
3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą	11 dienų į Liepojų	Išplaukimas iš New Yorko.	
III klasa $33	III klasa $35	Kursk April 19th	Czar May 3th
II „ 45	II „ 50		
I „ 60	I „ 70		

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.
Office Phone Peoples 37
„ Bell 47
Residence Peoples 1100

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

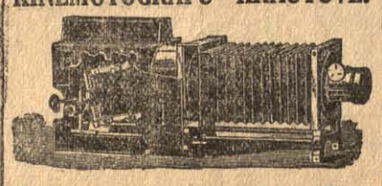

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange
A. T. Raćiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

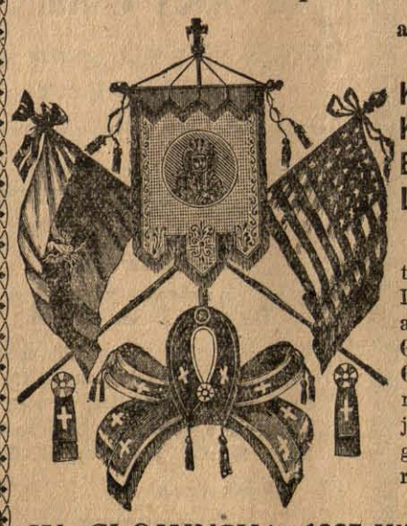

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

ATYDAI KRIAUCIU!!!

Lietuviška knyga, kirpimui vyriškų drabužių, su 25 braižiniais ir 15 paveikslų. 50 pusl. Prekė **$2.50.** Tokia pat knyga—moteriškų drabužių. Prekė **$2.50.**

Užsakant abi sykiu, prekė $5.00.

Šitos knygos yra tikrai, ką turi žinoti geras kriaučius. Neturėjimas drauge šių knygų,—reiškia nustumimą nuo savęs geresnio uždarbio ir paseknės pramonystėje.

Duodu Lekcijas Kirpimui.

Pinigus siųsti per „Money Order". Reikalaujant atsakymo visados priglausti už 2c. Stamp
J. TOPILIS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.